

Γ. Π. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΗΜΕΡΑΙ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑΝ

ΣΚΕΝΔΕΡΜΠΕΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
ΤΥΠΟΙΣ: "ΠΥΡΣΟΥ,, Α. Ε.
61, ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ, 61
1931

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

38/2

ΕΙΕ
ΚΙΜ Α

3/2

38

55961
10/9/2014
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ.

Γ. Π. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

* ΣΥΛΛΟΓΗ *
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΠΡΙΩΝΗ
ΔΩΡΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ
ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ ΒΟΥΡΝΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΗΜΕΡΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑΝ

Ἐντυπώσεις δεκαπενθήμερου ἐκ-
δρομῆς ἐπ' εὐκαιρία τοῦ ἐν Τι-
ράνων Βαλκανικοῦ Συνεδρίου.

ΑΘΗΝΑΙ
ΤΥΠΟΙΣ: "ΠΥΡΣΟΥ,, Α. Ε.
61, ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ, 61
1931

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ Η ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

Ἀποτελεῖ εὐγενῆ καὶ ἐξόχως πρακτικὴν ἔμπνευσιν ἡ ὑπὸ τῶν φίλων τῆς εἰρήνης ριφθεῖσα ἰδέα τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως μὲ σκοπὸν τὴν προσέγγισιν καὶ συναδέλφωσιν ὅλων τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου, τοὺς ὁποίους ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἐχώριζαν μίση ἄσπονδα, δημιουργοῦντα αἱματηροτάτους ἀγῶνας πρὸς ἐπικράτησιν καὶ ἐπίτευξιν τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἀποκαταστάσεως.

Τερματισθέντων ὅμως τῶν σκληρῶν καὶ ἐξαντλητικῶν τούτων ἀγῶνων κατόπιν τοῦ παγκοσμίου πολέμου, οἱ Βαλκανικοὶ λαοὶ ἀπεφάσισαν, ρίπτοντες λήθην εἰς τὸ παρελθὸν ἢ θάπτοντες βαθεῖα εἰς τὴν ψυχὴν των τὴν εὐλογον δυσφορίαν, οἱ μὲν ὅτι δὲν ἐπέτυχον τὴν εἰς ἀκέραιον ἐκπλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν τῶν βλέψεων, ἄλλοι δέ, τουναντίον, ὅτι ἔχασαν καὶ τμῆμα τοῦ ἐθνικοῦ των ἐδάφους, ἀπεφάσισαν, λέγω, νὰ τείνουν φιλίαν πρὸς ἀλλήλους χεῖρα, ἐπιδιώκοντες δι' εἰρηνικῶν μέσων, ἀποβραβεῖον ὑποχωρήσεων καὶ εἰλικρινοῦς συνεννοήσεως τὴν ἀνάπτυξιν τῶν οἰκονομικῶν πρωτίστων σχέσεων αὐτῶν διὰ τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης εἰς ἔργα προόδου καὶ πολιτισμοῦ.

Τῶν προσπαθειῶν τούτων ἡγήθη ὁ διαπρεπὴς πολιτευτὴς καὶ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως κ. Ἀλ. Παπαναστασίου ὅστις, ἀπὸ ἀνθρωπιστικὰ ἐλατήρια κινούμενος, εἰργάσθη μὲ ζῆλον καὶ ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τῆς συνδιαλλαγῆς ταύτης τῶν Βαλκανικῶν λαῶν, ἐνάρξεως γενομένης διὰ τῆς συγκροτήσεως τοῦ πρώτου εἰρηνιστικοῦ Βαλκανικοῦ Συνεδρίου εἰς Ἀθήνας, τὴν πόλιν, ἐν ἧ ἔφεται ἡ ἐλαία, τῆς εἰρήνης τὸ σύμβολον.

Ἡ εὐγενὴς καὶ φιλολαϊκὴ αὕτη προσπάθεια εὐαρέστως ἀπῆχθη καὶ ἐν Ἑλλάδι, πρῶτοι δὲ οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν Ἐνωσιν τῶν Ἑλληνικῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων Δήμαρχοι καὶ Κοινοτάρχαι ἀπεδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν, τὸ δὲ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτῆς, συνελθὸν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, ἔσπευσε ν' ἀναθέσῃ τὴν ἐκπροσώπησιν αὐτῆς εἰς τὸ ἐν Τιράνοισι, πρωτευούσῃ τῆς Ἀλβανίας, συγκροτηθὲν Βαλκανικὸν Συνέδριον εἰς διμελῆ ἐπιτροπὴν, ἀποτελου-

μένην ἀπὸ τὸν Δήμαρχον Μεσολογγίου καὶ Γραμματέα τῆς Ἑνώσεως τῶν Δήμων κ. Χρ. Εὐαγγελᾶτον καὶ τὸν ὑποφαινόμενον.

Ἐμφοτέροι ἀπεδέχθημεν μὲ εὐγνωμοσύνην τὴν γενομένην εἰς ἡμᾶς τιμὴν, ἰδιαιτέρως δὲ ὁ γράφων, ὅστις δὲν ἀπέκρουσα αἰσθημα συγκινήσεως, διότι, κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν, ὁμιλῶν τὴν Ἀλβανικὴν γλῶσσαν, θὰ ἐλάμβανα τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσω ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν φίλην χώραν, μεθ' ἧς κοινοὶ δεσμοί, καταγωγῆς, ἐθίμων, ἰδανικῶν καὶ ἀγῶνων συνδέουν τοὺς Ἕλληνας.

Ἴδου ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Δημάρχου Ἀθηναίων δι' ἧς μοὶ ἀνεκοινώθη ἡ ἐντολή:

ΕΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθ. 3229

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18ῃ Ἀπριλίου 1931

Π ρ ὶ σ

Τὸν κ. Γ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΝ

Δημοτικὸν Σύμβουλον Ἀθηναίων

Ἐ ν τ α ὕ θ α

Ἀξιότιμε κ. Παρασκευόπουλε,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀνακοινώσωμεν ὅτι ἡ Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑνώσεως τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος ὁμοφώνως ἀπεφάσισε νὰ ἀναθέσῃ ὑμῖν τὴν ἐκπροσώπησίν της εἰς τὸ συνερχόμενον ἐν Τιράνοις τῆς Ἀλβανίας Συνέδριον τῶν Βαλκανικῶν ὀργανισμῶν αὐτοδιοικήσεως.

Τὸ Συνέδριον τοῦτο, ἐκτὸς τῆς ἐρεῦνης τῶν ἀφορώντων τὴν αὐτοδιοικήσιν ζητημάτων, ἀποσκοπεῖ γενικώτερον καὶ τὴν ἐπιδίωξιν στενοτέρας προσεγγίσεως μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὑψηλοῦ τούτου καὶ ὠραίου σκοποῦ μέλλει νὰ ἐξυψώσῃ, ὡς ἀντιλαμβάνεσθε, τὸ γόητρον τῆς αὐτοδιοικήσεως, ἡ ὁποία οὕτω τάσσεται πρωτοπόρος τῆς εὐγενεστερᾶς κινήσεως τῆς ἐποχῆς μας.

Βέβαιοι περὶ τῶν ὅλως ἰδιαιτέρων προσόντων, τὰ ὁποῖα σᾶς διακρίνουν, παρακαλοῦμεν ὅπως ἀποδεχθῆτε τὴν ἐθνικωτάτην καὶ εὐρύτερον ἀνθρωπιστικὴν ταύτην ἀποστολήν.

Μετ' ἐξαιρέτου ὑπολήψεως καὶ τιμῆς,

Ὁ Πρόεδρος

Σ. ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ

Δήμαρχος Ἀθηναίων

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς καὶ ἀ. α. ὁ Διευθυντῆς

Γ. ΛΑΜΠΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

**

Δὲν γνωρίζω ἂν ἐγενόμεθα ἄξιοι τῆς τιμητικῆς ταύτης ἐντολῆς τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνικῶν Δήμων, ἂν ἀνταπεκοίθημεν εἰς τὰς προσδοκίας αὐτῆς καὶ ἂν ἐπετύχομεν εἰς τὸν εἰδικὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐπεχειρήσαμεν τὴν ἀνὰ τὴν Ἀλβανίαν ἐκδρομὴν.

Οἱ εὐρίσκοντες ζωηρὰ κάπως χρωματισμένας τὰς ἐντυπώσεις μου αὐτάς, πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των ὅτι ἡ ἀποστολή μας αὕτη ἦτο ἐξόχως λεπτή. Μετέβημεν εἰς τὴν Ἀλβανίαν, ὄχι ἀσκοῦντες προπαγάνδαν πολιτικὴν. Κάθε ἄλλο. Οὔτε διὰ νὰ ἀναρριπίσωμεν παλαιὰ μίση καὶ παλαιὰς ἀντιζηλίας. Τοῦναντίον ηὐλαβήθημεν τὸ ὑπάρχον καθεστῶς, καὶ ὅπως τηρῶμεν καὶ ἡμεῖς ὡς Ἕλληνες ἀκμαῖον τὸ ἐθνικὸν μας φρόνημα, ἔτσι ἐσεβάσθημεν καὶ τῶν Ἀλβανῶν τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα. Ἐπεσκέφθημεν τὴν Ἀλβανίαν κρατοῦντες δᾶδα φωτεινὴν, φωτίζουσαν τὴν εὐρείαν λεωφόρον τῆς διατηρήσεως ἐγκαρδίων γειτονικῶν δεσμῶν καὶ τῆς ἀναπτύξεως εὐρύτερων οἰκονομικῶν σχέσεων, διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν. Βέβαια, ἐκκρεμῆ ζητήματά τινα κοινοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς εἶναι αἱ ἀποζημιώσεις, ἡ λειτουργία ναῶν καὶ σχολείων, ἡ χρῆσις τῆς γλώσσης, ὡς καὶ ζήτημα ἰθαγενείας, τὰ ἐθίξαμεν ὅλα. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα δύνανται νὰ λυθοῦν ἐν πνεύματι δικαιοσύνης, ἂν ἐπικρατήσῃ καλὴ πίστις καὶ γίνουν λογικαὶ ἀμοιβαῖαι ὑποχωρήσεις. Τὸ ἔδαφος εἶναι πρόσφορον πρὸς τοῦτο. Ἡμεῖς ἐδείξαμεν τὰς καλλιτέρας διαθέσεις, ἐξήραμεν τὰς προόδους τῆς φίλης χώρας, τὴν ἀσφάλειαν, τὴν διοίκησιν καὶ τὰς φιλοτίμους προσπάθειας τῶν κυβερνῶντων, ὅπως εἰσέλθῃ αὕτη εἰς τὸν πλατὺν δρόμον κράτους εὐνομιμένου καὶ συγχρονισμένου.

Ἡξίουν ἴσως τινές, ἀντὶ τῆς φιλοξενίας ἣν μᾶς παρέσχον, ὡς καὶ τόσων ἄλλων ἐκ μέρους τῶν ἐπισήμων Ἀλβανῶν καὶ τῶν λαϊκῶν τάξεων φιλικῶν ἐνδείξεων, νὰ ἐλέγξωμεν τὴν πολιτικὴν των καὶ νὰ λύσωμεν ἡμεῖς ἐκεῖ ἐπιτοπίως τὰς φυλετικὰς καὶ ἔδαφικὰς διαφορὰς μας. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἔργον ἰδικόν μας. Ἀνήκει εἰς ἄλλους. Ἡμεῖς ἐλειάναμεν καὶ προπαρεσκευάσαμεν τὸ ἔδαφος διὰ περαιτέρω συνεννοήσεις διεξαχθησομένας ὑπὸ ἀρμοδιωτέρων ἡμῶν προσώπων.

Ὁ ἀναγνώστης τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων ἐντυπώσεων μου, δύναται νὰ μορφώσῃ ἀσφαλῆ κρίσιν περὶ τοῦ ἐπιτυχοῦς ἢ μὴ χειρισμοῦ τῶν ζητημάτων, ὡς καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἔσχεν ἡ ἀνὰ τὴν Ἀλβανικὴν Ἐπικράτειαν δεκαπενθήμερος ἐκδρομὴ μας.

Γ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑΝ

ΑΘΗΝΑΙ—ΦΛΩΡΙΝΑ

Δὲν εἶχον ἀκόμη στειρεύση αἱ πηγαὶ τῶν συγκινήσεων, νωπαὶ δὲ καὶ οἶονεὶ ἀνάγλυφοι διετηροῦντο ἀκόμη εἰς τὴν μνήμην ὑπερπεντακοσίων ἀπὸ πάσης γῆς Ἑλλάδος συναθροισθέντων ἐκδρομέων αἱ ζωηραὶ ἐντυπώσεις, ἐκ τῆς 15θήμερου ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην ἐκδρομῆς ἀπὸ τὰς ἀφθάστου μεγαλείου θρησκευτικὰς πομπὰς καὶ τελετὰς κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Παθῶν καὶ τοῦ Πάσχα, (3—16 Ἀπριλίου 1931).

Ὅπως καὶ αἱ ἀνὰ τοὺς θεοβαδίστους τόπους τῆς Ἱερουσαλήμ, τῆς Σιών, τῆς Βηθλεέμ, τῆς Γαλιλαίας, τῆς Γεθσημανῆς, τῆς Ἱεριχοῦς, τοῦ Ἰορδάνου, τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης, πλήρεις θρησκευτικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἔθνικοῦ θελγῆτρου ἐκδρομαί, τοὺς ἱεροὺς τούτους τόπους τοὺς ὁποίους μετὰ τόσης στοργῆς, αὐτοθυσίας καὶ φανατισμοῦ φρουροῦν ἀπὸ αἰῶνων, ἀκοίμητοι θεματοφύλακες, ἀπλοῖ ρασοφόροι, ἐκ τῆς παλαιᾶς, τῆς νέας καὶ τῆς δούλης ἀκόμη καταγόμενοι Ἑλλάδος, ἐκτιθέμενοι εἰς μυρίους κινδύνους, διωγμοὺς καὶ στερήσεις παλαιότες κατὰ φανατικῶν ἀντιζήλων ἐχόντων ἄφθονα τὰ μέσα καὶ δὴ τὰ ὑλικά, καὶ ὅμως διεκδικοῦντες σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν, τί λέγω, χιλιοστόμετρον πρὸς χιλιοστόμετρον, τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς ὀρθοδοξίας, ὁποίας ψυχικῆς ἀγαλλιᾶσεως πρόξενον κατέστησαν! Καὶ μετὰ τὴν ἱερὰν ταύτην θεωρίαν, ἴδου ἡμεῖς ἀπὸ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης, τετρακόσια μέτρα ὑπὸ τὴν ἴσαλον κειμένης, εἰς ὕψος 1850 μέτρων ὑπὲρ αὐτήν, εἰς τὸ χιονοσκεπὲς Πισοδέρι τῆς Μακεδονίας καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὴν λίμνην τῆς Ὀχρίδος τῆς Ἀλβανίας καὶ ἀπὸ τοῦ ἱστορικοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν Ἀῶν, (τὴν Βοϊοῦσαν), ποταμὸν διασχίζοντα, θὰ ἔλεγα καὶ ἐνοῦντα, δύο φίλους καὶ ὁμαίμονας λαούς, Ἕλληνας καὶ Ἀλβανούς.

Καὶ ἡ μὲν ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην ἐκδρομὴ εἶχεν ἀπλῶς χαρακτηριστικὸν, τὴν παρακολούθησιν τῶν τελετῶν τοῦ δρά-

ματος τοῦ Ναζωραίου, τοῦ κήρυκος τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης τῶν λαῶν. Ἐπὶ πλέον δὲ εἶχε καὶ σκοπὸν ἠθικῆς ἐνισχύσεως τῶν στρατιωτῶν ἐκείνων τῆς ἐκκλησίας, οἱ ὅποιοι τάσσουν ἑαυτοὺς φρουροὺς προνομίων ἅτινα μᾶς ἐκληροδότησαν αἰώνων θυσίαι. Εἶναι δὲ ἀληθῶς παρήγορον ὅτι ἀπὸ τινων ἐτῶν ὀργανοῦνται κατ' ἔτος ἐκδρομαὶ εἰς Παλαιστίνην περιβαλλόμεναι, ὡς ἐφέτος, καὶ ὑπὸ ἐπισήμου χαρακτῆρος, διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς αὐτὰς ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Στρατοῦ, τοῦ Ναυτικοῦ, τῆς Ἀεροπορίας, τῶν Δήμων καὶ ἄλλων ὀργανώσεων, καὶ ὀφείλω νὰ τονίσω τὴν ἀνάγκην τῆς συμμετοχῆς ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερων Ἑλλήνων εἰς τὰς ἐκδρομὰς ταύτας, καὶ διὰ τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τὴν ὁποίαν ἐκεῖθεν ἀποκομίζουσι, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ ἐπισκέψεις αὗται πληροῦν χαρᾶς τὰς ψυχὰς τῶν καλῶν ἐκείνων μοναχῶν, τῶν ὁποίων τὸ θεάρεστον ἔργον ὑπερβάντα οὕτω εἰς τὴν ἀμεσον ἀντίληψιν τῶν ὁμογενῶν πάντων. Θὰ ηὐχόμην μάλιστα ὅπως οἱ μεταβαίνοντες εἰς τὴν Παλαιστίνην μὴ ἀποτελοῦνται, ὡς συνήθως, μόνον ἀπὸ ἐκδρομαῖς ὑπερβάντας τὴν μέσην ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν νεολαίαν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἣ ὁποία πολλὰ ἔχει νὰ διδαχθῆ καὶ πολλὰς ν' ἀντλήσῃ γνώσεις καὶ ἀπὸ ἱστορικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐθνολογικῆς ἀπόψεως καὶ γεωλογικῆς ἀκόμη, ἐπισκεπτομένη τὰ μέρη ταῦτα.

Κρίνω περὶ τὸν νὰ προσθέσω ὅτι τὴν ἱερότητα τῆς ἐκδρομῆς ταύτης ἐλάμπουνεν ἡ εὐλάβεια τῶν λαϊκῶν τάξεων καὶ ἰδίως τῶν γυναικῶν τοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι τίς εἶδε μὲ ποίας θυσίας καὶ στερήσεις ἐξησφάλισαν τὴν δαπάνην τοῦ ταξειδίου.

* *

Ἀλλὰ καὶ τὸ εἰς τὴν μικρὰν Ἀλβανίαν συγκροτηθὲν συνέδριον τῶν ἀντιπροσώπων τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς, κατὰ τὸ ὁποῖον παρέστην μετὰ τοῦ Δημάρχου Μεσολογγίου ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑνώσεως τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος, τί ἄλλο ἐπεδίωκε παρὰ τὴν συναδέλφωσιν καὶ εἰρηνεύσιν τῶν πολυβασανισμένων καὶ μέχρις ἐσχάτων ἀλληλοσπαρασσομένων λαῶν τῶν ἐξ Βαλκανικῶν Κρατῶν, τῶν ὁποίων ὁ πληθυσμὸς ὑπερβαίνει τὰ 70 ἑκατομμύρια.

Ἐδέχθην δὲ προθύμως τὴν ἐντολήν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμε

τὴν τιμὴν νὰ μοῦ ἀναθέσῃ ὁ Δήμαρχος τῆς πρωτεύουσας καὶ ὡς Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως τῶν Δήμων. Τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον ἰσχυρὰ ἔλξις μὲ ἔσυρεν ἀπὸ πολλοῦ πρὸς τὸ νεαρὸν τοῦτο βασιλεῖον τῶν Ἀλβανῶν, μετὰ τοῦ ὁποίου δεσμοὶ ἱστορικοὶ καὶ φυλετικοὶ συνδέουν ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας. Εὐλόγως δὲ ἐξαίρεται ἡ πρωτοβουλία τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ εἰρηνόφιλος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως κ. Παπαναστασίου, ὅπως φέρῃ εἰς φιλικὴν συνεννόησιν,—καὶ διατὶ ὄχι εἰς συνεργασίαν;—τοὺς μικροὺς Βαλκανικοὺς λαοὺς, τόσῃν ἀνάγκῃν ἔχοντας αὐτῆς, ὅπως ἐν φιλοτίμῳ εἰρηρικῇ ἀμίλλῃ καὶ ἀπηλλαγμένοι φυλετικῶν ἐρίδων, ἀλλὰ καὶ ἐξωτερικῶν ἄλλων ἐπιρροῶν, ἐπιτύχουν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον αὐτῶν.

Πλὴν τοῦ ὑπογραφομένου, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑνώσεως τῶν Δήμων—ὄργανισμοῦ ὅστις παρέχει πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὴν ἀναγνώρισιν, ἐξυπηρέτησιν καὶ προστασίαν τῶν συμφερόντων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ὠρίσθη καὶ ὁ δήμαρχος Μεσολογγίου κ. Εὐαγγελᾶτος, ὁ αὐτοδημιούργητος καὶ οἰκτιρῆς Κεφαλλῆν, εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ ὁποίου τόσα χρεώσεται τὸ ἔνδοξον Μεσολόγγι.

Καὶ ἀνεχωρήσαμεν μαζί* ἐξ Ἀθηνῶν, ἀκολουθήσαντες τὴν συντομωτέραν ὁδόν. Ἐπήραμεν τὴν ταχεῖαν βραδυνὴν ἀμαξοστοιχίαν ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Θεσσαλονίκην, ἀπεβιβάσθημεν τὸ πρωῖ εἰς τὸ Πλατὺ καὶ ἐκεῖ συνηντήσαμεν τὸ τραῖνον τῆς Φλωρίνης. Πρώτῃ μας εὐστοχῶς ἀντίληψις τὰ ἀντιπλημμυρικά καὶ ἀποξηραντικὰ ἔργα τῆς Φαουντέσιον ποῦ γίνονται περὶ τὸν Λουδῖαν. Ἄν, ὡς ἐλπίζεται, περατωθοῦν μὲ τὸ παραγωγικὸν δάνειον ἐντὸς διετίας, ἡ ἐπάρκεια τῆς χώρας μας θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἀποδόσεως ἑκατοντάδων χιλιάδων στρεμμάτων εἰς τὴν καλλιέργειαν, ἀπαλλασσομένου τοῦ εὐφοροτάτου Μακεδονικοῦ ἐδάφους ἀπὸ τὰς καταστρεπτικὰς ἐτησίαις πλημμύρας καὶ τὴν φθοροποιὸν ἐλονοσίαν. Ἴδου κάτι τι ποῦ μᾶς ἀνεκούφισε καὶ μᾶς αἰσιοδόξησε.

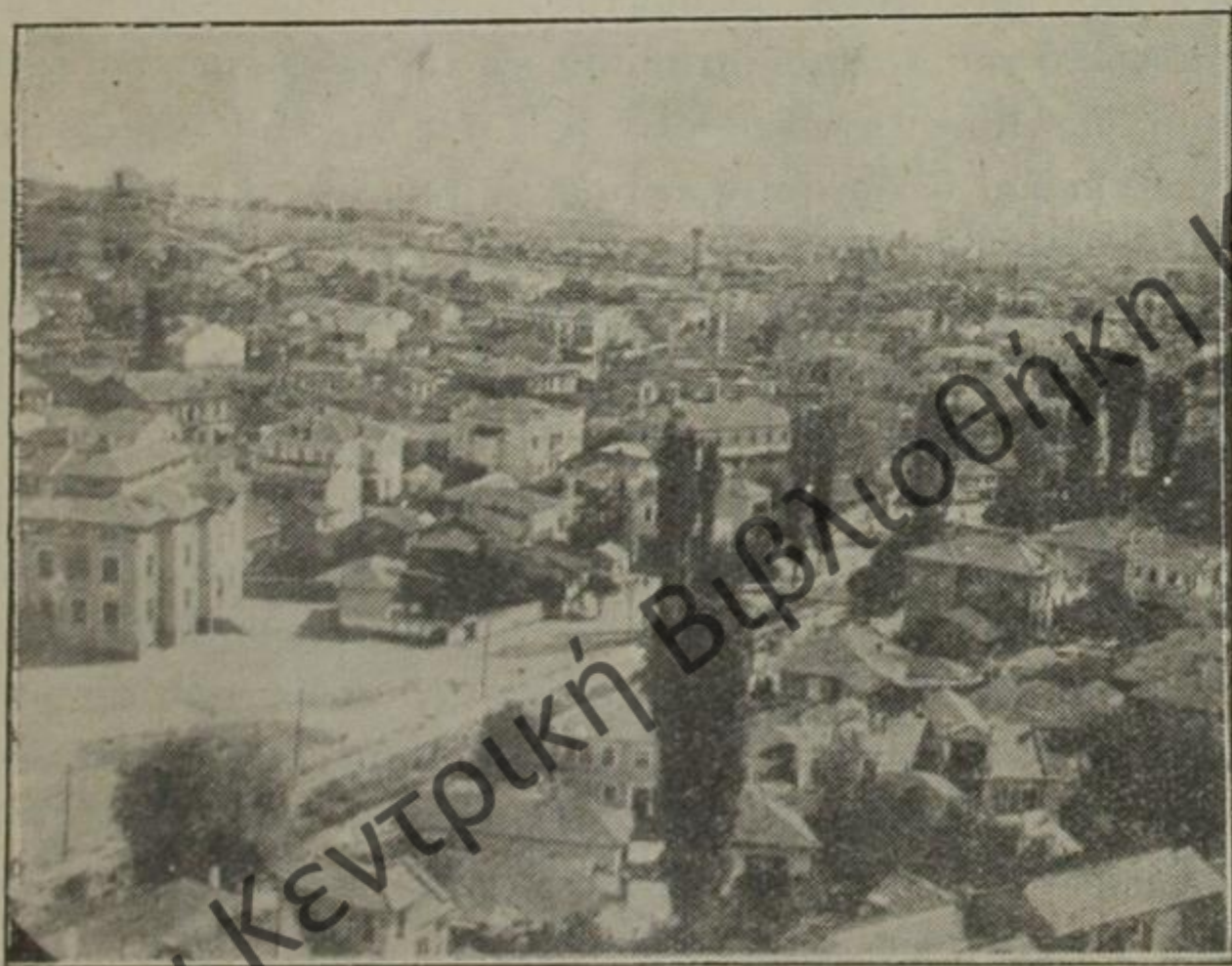
Τὸ τραῖνον προχωρεῖ πρὸς τὴν Βέρροϊαν—τὴν φιλόξενον πόλιν ποῦ μᾶς ἐφιλοξένησε κατὰ τοὺς ὠραίους Βαλκανικοὺς ἀγῶνας τοῦ 1912 μὲ τὸ 12ον πεζικὸν σύνταγμά μας—μετ' ὀλίγον ἰδοὺ ἡ Νάουσα, ἡ ὀνομαστὴ διὰ τὸν λευκὸν της ἀνθρακα ποῦ

κινεῖ τὰ περίφημα ἐργοστάσια τὰ παράγοντα τὰ ὠραῖα ὑφάσματα, τὰ ὅποια οἱ ἐν Ἀθήναις ἔμποροι μοσχοπωλοῦν ὡς Ἀγγλικά. Τόση εἶνε ἡ στερεότης καὶ τὸ ἀνεξίτηλον τοῦ χρωματισμοῦ των. Παραπάνω ἢ Ἐδεσσα, ἄλλο βιομηχανικὸν κέντρον μὲ τὴν ἰδίαν προστασίαν τοῦ λευκοῦ ἀνθρακος. Οἱ μεμψίμοιροι, οἱ ἀγνοοῦντες τὰ θαύματα ποῦ ἐπετέλεσεν ἡ ἐθνική μας βιομηχανία, ἄς ἔλθουν νὰ δροσισθοῦν, νὰ χαροῦν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνισχύσουν τὰ ἑλληνικὰ ἐργοστάσια τῆς Μακεδονίας. Τὸν συνταξιδεύοντα κ. Λαναοῦν, βιομήχανον Ναούσης, ἐρώτησα πῶς πᾶν τὰ ἐργατικά των. Μὲ χαρὰν μου ἤκουσα ὅτι αἱ χιλιάδες ἐργατῶν εἶνε εὐγνώμονες πρὸς τοὺς Μακεδόνας ἐργοδότας, διότι καὶ καλῶς ἀμείβονται καὶ συσσιτιον ἄριστον καὶ εὐθηνὸν ἔχουν καὶ ὑγιεινὴν περίθαλψιν καὶ ἔτσι ἐργατικὸν ζήτημα ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει. Μόνον ἔτσι ἠμποροῦμεν ν' ἀποφύγωμεν τὸν κίνδυνον τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀδελφικὴ συνεργασία ἐργάτου καὶ ἐργοδότου. Νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἐπιμετάλλευσις τοῦ σκλάβου αὐτοῦ Ἑλληνοῦ ἐργάτου. Ἄς ἀπολαύῃ ἐν μέτρῳ λογικῶ καὶ ὁ χειρῶναξ τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν, ἐπικουροῦντος τοῦ κεφαλαίου. Τοῦτο εὐτυχῶς ἀπὸ τινος πράττουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πειραιῶται καὶ τῶν ἄλλων βιομηχανικῶν κέντρων οἱ ἐργοδοταί.

Τὸ τραῖνον προχάσει ὄλο καὶ ἀνερχόμενον. Ἴδου ἡ Ἄγρα (πρῶην Βλάδοβο) καὶ τὰ χυνόμενα νερά της. Τί ὠραῖον τὸ θέαμα τῶν καταρακτιῶν, πέριξ δὲ φύσεως χλοερᾶς, πλουσίας, δενδροφύτου. Καὶ μετ' αὐτὰ ἡ ὀνομαστὴ λίμνη. Μετὰ μιᾶς δὲ ὥρας διαδρομὴν φθάνομεν εἰς τὴν Φλώριναν.

Εἰς τὸν σταθμὸν μᾶς προὔπληντησεν ὁ δήμαρχος Φλωρίνης. Μὲ αὐτοκίνητον ἀνήλθομεν εἰς τὴν πόλιν. Ἡ πρώτη ἀντίληψίς μας ἦσαν δρόμοι κατακάθαροι καὶ ἀνοίγματα νέων ἀρτηριῶν τῆς πόλεως διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀποξημιώσεως κατόπιν ἐκτιμῆσεως, κηρυσσομένων τῶν ἀκινήτων ὡς ἐτοιμορρόπων. Κᾶτι παρεμφερὲς πού ἤρχισεν εἰς τὰ παλαιὰ χρόνια ὁ δήμαρχος Ἀθηναίων, νὰ κρημνίζῃ, πολλάκις καὶ αὐθαιρέτως, τὰ διάφορα ἐπὶ κεντρικῶν δρόμων καρκινώματα. Ἐδῶ, τὸ ἐφαρμόζει, ὑπὸ μικρὰν κλίμακα, ὁ δήμαρχος Φλωρίνης. Ἀλλὰ τί δὲν προσθέτει ὁ διασχίζων τὴν πόλιν μικρὸς ποταμός. Καὶ τί διαυγῆ νερὰ καὶ τί

εὐμορφία ἢ ὄχθες του. Τώρα σκέπτεται ὁ δήμαρχος νὰ ζητήσῃ δάνειον διὰ νὰ ρυθμίσῃ καλύτερα τὴν ροήν του καὶ νὰ ἐγείρῃ δημοτικὸν μέγαρον. Κάποια πνοὴ ἀνεξαρτησίας φαίνεται εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Δήμων. Ἡ Κυβέρνησις ἢ σημερινὴ ἐνισχύει αὐτοὺς χωρὶς ὑπολογισμὸν καμματικῶν συμπαθειῶν. Κι' ἔτσι καὶ οἱ Δήμοι καὶ οἱ Δήμαρχοι θὰ χειραφετηθοῦν ἀπὸ τὴν πολιτικὴν διὰ νὰ προβαίνουν εἰς ἔργα ἑξωραϊστικά, ὥστε νὰ μὴ θεωροῦνται καὶ διὰ τοὺς ἐντοπίους, ἀλλ' ἰδίως διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, αἱ ἐπαρχίαι μας ὡς τόποι ἑξορίας.

Ἡ Φλώρινα.

Ἡ Φλώρινα παρουσιάζεται εἰς τὸν ἐπισκέπτην μία πόλις εὐποροῦσα, χάρις εἰς τὴν εὐφορίαν τῆς ἀπεράντου πεδιάδος της. Δὲν εἶδα πτωχολογιά. Τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων ποὺ ἐκυκλοφοροῦσαν (ἡμέραν Ἁγίου Γεωργίου), τοὺς εἶδα καλοενδεδυμένους καὶ καλοθρεμμένους. Μὲ τοὺς ἀγῶνας των τοὺς γυμναστικούς. Ἔχει καὶ παιδαγωγεῖον, κτίριον λαμπρόν, ποῦ περιθάλλονται προσφυγόπουλα.

Προσθέτω καὶ αὐτὸ ἀκόμη, πρὸς ἔπαινον τοῦ Δημάρχου. Τὸ

άνοιγμα πλατειῶν καὶ κήπων εἶναι καὶ αὐτὸ εἰς τὸ ἐξωραϊστικόν του πρόγραμμα.

Κοῖμα ὅτι μετροημένοι ἦσαν αἱ ὥραι τῆς διαμονῆς μας εἰς τὴν Φλώριναν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν παρατείνωμεν, διὰ νὰ γνωρίσωμεν καλύτερα τὴν πόλιν. Ἄλλὰ καὶ ὅ,τι εἶδαμεν, μᾶς ἐνέπνευσε τὴν ἀρίστην τῶν ἐντυπώσεων καὶ ἐπέισθημεν ὅτι ὅπου ὑπάρχουν ζηλευτοὶ καὶ φιλότιμοι δημοτικοὶ ἄρχοντες, ἐκεῖ καὶ ἔργα ἐξυγιαντικὰ καὶ ἐξωραϊστικά. Καὶ ἡ Κυβερνητικὴ τότε ἐνίσχυσις εἶναι ἐπιβεβλημένη.

Οἱ Φλωρινιώται πανηγυρίζουν τὴν ἐπέκτασιν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ σταθμοῦ εἰς τὴν πόλιν των καὶ ἐκεῖθεν γραμμὴ διὰ Κωνσταντινούπολιν. Εἰς τὰς 15 Μαΐου θὰ ἐγίνοντο τὰ ἐγκαίνια καὶ θ' ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία του. Ὅπως καὶ ἐγένεε.

Προσθέτω ἀκόμη ὅτι εἰς τὰ ὑψώματα τοῦ χωριοῦ Βέβη, ὀλίγον ἀπέχοντα τῆς Φλωρίνης, εὐρέθησαν στοῶματα λυγνίτου, τὰ ὅποια ἐκμεταλλεύεται Ἀγγλικὴ Ἐταιρεία. Ἀπὸ τὸν λυγνίτην αὐτὸν θὰ παράγεται πετρέλαιον, νάφθη καὶ καύσιμος ὕλη.

Τί θησαυροὺς ἐγκλείει εἰς τοὺς κόλπους της ἡ Μακεδονικὴ γῆ!

Οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ εἰς τὰ βόρεια αὐτὰ Μακεδονικά μας σύνορα ἀποτελοῦν τοὺς πνεύμονας τῶν πόλεων, τὰ ἀναψυκτικά των κέντρα. Εἰς καθέ ἄφαιξιν τραίνου, κάθοδος τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κατοίκων εἰς τὸν σταθμόν. Σωστὸ πανηγῦρι. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν. Αἱ μόναι τέρψεις ποὺ ἔχουν αἱ ἀπομακρουσμένοι βορειναὶ Μακεδονικαὶ πόλεις, τὰς ὁποίας θεωροῦν, ἀδίκως, ὡς εἶπα, ὡς τόπους ἐξορίας οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἐνῶ ὀφείλουν νὰ θεωροῦν τὴν εἰς ταύτας ὑπηρεσίαν των ὑποχρεωτικὴν θητείαν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ δι' αὐτοὺς πηγὴν σπουδῆς καὶ πείρας καὶ γνώσεως τῆς Μακεδονικῆς ζωῆς ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

ΚΟΡΥΤΣΑ

Ἐνα αὐτοκίνητον πολυτελείας, μάσκα Ἀμερικανικὴ, μᾶς παραλαμβάνει ἀπὸ τὸ μικρὸν ξενοδοχεῖον τῆς Φλώρινας, ποὺ ἐμείναμεν δι' ὀλίγας ὥρας, διὰ νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὰ Ἀλβανικὰ ἐδάφη. Εἶναι ἡμερησίᾳ ἡ συγκοινωνία τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖ Ἀλβανικὴ ἔταιρεία αὐτοκινήτων. Ἐρωτῶ τὸν σωφὲρ Βασίλην, ἕνα

ἔξυπνο Ἀλβανόπουλο, πού ἔζησε ἀρκετὰ χρόνια εἰς τὴν Ἀμερικὴν, μετὰ πόσῃν ὥρᾳ φθάνομεν εἰς τὴν Κορυτσάν, τὴν πάλαι Δασσαρήτιδα.—Κάτρε σαὰτ—τέσσαρες ὥρες, μοῦ ἀπαντᾷ ἄλβανιστί. Οὔδι (ἢ ὁδὸς) ἴστι ἐμίρι (εἶνε καλή). Ἐμπίνι Φορίνγτι (τὴν ἐχάραξαν οἱ Γάλλοι).

Ἐκαμαν καὶ μερικὰ καλὰ στὰ μέρη μας οἱ φίλοι μας οἱ σύμμαχοι. Μᾶς ἀνοιξαν καὶ μερικὰς συγκοινωνιακὰς ὁρηθρίας κατὰ τὸν πόλεμον εἰς ἀμοιβὴν τῆς φιλοξενίας πού τῆς παρέσχομεν. Τοὺς Μακεδονικοὺς δρόμους οἱ Ἄγγλοι τὴν ὥραιάν διαδρομὴν τοῦ Μπράλλου οἱ Γάλλοι κ' ἐδῶ εἰς τὴν Ἀλβανίαν τὴν ἀπὸ Φλωρίνης εἰς Κορυτσάν οἱ ἴδιοι. Τοὺς εὐγνωμονοῦμεν!

Καὶ ξεκινοῦμεν. Ἡ συντροφιὰ μας ἀπετελεῖτο καὶ ἀπὸ νεαρὸν ζεῦγος πού ὠμίλει ἀγγλικά. Ἦσαν νιόγαμβροὶ. Ὁ νέος Ἀλβανὸς ἤρχετο ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν κομίζων ὄχι μόνον ἀφθονὰ δολλάρια, ἀλλὰ καὶ ὥραιάν Ἀμερικανὴν σύζυγον. Καὶ τί ἤμερο πολιτισμένο ζευγάρι. Ἐρωτῶ τὸν σωφὲρ ἂν θὰ ἀναβῶμεν εἰς τὰ πανύψηλα χιονισμένα βουνὰ πού βλέπομεν. Δὲν μ' ἐξέπληξεν ἡ ἀπάντησις:—Θὰ τὰ καθαλικεύσωμεν, μοῦ ἀπαντᾷ. Καὶ ἀρχίζει ἡ ἀνοδος. Μεγαλειῶδες τὸ πανόραμα. Χεῖροι ὁρέων χιονισμένων ἀφ' ἑνός, εἰς τοὺς πρόποδας δ' αὐτῶν χωριὰ γραφικώτατα. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ βουλγαρόφωνα. Τὸ εὐεργετικὸν μηχανήμα ἀσθμαῖνον μετὰ ἀπείρους ἐλιγμούς ὅλονέν ἀνέρχεται τὴν κορυφὴν τῶν βουνῶν. Τὸ χιόνι πικνὸν καθ' ὁδόν, ἦτο στοιβαγμένον στὶς πλαγιές, τὶς δασωμένες. Ὁ ἀνοιξιάτικος ἥλιος χρυσώνει τὶς χιονοκορυφές. Ἄν ἀπλώναμεν τὸ χέρι μας ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητον, θὰ ἐδοσοσκόμεθα μὲ τὰ βραδέως ἀναλυόμενα χιόνια.

Φθάνομεν εἰς τὴν ὑψηλοτέραν κορυφὴν στὸ ἱστορικό, τὸ εὐμορφο Πισοδέρι. Εἰς ὕψος 1850 ὑπὲρ τὴν θάλασσαν. Εὐρισκόμεθα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Ἀλπεις.

Καὶ ἡ κάθοδος ἀπείρως γραφικὴ. Χεῖμαρροι, ρυάκια, ποταμοί, χύνονται ὑπὸ μορφὴν καταρρακτῶν συνοδευόντων ἡμᾶς ἀρμονικώτατα. Ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ ἀντικρούζομεν ἄλλα χωριὰ χωμένα εἰς πλοῦτον πρασίνου. Βλέπομεν δεσπόζοντα τῶν χωριῶν μεγάλα κτίρια. Εἶναι σχολεῖα, ναοί, κοινοτικαὶ στέγαι πού τὰ ἀνήγειρον ἡ φιλοπατρία τῶν ξενητεμένων Ἑλλήνων, τὰ ὅποια

ἀναπληρώνουν τὸ πτωχὸν ἑλληνικὸν Κράτος. Ὡ τῆς ἀθανάτου Ἑλληνικῆς φιλῆς. Οἱ ἐν τῇ ξένη βιοπαλαίοντες Ἕλληνες ἀνταποδίδουν τὰ πνευματικὰ τροφεῖα εἰς τὰς γεννετείας των. Καὶ κατερχόμεθα συναντῶντες ποίμνια βόσκοντα μακαρίως εἰς τὴν πλουσίαν βλάστησιν. Καὶ ὑπὸ ἐναλλαγὴν ποικίλων φυσικῶν καλλωνῶν, μετὰ δύο ὥρας φθάνομεν εἰς τὰ Ἑλληνοαλβανικὰ σύνορα.

Μικρὸν οἶκημα χρησιμεύει ὡς τελωνεῖον μὲ ἀποθήκην διὰ τὰ πρὸς ἐκτελωνισμόν ἐμπορεύματα καὶ μικρὸν φυλάκιον. Εὐρήκαμεν ἐκεῖ δυὸ-τρία παιδιὰ, τελωνιακοὺς ὑπαλλήλους, κερβέρους τοῦ Δημοσίου. Θὰ ἐσύσταινα εἰς τὸν φίλον ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δεληγιάννην νὰ ἄλλαζεν ἐκάστοτε τὸ προσωπικὸν τοῦ συνοριακοῦ τούτου τελωνεῖου, ὥστε νὰ δοκιμάζον καὶ ἄλλοι τὴν γλύκα τῆς ἐρημικῆς αὐτῆς διαμονῆς. Καὶ ὅμως τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἀγογγύστως ὑπηρετοῦν τὸ Κράτος καὶ μὲ ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν. Τὸ χωρίον φέρει ποιητικώτατον ὄνομα. *Κρουσταλοπηγή.*

Τὰ ἴδια ἔχω νὰ εἰπῶ καὶ διὰ τοὺς ἄνδρας τοῦ φυλακίου, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὁποίου εὐρήκα ἓνα πολιτισμένον παιδί, ποὺ ὁμιλοῦσε καὶ δυὸ-τρεις γλώσσας καὶ εἶχε βαθμὸν λοχίου τοῦ πεζικοῦ. Τὸ οἶκημα θερμαίνεται μὲ καυσόξυλα, τὰ ὁποῖα ὅμως, ἐλλείπει πιστώσεως, εἰλεψάν εἰς περίοδον βαρυτάτου χειμῶνος. Ἀπὸ φιλανθρωπίαν, ἂν ὄχι δι' ἄλλο, τὸ Κράτος ἄς ἐξασφαλίσῃ εἰς τὰ ὄργανά του ἐδῶ τοῦλάχιστον τὴν θέρμανσιν, ἵνα μὴ ἐξυπνήσουν καὶ ἕνα πρῶτ' ἰκατεψυγμένοι. Μᾶς ἔκαμε τὴν καλλιτέραν ἐντύπωσιν τῶν ἀσήμων αὐτῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Κράτους ἡ ἀριστὴ ἐμφάνισις, τὸ αἶσθημα τοῦ καθήκοντος, ὁ πόνος πρὸς τοῦ Δημοσίου τὰ συμφέροντα, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐπροσήγορον αὐτῶν.

Παραπλεύρως εὐρήκαμεν παράπηγμα χρησιμεῦον ὡς γραφεῖον ἐκτελωνιστῶν ἐμπορευμάτων καὶ καφενεῖον. Εἰς τὸν τοῖχον διακρίνομεν διαφόρους εἰκόνας ἐν μεγεθύνσει ἡρώων τοῦ Εἰκοσιένα καὶ δίπλα τὴν εἰκόνα τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων. Ὁ θαυμαστῆς οὗτος τοῦ κ. Μερκούρη ὀνομάζεται Ἀντώνιος Καράντζας.

Μετὰ τὰς διατυπώσεις εἰς τὸ Ἑλληνικὸν φυλάκιον, — μᾶς ἠρώτησαν νὰ μάθουν τὸν σκοπὸν τοῦ ταξειδίου μας — καὶ εἰς ἀπόστασιν 500 μέτρων — οὐδετέρα ζώνη — φθάνομεν εἰς τὸ Ἀλβανικὸν φυλάκιον. Νεαρὸς Ἀλβανόπαις στρατιώτης ἔνοπλος φρουρεῖ τὸ

φυλάκιον. Τὸ πιλίκιον καὶ ἡ μπελλερίνα ποῦ ἔφερον ἦσαν ἐνδεικτικὰ τῆς Ἰταλικῆς ὀργανώσεως τοῦ Ἀλβανικοῦ στρατοῦ. Δὲν διέφερε κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ ἀπὸ Ἰταλὸν καρμπινιέρην. Τὸ πρᾶγμα δὲν μ' ἐξέπληξε. Τὰ μικρὰ Βαλκανικὰ κράτη πάντα, μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασίν των, ὑφίστανται τὴν ἐπίδρασιν τῶν μεγάλων προστατῶν καὶ εὐεργετῶν των. Οἱ Ἕλληνες μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας εἰς τὰ πρῶτα χρόνια ἐχειραγωγήθημεν διὰ τὴν στρατιωτικὴν καὶ τὴν ἐν γένει ὀργάνωσίν μας ἀπὸ τοὺς Βαυαροὺς, κατόπιν ἀπὸ τοὺς Γάλλους καὶ τοὺς Ἄγγλους, ὅπως οἱ Σέρβοι καὶ οἱ Βούλγαροι ἀπὸ τοὺς Ρώσους, οἱ Ρουμᾶνοι ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ οὕτω καθεξῆς. Καὶ τὸ χρῶμα τῆς στρατιωτικῆς του στολῆς τεφρόχρουν, ὅπως ἡ τῶν Ἰταλῶν. Κανεὶς φθόνος.

Ἄλλη ἐδῶ ἐπιθεώρησις τῶν διαβατηρίων χωρὶς καμμίαν χρονοτριβήν. Ἴδου μικρὰ μαρμαρίνη στήλη—εἶδος πυραμίδος—δεικνύει τὰ σύνορα τὰ Ἑλληνοαλβανικὰ καὶ ἀπέναντι ἄλλη στήλη καθορίζουσα αὐτά.

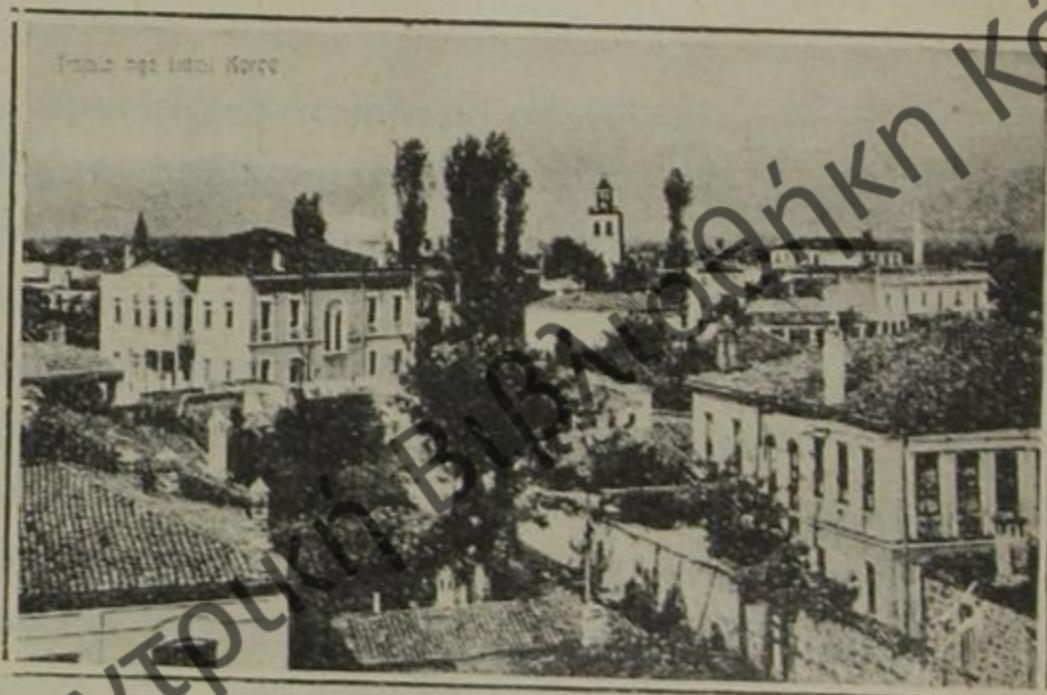
Μετ' ὀλίγα βήματα ἀπὸ τοῦ φυλακίου φθάνομεν εἰς τὸ Ἀλβανικὸν τελωνεῖον. Οἱ ἀρμόδιοι Ἀλβανοὶ ὑπάλληλοι, πληροφοροφθέντες τὰ τῆς ιδιότητός μας, διευκολύνουν τὴν διέλευσίν μας, καθ' ἃς εἶχον λάβει διαταγὰς ἄνευ οὐδενὸς ἐλέγχου τῶν ἀποσκευῶν μας· ὅταν μάλιστα τοὺς ἐχαιρέτησα εἰς τὴν γλῶσσάν των, ἤστραψαν τὰ μάτια των ἀπὸ εὐχαρίστησιν καὶ μᾶς προέπεμψαν ἐγκαρδιώτατα.

Προχωροῦμεν πλέον εἰς ἔδαφος Ἀλβανικόν. Καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν συναντῶμεν χωρία Ἀλβανικὰ κατ' οὐδὲν διαφέροντα τῶν ἰσικῶν μας. Καὶ εἰς αὐτὰ βλέπομεν ὑψούμενα μεγάλα κτίρια, σχολεῖα ἢ ἐκκλησίας, ἰδρυθέντα ἀπὸ ἐράνους Ἀλβανῶν ἐν Ἀμερικῇ ἐργαζομένων. Καὶ εἶνε μέγας ὁ ἀριθμὸς τῶν ξενητευμένων Ἀλβανῶν εἰς Ἀμερικὴν κυρίως, ἀλλὰ καὶ εἰς Ρουμανίαν καὶ Αἴγυπτον.

Πρὸς τὸ βράδυ ἀντικρούζομεν τὴν εὐφορον τῆς Κορυτσᾶς πεδιάδα, εἰς τὸ βάθος δὲ δεξιὰ μας διακρίνομεν μεγάλην λίμνην, ἡ ὁποία ἀποξηραίνεται διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὴν καλλιέργειαν. Καὶ μετ' ὀλίγον ἰδου ἡμεῖς εἰς τὴν πρώτην Ἀλβανικὴν μεγαλόπολιν,

τὴν Κορυτσάν. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου τῆς πόλεως βλέπομεν ὑψο-
μένας πλάκας φερούσας ὀνόματα Γαλλικά. Εἶνε νεκροταφεῖον
γαλλικόν, φιλοξενοῦν τοὺς πεσόντας κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον
Γάλλους. Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἀγνώστων ἡρώων.

Κατελύσαμεν εἰς τὸ καλύτερον ποῦ ὑπάρχει ἐδῶ ξενοδοχεῖον
τὸ «Πάλας». Τηλεφωνικῶς εἰδοποιηθεὶς ἀπὸ τὸ Ἄλβανικὸν
φυλάκιον περὶ τῆς ἀφίξεώς μας ὁ δημορχῶν τῆς Κορυτσᾶς Ὁμέρ
Φαζλῆ βέης, ἕνας εὐγενέστατος καὶ λιγερός Ἄλβανός, προσῆλ-
θεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μετὰ τῶν μελῶν τοῦ δημοτικῆς συμβου-
λίου καὶ τοῦ προέδρου τοῦ δικηγορικῆς συλλόγου καὶ ἐχαιρέτη-
σεν ἡμᾶς ἐξ ὀνόματος τῆς πόλεως, ἐκφράζων τὴν χαρὰν τοῦ ἐπι-

Ἡ Κορυτσά.

τῆς αἰσίας ἀφίξει μας. Μᾶς ἐζήτησαν συγγνώμην, διότι βραδέως
ἔλαβον γνῶσιν τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀφίξεώς μας, ἐνῶ
μᾶς ἀνέμενον τὴν ἐπομένην, δι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔσπευσαν εἰς προῦ-
πάντησίν μας. Εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ ξενοδοχείου ποῦ ἐμείναμεν
ὑψώθη πρὸς τιμὴν μας ἡ Ἑλληνικὴ σημαία καὶ δίπλα ἡ Ἄλβανικὴ.

Ἀπῆντησα ἐπίσης εἰς τὴν Ἄλβανικὴν, εὐχαριστῶν διὰ τὴν
ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν ποῦ μᾶς ἔκαμαν καὶ προσθέσας ὅτι εἴμεθα
εὐτυχεῖς ἐπισκεπτόμενοι διὰ πρώτην φορὰν φίλην, ὁμαίμονα καὶ
ἀδελφικὴν χώραν, μεθ' ἧς δεσμοὶ πολυχρόνιοι καὶ κοινότης ἰδεω-
δῶν καὶ αἰσθημάτων συνδέουν τοὺς Ἕλληνας.

Η ΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Τὴν ἐπομένην ὁ κ. δημαρχῶν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐκ συμβούλων παρέλαβον ἡμᾶς ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον καὶ μᾶς ὠδήγησαν ἀνὰ τὰ κέντρα τῆς πόλεως. Πράγματι, βοηθούσης καὶ τῆς ὡραίας ἑαρινῆς ἡμέρας, περιήλθομεν αὐτήν· ἀνήλθομεν εἰς μικρόν, εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως, λοφίσκον, ὅπου σῴζεται ἀρχαῖος βυζαντινὸς ναῖσκος τῆς Ἀναλήψεως, ρυθμοῦ ὡς ὁ τῆς Παρηγορίτισσας τῆς Ἀρτης, πρὸ 500 ἐτῶν ἰδουμένος, ἐπιμελῶς δὲ στηριγμένος διὰ νὰ μὴ καταρρεύσῃ ἓνα σπάνιον τῷ ὄντι βυζαντινὸν μνημεῖον. Ἐκεῖθεν μετέβημεν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν σχολήν, ὅπου εὔρομεν δεκάδας Ἀλβανοπαίδων διδασκομένων ὑπὸ Ἰταλῶν

Τὸ ξενοδοχεῖον «Πάλας» ἐν Κορυτσᾷ.

μηχανικῶν διαφόρους τέχνας, σιδηρουργίαν, ξυλουργίαν, ἤλεκτροτεχνίαν κατὰ πρακτικώτατον σύστημα. Ἡ Ἀλβανικὴ νεολαία ὄργα πρὸς πρόοδον καὶ χάρις εἰς τὴν πλήρη ὀργάνωσιν ὅλων τῶν τεχνικῶν ἰδίως κλάδων, ὅχι μόνον εἰς Ἀλβανίαν παρατηρεῖται ἢ φιλότιμος αὕτη ἄμιλλα τῆς νέας γενεᾶς, ἀλλὰ συνεχίζεται αὕτη καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀποστελλομένων ὑπὸ τοῦ κράτους ὡς ὑποτρόφων αὐτοῦ πολλῶν Ἀλβανοπαίδων καὶ εἰσαγομένων εἰς ἐπαγγελματικὰς σχολὰς. Ἐχαιρέτισα τὰ παιδιά Ἀλβανιστί, αὐτὰ δ' ἐζητωκραύγασαν μὲ ἐνθουσιασμὸν ὑψώσαντες τὰ χέρια κατὰ τὸ φασιστικὸν σύστημα.

Ἡ Κορυτσᾶ εἶναι μία, ἀπὸ τὰς καλυτέρας πόλεις τῆς Ἀλβα-

νίας, μὲ πληθυσμὸν 25 χιλ. κατοίκων, εἶναι ἔδρα νομοῦ, ἔχει γυμνάσιον, ἀνώτερον γαλλοαλβανικὸν λύκειον, ἐμπορικὴν σχολήν, ὄρφανοτροφεῖον, διδασκαλεῖον θηλέων, βιβλιοθήκην, εἶναι ἔδρα συντάγματος, μὲ κοινωνίαν ἀνεπτυγμένην. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Δήμου ἀνέρχεται εἰς 300 χιλ. χρυσᾶ φράγκα, ἤτοι 4 1/2 ἑκατ. δραχ. Εἰς τὸ στάδιον εἶδομεν τοὺς Ἀλβανόπαιδας ἀσκουμένους εἰς ἀθλητικὸς ἀγῶνας. Προσθέτω δὲ ὅτι δις τῆς ἑβδομάδος ὑποχρεωτικῶς ἀσκοῦνται στρατιωτικῶς οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ ἐργατικὰ παιδιά, ὥστε καλούμενα βραδύτερον διὰ τὴν θητείαν των νὰ εἶναι ἔτοιμοι στρατιῶται τῆς γραμμῆς. Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως εἶναι οἱ στρατῶνες, οἱ παλαιοὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας καὶ οἱ νεώτεροι. Ὠραίους ναοὺς ἐπίσης ἔχει, ὡς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἀλλὰ κατεστραμμένους ἀπὸ τοὺς σεισμούς.

ΒΙΓΛΙΤΣΑ ΚΑΙ ΧΟΤΣΙΣΤΑ

Ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ Κορυτσᾶς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς δύο ὠραῖα μεγαλοχώρια, τὴν Βίγλιτσαν ὅπου ὁ δήμαρχος Ἐτέμ μπέης μᾶς ἐδέχθη εἰς τὸ ὠραῖον Δημαρχεῖον, καὶ κατόπιν εἰς τὴν Χότσισταν, ὅπου μᾶς ἐγένετο θερμοτάτη ἐκ μέρους τοῦ χωρίου ὑποδοχῆ. Μᾶς προϋπήνησεν ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κ. Κάστρο μετὰ τῶν ἱερέων καὶ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν. Τὰ παιδιά παρετάχθησαν ὑπὸ τῶν διδασκάλων μὲ τὴν σημαίαν των πειθαρχικώτατα. Μικρὰ κόρη προσεφώνησεν ἡμᾶς, ἀπευθύνασα χαριετισμὸν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ἐξ Ἑλλάδος ταξειδιώτας καὶ μᾶς παρεκάλεσε νὰ διαβιβάσωμεν ἀσπασμὸν πρὸς τοὺς Ἑλληνας μαθητὰς καὶ μαθητρίας, ἀναφωνήσασα ἐν τέλει Ἑλληνιστί: Ζήτω ἡ Ἑλλάς! Μᾶς προσέφερε δὲ ὡς ἀνάμνησιν ἀγριολούλουδα ἀπὸ τὸ ὠραῖον χεράκι της. Ἡ ἀπάντησίς μου, Ἀλβανιστὶ γενομένη, ἔχαροποίησεν ὅλα τὰ παιδιά, τὰ ὅποια μὲ ἰδιαιτέραν συγκίνησιν καὶ εὐχαρίστησιν ἄκουαν τὰ ὀλίγα θερμὰ λόγια μου ποὺ εἶπα εἰς τὴν γλῶσάν των. Τοῖς ὑπέμνησα τοὺς δεσμοὺς ποὺ συνδέουν Ἑλληνας καὶ Ἀλβανούς, προσθέσας ὅτι τὰ ἄνθη ποῦ μοῦ ἔδωκαν θὰ τὰ φυλάξω διὰ νὰ τὰ παραδώσω εἰς τὰς Ἑλληνίδας μαθητρίας.

Καὶ ἡμῶν ἠγουμένων, τὰ παιδιά μὲ τραγούδια καὶ ρυθμικῶς

βαδίζοντα, μᾶς συνώδευσαν εἰσελθόντας εἰς τὸ χωριό των ὡς ἐν θριάμβῳ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΝΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἐκεῖθεν ἀνήλθομεν διὰ τῶν αὐτοκινήτων ἐπὶ περιόπτου λόφου, ὅπου ἡ ὡραία Μονὴ τοῦ Προφήτου Ἴηλιοῦ. Τίς οἶδε τί ἀήττητον φρούριον προστασίας θρησκείας καὶ ἐλευθερίας θὰ ἦτο τὸ μοναστήρι αὐτό. Εἰσήλθομεν εἰς αὐτὸ μὲ ἰδιαιτέραν εὐλάβειαν. Σώζονται ἀκόμη τὰ ἴχνη τῶν ἐλληνικῶν χρωμάτων τῆς ἐλληνικῆς σημαίας ἐπὶ τῶν τοιχογραφιῶν. Αἱ δὲ εἰκόνες ἔφερον ἡμερομηνίαν 1834. Ὁ ἡγούμενος Σωφρόνιος, πρὸ ἐμόνασεν ἐπὶ 18 χρόνια εἰς τὴν Ἀγιορείτικην Μονὴν τοῦ Ἁγίου Παύλου τῶν Κεφαλλήγων, μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὸ ἀρχονταλίκι, τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Μονῆς, στρωμένην μὲ πολυχρόμους ἐντοπίους τάπητας. Ἐξαισία ἐκεῖθεν ἡ θεά. Κάτω κάμπος, χεῖμαρροι χύνονται καὶ ἀπέναντι καὶ γύρω μας τὰ χιονισμένα Ἀλβανικὰ βουνά. Ἐκεῖ εἰς τὸ ὑπαιθρον μᾶς παρετέθη ὑπὸ τοῦ δημάρχου Βιγλιτσῆς πλουσιώτατον γεῦμα, μὲ ἀρνὶ ψημένον ἀλὰ παληκῶ. Περὶ τοὺς εἴκοσιν οἱ συνδαιτυμόνες. Οἱ τρεῖς δήμαρχοι ὁ πρόξενός μας κ. Μαυρουδῆς, ἐκτιμώμενος ἀπὸ τοὺς Κορυτσιώτας διὰ τὰ πολλά του χαρίσματα καὶ τὰς ἀρίστας σχέσεις του καὶ τὸ πολυγλωσσόν του—τὴν Τουρκικὴν ὁμιλεῖ μὲ προφορὰν καὶ χρῶμα καὶ ἰδιωτισμοὺς ὡς ὁ γνησιώτερος Τούρκος—μεθ' ὅλων τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κατοίκων, οἱ σύμβουλοι Κορυτσᾶς Σελὶμ Μπόγιας, Μάνος, Κόντης, Παπαχρήστου, Η. Κάτρας, Φράσαρης, Λάμπρου, Κ. Κάτρας, Θ. Κάλτσος, Τερεπίνης, Γ. Γεωργούλης διευθυντῆς τῆς ἔφημερίδος τῆς Κορυτσᾶς, ὁ ἡγούμενος καὶ ἄλλοι πολλοί. Τὸ γεῦμα διεξήχθη ἐν ἀδελφικῇ ἐγκαρδιότητι. Ἐφεραν προπόσεις ὁ δήμαρχος Βιγλιτσῆς χαιρετίζων ἡμᾶς ὡς ἀντιπροσώπους ἀδελφοῦ ἔθνους, ἐπισκεπτομένους τὴν Ἀλβανίαν διὰ τὸ Βαλκανικὸν συνέδριον τῶν Δημάρχων. Ἀπήντησε καταλλήλως ἐκ μέρους τῆς Ἑνώσεως τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος ὁ κ. Εὐαγγελᾶτος, δήμαρχος Μεσολογγίου. Μετὰ ταῦτα ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας ἐξῆρα τοὺς δεσμοὺς καταγωγῆς, κοινῶν ἀγώνων καὶ ἰδανικῶν, τοὺς συνδέοντας τοὺς δύο φίλους λαοὺς, ὁμιλήσας δὲ Ἀλβανιστί, ἐγενόμην ἀντικείμενον θερμοτάτων

ἐκδηλώσεων. Ὡραῖα ὠμίλησε καὶ ὁ πρόξενός μας κ. Μαυρουδῆς, ἑλληνιστί, — σχεδὸν ὅλοι οἱ παριστάμενοι ἐγνώριζαν τὴν ἑλληνικὴν, χάρις εἰς τὴν ἀπὸ αἰώνων λειτουργίαν ἑλληνικῶν ὀνομαστῶν σχολῶν ἐν Ἡπείρῳ καὶ ἐν Ἀλβανίᾳ — ἐξαίρων τὴν πρακτικότητα καὶ ὠφελιμότητα τοῦ Βαλκανικοῦ Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον θὰ συσφίγξῃ τοὺς φιλικοὺς δεσμοὺς τῶν Βαλκανικῶν λαῶν.

Μετὰ τοῦτο κατήλθομεν εἰς τὸ χωρίον καὶ ἐπεσκέφθημεν οἰκογενείας τινάς, παρ' ὧν ἐγενόμεθα ἐγκαρδιώτατα δεκτοί. Καὶ μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ὠραίου ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀπήλθομεν πλήρεις εὐφροσύνων ἐντυπώσεων ἐκ τῆς ἐγκαρδίου φιλοξενίας τῶν κατοίκων, ἰδιαιτέρως δ' εὐχαριστήσαμεν τὸν δήμαρχον διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς φιλοφρονήσεις του πρὸς ἡμᾶς: — Γιέμι βγιέζεο (εἴμεθα ἀδελφοὶ) τοῦ λέγω. — Γιέμι πὼ (εἴμεθα βέβαια) μου, ἀπαντᾶ.

Τὸ βράδυ ἐπεστρέψαμεν εἰς Κορυτσάν.

Τὴν ἐπομένην ἐπεσκέφθη τὸν νομάρχην Κορυτσαῆς κ. Ἀβδὶν Νανπρεβίστα, ἓνα ἐκ τῶν ἀρίστων νομαρχῶν τῆς Ἀλβανίας, διδάκτορα τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν, γλωσσομαθῆ, διακρινόμενον δὲ διὰ τὴν δραστηριότητα καὶ τὰς προοδευτικὰς του ἀντιλήψεις.

ΠΟΓΡΑΔΕΤΣΙ

Κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἔφθασε καὶ ἡ Βουλγαρικὴ ἀντιπροσωπεία, ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς κ. κ. Πέτκωφ καὶ Δέτκωφ. Ὁδηγήθησαν καὶ οὗτοι εἰς τὸ αὐτὸ ξενοδοχεῖον, ὑψωθείσης εἰς τὸν ἐξώστην καὶ τῆς Βουλγαρικῆς σημαίας.

Μετὰ τοῦ κ. Νομάρχου, τῶν Βουλγάρων ἀντιπροσώπων διὰ τὸ συνέδριον Δημορχικῶν Παρέδρων Σόφιας καὶ Πλεύνας, τοῦ δημάρχου Κορυτσαῆς καὶ ἄλλων ἐγκρίτων Κορυτσαίων ἐξεδράμομεν εἰς τὴν μίαν ὥραν δι' αὐτοκινήτου ἀπέχουσαν ἐπίσης γραφικωτάτην κωμόπολιν Πογραδέτσι, ἣτις, παρὰ τὴν πυκνοτάτην βροχὴν, ἀπετέλεσε δι' ἡμᾶς μίαν λαμπρὰν εὐκαιρίαν νὰ ἴδωμεν μίαν ἀπὸ τὰς ὠραίας τοποθεσίας τῆς Ἀλβανίας. Ἐκεῖ δίπλα μας ἐκτείνεται ἡ λίμνη τῆς Ὀχριδος, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ ἥμισυ ὀρίζουν οἱ Σέρβοι. Διακρίνεται μάλιστα ἀπὸ τὴν κωμόπολιν ἡ ἱστορικὴ σερβικὴ Μονὴ τοῦ Ναούμ. Ἀπὸ τὴν λίμνην αὐτὴν ἀλιεύονται νὰ ὀνομαστά της ψάρια, κορόν. Εἰς τὴν λίμνην αὐτὴν ἔγινε

πέρουσι τὸ δυστύχημα τοῦ πνιγμοῦ τοῦ Ἑλληνοσ Προξένου ἐν Κορυτσᾷ Λαζάρου, τῆς συζύγου του καὶ ἕξ ἄλλων ἐγκοίτων Ἀλβανῶν, ἀνατραπείσης τῆς λέμβου εἰς ἐν σημεῖον ποῦ σχηματίζεται ἰδίῃ ἀπὸ τὰ ρεύματα τῆς λίμνης.

Εἰς τὸ Δημαρχεῖον τοῦ Πογοράδετσι μᾶς ἔγινε δεξίωσις ἐγκαρδιωτάτη. Εἰς κοινὴν τράπεζαν παρεκαθήσαμεν περὶ τοὺς τριάκοντα. Πρῶτος ὁ δήμαρχος μᾶς ἐχαιρέτισε μὲ ὀλίγας θερμὰς λέξεις ἐκφράσας τὴν χαρὰν του ὅτι ἡ μικρὰ του πόλις φιλοξενεῖ τοὺς ἀντιπροσώπους φίλων ἔθνῶν, ἐπισκεφθέντων τὴν Ἀλβανίαν διὰ τόσον εὐγενῆ καὶ ἀνθρωπιστικὸν σκοπόν. Ὁ Βούλγαρος ἀντιπρόσωπος, ὁμιλήσας Βουγαριστί, ἐξῆρε τὰς προόδους τῆς Ἀλβανίας καὶ τὴν τιμὴν ποῦ εἶχε νὰ γίνῃ ἔδρα τοῦ συνεδρίου

Τὸ Πογοράδετσι καὶ ἡ λίμνη τῆς Ὀχρίδος.

τῶν Βαλκανικῶν Δήμων. Ἀπῆντησεν ὁ ἰατρὸς τοῦ Δήμου γαλλοῦ ἐκφράσας τὴν χαρὰν τῶν Ἀλβανῶν, φιλοξενούντων τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν φίλων καὶ γειτόνων Βαλκανικῶν Δήμων, ἐλθόντων νὰ ὑμνήσουν τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης.

Μετὰ τοῦτον ἀλβανιστὶ ἐξέφρασα τὴν χαρὰν μου ὅτι ἐξεπληρώθη πόθος μου ἐνδόμυχος νὰ ἐπισκεφθῶ καὶ γνωρίσω τὴν Ἀλβανίαν, προσθέσας ὅτι, δὲν εὐρίσκομαι εἰς ἔδαφος ξένον, ἀλλὰ εἰς χώραν ἐξόχως συμπαθῆ διὰ πάντα Ἑλληνα, ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς ὁποίας εὐχόμεθα οἱ Ἕλληνες, κατέληξα δὲ προπιῶν ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως Ζώγου, τοῦ συμβόλου τῆς Ἀλβανικῆς ἐθνικῆς ἐνότητος.

Κατὰ τὸ γεῦμα προσῆλθεν ἀντιπροσωπεία μαθητῶν καὶ μαθητριῶν αἵτινες μᾶς ἐχαιρέτισαν δι' ὠραίων καὶ συγκινητικῶν ἐμμέτρων προσφωνήσεων, μᾶς προσέφεραν δὲ ἀνθοδέσμας δεδεμένες μὲ τὰς ταινίας τῶν ἑξ Βαλκανικῶν κρατῶν, Βουλγαρίας, Ἑλλάδος, Ρουμανίας, Σερβίας, Τουρκίας καὶ Ἀλβανίας. Καὶ ἀφίσαμεν τὴν φιλόξενον ταύτην κωμόπολιν μὲ τὰς γλυκυτέρας ἐντυπώσεις. Ἐπανερχόμενοι εἰς Κορυτσάν, μὲ βροχὴν μεταβαλοῦσαν τὸν εὐθὺν ἄλλως δρόμον εἰς λίμνην σωστήν, ἐσταθμεύσαμεν πρὸ ἑνὸς μεγάλου βιομηχανικοῦ κτιρίου, ἐργοστασίου ἠλεκτρικοῦ φωτισμοῦ καὶ ἀλευρομύλου ἐκ τῶν τελειότερου συστήματος, στοιχίσαντος περὶ τὸ ἑν ἑκατομμύριον χρυσῶν φράγκων, ἧτοι δέκα πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἰδρῦθη διὰ χρημάτων Κορυτσαίων ἐταιρεία ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἑνὸς εὐφυοῦς ἐπιχειρηματίου ὄσω καὶ εὐὑπολήπτου Κορυτσαίου, τοῦ Σελὶμ Μπόρια, δημοτικοῦ συμβούλου, πολλῆς ὑπολήψεως ἀποκαύοντος διὰ τὴν κοινωφελῆ δρασίαν του. Εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ τελειότερα ἐργοστάσια τοῦ εἴδους του καὶ ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ Σελὶμ Μπόρια εἶνε ἓνας πολιτισμένος Κορυτσαῖος, libre penseur, ἀγαπώμενος διὰ τὰ εὐγενῆ καὶ ἀλτροῦϊστικὰ αἰσθήματά του.

Ἐπανελθόντες εἰς τὸ ξενοδοχεῖον εὔρομεν τὴν ἀκόλουθον πρόσκλησιν :

Ἀλβανιστί :

Bashkia e Korçës ka nderin t' i lutet Z. G. P. Parashkevopullo të t' asistojë në darkën që jepet ndër të delegatëve të Popujve Ballkanas në sallën "Majestik," m' ora 21.

Korçë më 25 Prill 1931

O. FAZLI

Ἡ μετάφρασις :

Ἡ Δημαρχία Κόρτσας ἔχει τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσῃ τὸν κ. Γ. Π. Παρασκευόπουλον ὅπως εὐαρεστούμενος παρευρεθῆ εἰς τὸ γεῦμα τὸ ὁποῖον δίδει πρὸς τιμὴν τῶν ἀπεσταλμένων μελῶν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Βαλκανικῶν λαῶν εἰς τὴν αἴθουσαν «Μαζεστικ» περὶ ὥραν 21.

Κόρτσα τῆ 25 Ἀπριλίου 1931.

Σφραγὶς Δημαρχίας Κόρτσας.

Ὅντως τὸ ἔσπερας ὁ ρέκτης δημαρχεῶν Κορυτσαῶν μᾶς παρέθεσεν ἀποχαιρετιστήριο γεῦμα εἰς τὸ «Μάζεστικ», εἰς τὸ ὁποῖον

παρεκάθησεν ὁ νομάρχης, ὁ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι Κορυτσαῖοι. Ὁ δημορχεύων, ἐξαίρετος δημοτικὸς ἄρχων, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του ὅτι πρώτη ἄλβανικὴ πόλις ἡ Κορυτσὰ ἐδεξιώθη τοὺς ἀντιπροσωποὺς φίλων ἔθνων, ἐλθόντας διὰ τὸ ἐν Τιράνοις Βαλκανικὸν συνέδριον καὶ ηὐχήθη ὑπὲρ τῆς ἀδελφοποιήσεως τῶν Βαλκανικῶν λαῶν καὶ τῆς ἐν εἰρήνῃ καὶ συνεργασίᾳ συσφίξεως τῶν δεσμῶν καὶ προαγωγῆς τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων αὐτῶν.

Ἀπήντησα ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων Ἀλβανι-

Αἶθουσα κινηματογράφου Μάξεστικ εἰς Κορυτσάν.

στί, εὐχαριστῶν θερμότητα τὸν πρῶτον Ἀλβανὸν δήμαρχον ποὺ ἐγνωρίσαμεν καὶ ὅστις μᾶς παρέσχεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς εἰς Κορυτσάν ἀφίξεώς μας ἐγκάρδιον ἀδελφικὴν φιλοξενίαν. Ἐξῆρα τὰς προόδους ποὺ ἐπετέλεσεν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἡ Ἀλβανία εἰς πάντα κλάδον, τοῦτο δὲ ὀφείλεται εἰς τὴν νοημοσύνην, τὴν φιλοπονίαν, τὴν φιλοπατριάν καὶ ὅλας τὰς ἠθικὰς ιδιότητες ποὺ διακρίνουν τὴν Ἀλβανικὴν φυλὴν, φυλὴν προοδευτικὴν καὶ γενναίαν εἰς αἰσθήματα. Ὑπέμνησα τοὺς φυλετικούς καὶ ἱστορικούς δεσμοὺς Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν καὶ προέπια ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς νεαρᾶς, ἀλλὰ πλήρους σφρίγγου καὶ ζωτικότητος Ἀλβανίας. Καταλλήλως ὠμίλησε Βουλγαριστὶ καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Βουλγαρίας.

Πρὸς τιμὴν μας ἐτραγοῦδησαν καὶ ἐχόρευσαν τοὺς χορούς των τοὺς ἡρωϊκοὺς καὶ ἐξόχως ρυθμικοὺς μὲ ἐγχώρια ὄργανα

πάντες οἱ παρόντες Κορutsaῖοι, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν δήμαρχον Κορutsās, ὅστις μὲ ἐξαιρετικὴν εὐκνησίαν ἔσυρε ἓνα πλήρη χάριτος καὶ εὐστροφίας Ἀλβανικὸν συρτόν. Εἶνε περιττόν νὰ προσθέσω ὅτι καὶ Ἑλληνικὰ τραγούδια τῆς παλαιᾶς καλῆς ἐποχῆς ἠκούσαμεν ἀπὸ ἓνα εὐθυμότατον Κορutsaῖον, τὸν κ. Μάνον, καὶ τὸ τραγοῦδι τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ καὶ τῆς Κυρᾶ - Φροσύνης ἠκούσθη, ἐπελθούσης οὕτω πλήρους τῆς συναδελφώσεως τῶν Βαλκανικῶν λαῶν, μέσω τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν. Ὁ νομάρχης μου ἔγραψε μιὰ στροφὴν τραγουδιοῦ γιὰ τὸν Μπότσαρη, τὴν ὁποίαν παραθέτω ἄλβανιστὶ καὶ ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει:

Τὸ Ἀβανικὸν ποίημα:

Në Misolonjë të Shkretë
Brethuorë un Këneuë
Se ç' Lilloj luftën me Mbretë
Po Lufton Boçairi vetë
Me shoke uja Shta olhjenë
të Qjithë trima me fletë
Lëftojnë me të Vertetë
Për të lirië e për të drejtë

Ἡ μετάφρασις:

Εἰς τὸ ἔρημο (τὸ καυμένο) Μεσολόγγι
τὸ περικυκλωμένο μὲ ἔλη
ἀρχίσας τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Βασιλιᾶ
μάχεται ὁ ἴδιος ὁ Μπότσαρης
μὲ ἑβδομήντα παληκάρια
ὅλα γενναῖα καὶ ἀνθηρὰ
μάχονται στὰ ἀληθινὰ
γιὰ τὸ δίκαιο καὶ τὴν ἐλευθεριά.

Ὑπὸ τὰς ὠραιότερας δὲ ἐντυπώσεις καὶ ἀντιλήψεις ἀφήκαμεν τὴν Κορutsάν.

Παρέλειψα νὰ σημειώσω ὅτι τὴν Κορutsάν τὴν εὐρήκαμεν σεισμόπληκτον, κᾶτι τι ἀνάλογον μὲ τὴν καταστροφὴν τῆς ἰδικῆς μας Κορίνθου. Σπίτι δὲν ἔμεινεν ἄσειστον. Κατὰ προτίμησιν τὰ καινουργῆ. Ὁ μέγας ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὸ ἥμισυ μετεβλήθη εἰς ἔρειπια, τὸ ὠραῖον οἶκημα τοῦ Ἑλληνικοῦ προξενείου

ὑπέστη τοιαύτας ρωγμάς, ὥστε ὁ πρόξενός μας κ. Μαυρουδῆς μετέφερε τὰ γραφεῖά του εἰς ξύλινον παράπηγμα, ὅπου καὶ κατοικεῖ. Καὶ ὁ νομάρχης ἐπίσης εἰς παράπηγμα μᾶς ἐδέχθη. Εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν καταστροφὴν δὲν ἔμεινεν ἀσυγκίνητος καὶ ἡ ἐπίσημος Ἑλλάς, ἔσπευσε δὲ νὰ προσφέρει, ὄχι βέβαια μέγαλον ποσόν, ἀλλὰ ἀρκετὰ ἐκδηλωτικὸν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης τῶν δύο φίλων λαῶν.

Δύο εἰκόνες κοσμοῦν κάθε Δημόσιον καὶ Δημοτικὸν γραφεῖον. Ἡ τοῦ λαοφιλοῦς Βασιλέως τῆς Ἀλβανίας Ζώγου καὶ ἡ τοῦ θρυλικοῦ ἀρχηγοῦ των Σκενδέρμπεη, (Γεωργίου Καστριώτου).

ΑΠΟ ΚΟΥΡΤΣΑΣ ΕΙΣ ΕΛΒΑΣΑΝ

Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ Κορυτσαῶν εἰς Τίρανα εἶναι ὀκτάωρος, ἢ ὅποια δύναται νὰ γίνῃ καὶ δεκάωρος, ἂν κανένα ἀπρόοπτον συμβῇ, πλημμύρα φέρο' εἶπειν, ἀπὸ βροχᾶς ἢ βλάβη αὐτοκίνητου. Ἐροίσαμεν εἰς τοὺς συναδέλφους Βουλγάρους τὴν ιδέαν τῆς δι' ἀεροπλάνου μεταβάσεώς μας εἰς Τίρανα. Ἀντὶ δέκα ὥρῶν, συντέμνεται ἡ ἀπόστασις εἰς μίαν περὶ τοῦ ὥραν δι' ἀεροπλάνου. Ἀλλ' ἀπεκρούσθη ἡ πρότασις μας καὶ ἔτσι ἀπεφασίσσαμεν νὰ προτιμήσωμεν τὸ αὐτοκίνητον διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀντιληφθῶμεν καλύτερα τὴν ποικιλίαν τῆς Ἀλβανικῆς φύσεως καὶ νὰ ἐπισκεφθῶμεν ὅσῳ τὸ δυνατόν περισσοτέρας πόλεις. Ὅπως καὶ ἔγινε.

Τὴν πρωτὴν ἦλθαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μας ὁ Νομάρχης, ὁ Δήμαρχος καὶ ἄλλοι Κορυτσαῖοι. Πρὸς τιμὴν μας ὁργανώθη μία παρέλασις μαθητριῶν, προσκόπων, μαθητῶν Γυμνασίου, Λυκείου καὶ ἐργατικῶν παιδιῶν, τὰ ὅποια, ὅπως ἔγραφα, δις τῆς ἑβδο-

Ὁ Σκενδέρβης
(Γεώργιος Καστριώτης).

μάδος ἀσκοῦνται. Κάθε τάξις μὲ τὴν σημαίαν της, ἐνῶ ἡ μουσική τοῦ Δήμου ἐρρούθμιζε τὸ βῆμα. Τὸ θέαμα ἦτο ὠραιότατον. Καὶ μὲ τὴν τελευταίαν αὐτὴν ὠραίαν ἐντύπωσιν τῆς παρελάσεως τῆς ἀλβανικῆς νεολαίας, ἀπεχαιρετήσαμεν καὶ ηὐχαριστήσαμεν τοὺς Κορυτσαίους διὰ τὰς τόσας ὑποχρεωτικὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἐγκαρδίους δεξιώσεις δι' ἃς μᾶς ἐτίμησαν.

Καὶ κινουῦμεν εἰς τὰς 8 1/2 τὸ πρωῖ συνοδευόμενοι ὑπὸ δύο

Ἑλληνικὸς τύπος ὄρεινῆς χωρικῆς.

φίλων Κορυτσαίων τῶν κ.κ. Φράσαρι καὶ Π. Κάτρο. Τί παράδοξος ἡ φύσις! Ὅσω κατὰ τὴν χθεσινὴν ἐκδρομὴν τὸ αὐτοκίνητόν μας διέσχισε τοὺς πλημμυρήσαντας ἀπὸ τὴν θανατοτάτην βροχὴν δρόμους ὡς ὑποβρύχιον, σήμερον ἀνοιξεν ἡ ἡμέρα, αἰθρίασεν ὁ οὐρανὸς καὶ μετὰ μίαν ὥραν φθάνομεν διὰ δευτέραν φορὰν εἰς τὴν φημισμένην κωμόπολιν Πογραδέτσι. Τί μαγευτικὸν τοπίον. Ἴδου αἰγλήεσσα ἡ ἱστορικὴ λίμνη τῆς Ὀχριδος, μὲ τὰ πέριξ βουνὰ χιονισμένα. Ἡ ψαροπούλες σὰν τὰ πριάρια τοῦ Μεσολογγίου κυκλοφοροῦν ἀνά τὴν λίμνην ψαρεύοντα τὰ ὄνομαστὰ ψάρια της. Ἐμείναμεν ἐκεῖ ἐπὶ μίαν ὥραν θαυμάζοντες

τὴν μάγον φυσικὴν καλλονὴν καὶ μὲ τὸ κοδάκ ἐπήραμεν ἄρκετὰ τοπία. Συνεχίσσαμεν τὴν πορείαν τοῦ αὐτοκινήτου κυλιομένου ἐπὶ δύο σχεδὸν ὥρας ὅλο καὶ δίπλα εἰς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης, μ' ἐναλλαγὴν φυσικῶν καλλονῶν, ὑπερτέρων ἀπὸ ἐκείνας ποῦ συναντᾶ κανεὶς εἰς τὴν Ἑλβετίαν. Ὅσοι εὐρίσκουν ὑπερβολικὰ τὰ λόγια μου, ἄς ἐπιχειρήσουν τὸ ταξεῖδι ἀνά τὰ μέρη αὐτά. Ἀκούσαμεν ὅτι ἡ Ἀλβανία ἔχει μόνον βράχους ἀποκρήμνους καὶ ξηρούς. Ποία πλάνη! Ἡ διαδρομὴ μας μέχρις Ἑλβασάν ἦτο μαγευ-

τική. Δεξιά μας βουνὰ καταπράσινα, ἐναλλασσόμενα μὲ εὐφόρους πεδιάδας, ἄριστερά μας ποταμὸς ἐλισσόμενος σὰν φεῖδι. Καὶ γέφυραι ἐπὶ Τουρκίας, καὶ γέφυραι σύγχρονοι. Καὶ τί ἔργα εὐσυνείδητα. Κατὰ τὴν διαδρομὴν συναντῶμεν ἀγέλας προβάτων. Τί εἰδυλλιακὴ Θεοκρίτειος εἰκὼν. Προηγεῖται ὁ τσοπάνος, φέρων τὴν γκλίτσαν του στὸν ὦμο, ἔπονται τὰ κεσέμια, οἱ κερασφόροι ταγοί, μὲ κουδούνια βαρύτερα, δίπλα των οἱ φρουροί των, οἱ βαθύμαλλοι μολοσσοὶ καὶ μετ' αὐτοὺς ἀκολουθοῦν τὰ πρόβατα, εἰς χιλιάδας ἀριθμούμενα. Κατὰ σύμπτωσιν ἦσαν ὅλα λευκόμαλλα σὰν τὰ χιόνια τῶν γύρω βουνῶν. Μὲ χωρισμένο τὸ μαλλὶ στὴν ράχι των, ὡς κόμμωσις Κλεὸ δὲ Μερό, χωρίστρα, ποῦ ἐνόμιζες ὅτι τὴν εἶχε κτενίσει ὁ καλύτερος κομμωτής. Καὶ ὅμως τὸ κτένισμά των τὸ εἶχε φιλοτεχνήσει αὐτὴ ἡ φύσις. Καὶ νὰ ἀντηχοῦν ἄπειρα κουδούνια εἰς ποικίλους τόνους ὡς ἡ γλυκυτέρα ἁρμονία καὶ νὰ βελάζουν καὶ νὰ σκιροτοῦν τὰ νεογέννητα πρόβατα, ἐνῶ ἡμεῖς, μὲ τὸ αὐτοκίνητόν μας, ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰ ἀγνότατα καὶ συμπαθέστατα ἐρίφια—τὰ ὅποια ὅμως καταβροχθίζομεν ἀσπλαγχνα ἡμεῖς τὰ σαρκοβόρα θηρία—σταματῶμεν διὰ τὴν παρελάσῃ ἐνώπιόν μας ἢ εἰρηνική, ἢ ἡμερὴ ποιμενικὴ εἰκὼν, ποῦ μᾶς μετέφερε νοερώς εἰς ἄλλους τόπους, εἰς τοὺς ἀγορευομένους ποιμένας τῆς Βηθλεέμ!

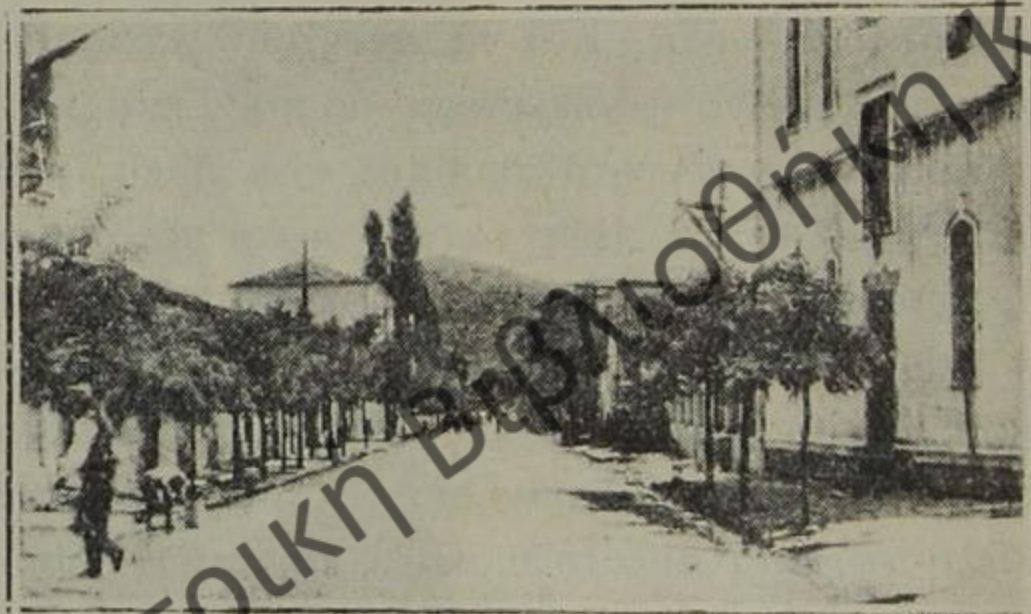
Ἴδου ἄλλα γεφύρια πολύτοξα, κατὰ τὸ ἥμισυ ὀρθούμενα, τὰ ὅποια αἱ διάφοροι ἐπιδρομαὶ ἢ, ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον, διαβάσεις διαφόρων κατακτητῶν, ἐκρήμνισαν, διὰ νὰ διακόψουν τὰς συγκοινωνίας διὰ λόγους πολεμικούς.

Καὶ διατρέχομεν ἐπιμήκη, πολύστροφον, ἀλλὰ καλοστρωμένην ὁδόν, ἣτις εἶναι ἡ συνέχεια τῆς περιφήμου Ἐγνατίας ὁδοῦ, τῆς ἀρχομένης ἀπὸ Δυρραχίου, Ἐλβασάν, Θεσσαλονίκης καὶ καταληγούσης εἰς Κων)πολιν! Ἡ μεγαλυτέρα κυκλοφοριακὴ ἀρτηρία τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Ἐγνατία ὁδὸς ἦτο μεγάλη στρατιωτικὴ ἀλλὰ καὶ ἐμπορικὴ ὁδὸς ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας, ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀδρια καὶ διήκουσα μέχρι τοῦ Ἐβρου. Ἐθεωρεῖτο ὡς συνέχεια τῆς ἀπὸ Ρώμης διὰ Βενεβέντσο εἰς Βρινδήσιον ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν κατεσκεύασεν ὁ Τραϊανὸς τὸ 109 μ. Χ.

Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΙΣ ΕΛΒΑΣΑΝ

Ἡ ὁδὸς αὕτη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κατασκευασθῇ διὰ μέσου τῆς Μακεδονίας πρὸ τοῦ ἔτους 146 π. Χ. Ὁ Στράβων λέγει ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη ἔχει μῆκος 4280 σταδίους ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας, ἢ 4458 σταδίους ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου. Ἐβαινεν ἀπὸ τῆς Ὀχρίδος, κατόπιν διήρχετο παρὰ τὸν Βαρνοῦντα, διέσχισε τὴν Ἡράκλειαν, τὸ σημερινὸν Μοναστήριον, ἔπειτα τὴν χώραν τῶν Λυγκηστῶν καὶ τῶν Ἑορδῶν καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἐδεσσαν (Νῦν Βοδενά). Ἐκεῖθεν διηθύνετο εἰς Πέλλαν καὶ κατέληγεν εἰς Θεσσαλονίκην. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ὑπελογίσθη ὑπὸ τοῦ Πολυβίου εἰς

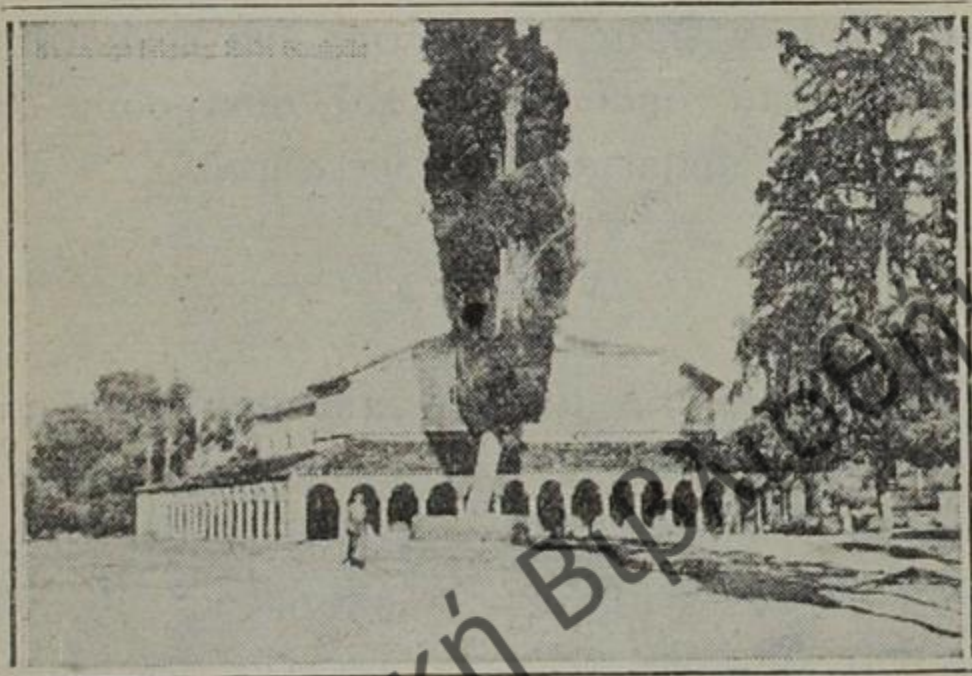

Ἡ εἴσοδος εἰς Ἐλβασάν.

267 μίλια. Ὡς προέκτασις τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ ἐθεωρεῖτο καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Ἑβρου μέχρι Κωνσταντινουπόλεως διάστημα. Οὕτω δὲ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων καλεῖται Ἐγνατία ἅπασα ἢ ἀπὸ τῆς Ρώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς ἀνωτέρω διαδρομῇ, ἀκολουθοῦσα καὶ σήμερον ἔτι, ἐκτὸς μικρῶν τμημάτων, τὴν παλαιὰν χάραξιν.

Εἰς ἓνα καθάριο χάνι μᾶς σταματοῦν. Κατερχόμεθα τοῦ αὐτοκινήτου. Τί συνέβαινε; Ἀντιπρόσωποι τοῦ Δημάρχου Ἐλβασάν μᾶς ὑποδέχονται. Μᾶς ἀπευθύνουν τὸν λόγον ἑλληνιστὶ χαιρετίζοντες ἡμᾶς. Ἀντιχαιρετίζομεν λέγοντες: Εἴμεθα ἀδελφοί.—Εἴμεθα ἀδελφοί, ἀλλ' ἐμεῖς ὄχι Ἕλληνες, ἀλλ' Ἀλβανοί, μᾶς προσθέτει

ἓνας ἐκ τῶν προϋπαντησάντων ἡμῶς, ὁ φαρμακοποιὸς τοῦ Δήμου κ. Τ. Βούδας. Τοῦ ἀπήντησα ἐπὶ τὸ οἰκειότερον: — Εἵμεθα σύμφωνοι. Σεῖς Ἄλβανοί, ἡμεῖς Ἑλληνες. Ἀλλὰ διατί, τοῦ προσθέτω, ἢ τόση ἔντονος διαμαρτυρία; Ὁ φίλος κατόπιν φαρμακοποιὸς μᾶς εἶπεν ὅτι μεταβὰς κάποτε εἰς τὴν ἐν Κερκύρα Νομαρχίαν διὰ νὰ θεωρήσῃ τὸ διαβατήριόν του, εὔρεν ἓνα ὑπάλληλον ὅστις διέγραψε τὴν μονοσύλλαβον λέξιν ΜΗ καὶ ἀντὶ νὰ γραφῆ ὁ κ. Βούδας «μὴ Ἑλλην», ἀφῆκε μόνον τὸ Ἑλλην. Τοῦτο ἠρέθισε τὸν φαρμακοποιόν, ὅστις ὅμως ἐσπούδασεν ἐν

Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Ἐλβασάν.

Ἀθήναις, ἠρώτησεν εἰς τὰς ἐξετάσεις του καὶ κατὰ τὸ πρόγευμα ποῦ μᾶς ἔδωκεν ὁ Δήμαρχος Ἐλβασάν μᾶς ἐχαιρέτησεν εἰς γλώσσῃ Ὀμηρικῇ. Χαρακτηριστικώτατον τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας εἰς τοὺς ἰσαδέλφους Ἄλβανούς.

Γλυκεῖα ἡ φύσις ποῦ διατρέχομεν. Ἡ περιφέρεια αὕτη πρὸς τὸ Ἐλβασάν εἶναι τὸ εὐκραέστερον κλίμα τῆς Ἀλβανίας. Ἐδῶ φύεται ἡ ἄμπελος καὶ ἡ ἐλαία, ἀλλ' ἐδῶ ὀσφραίνόμεθα ἀρώματα τῶν ἐσπεριδοειδῶν. Πορτοκάλια, λεμόνια, ἰδοὺ τὸ ἐπικρατέστερον προϊόν.

Φθάσαντες εἰς Ἐλβασάν, κατευθυνόμεθα εἰς τὸ Δημαρχεῖον, γενόμενοι δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Δημάρχου. Τὸ Ἐλβασάν εἶναι ἕδρα νομάρχου καὶ μία ἀπὸ τὰς εὐφορωτέρας περιφερείας τῆς Ἀλβα-

νίας. Δὲν ἐξεπλάγημεν ὅτι ἤκούσαμεν κ' ἐκεῖ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Τὸ πλεῖστον τῶν Ἀλβανῶν ἢ ὀρθοδόξων ἢ Μουσουλμάνων ἐσπούδασαν εἰς Ἑλληνικὰς σχολὰς, εἰς τὴν Κορυτσάν, τὰ Ἰωάννινα, τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλας τοῦ Γένους σχολὰς καὶ εἰς Ἀθήνας. Καὶ εἶναι εὐνόητος ἡ συμπάθεια τῶν Ἀλβανῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τὴν πνευματικὴν αὐτῶν τροφόν.

Ὁ Δήμαρχος κ. Α. Διλαβέρ μᾶς ἐδεξιώθη φιλοφρονέστατα, μᾶς ἔδωκεν ὡς ἐνθύμιον φωτογραφίας τοῦ ὠραίου Ἐλβασάν καὶ ἀφοῦ περιήλθομεν τὴν πόλιν, διατηροῦσαν ὠραιότητα στρατιωτικὴν λέσχην, διότι τοῦτο ἀποτελεῖ στρατιωτικὸν κέντρον τῆς Ἀλβανίας καὶ εἶδομεν ἐκτὸς τῆς πόλεως ἕνα ἐργοστάσιον παραγωγῆς οἰνόπνευμα ἀπὸ ἀραβόσιτον καὶ συντηροῦν ἑκατοντάδα ἐργατῶν, ἀπήλθομεν προπεμφθέντες ὑπ' αὐτοῦ.

ΤΙΡΑΝΑ

Ἀφοῦ ἐπεράσαμεν τὸν μεγάλον ποταμὸν Σκιοῦμπι, διατρέξαντες ὠραίους δρόμους καὶ μεγάλα γεφύρια προσηγγίσαμεν εἰς τὴν Καβάγια, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Διούσια ὅπου κατασκευάζεται ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα εὐεργετικὰ ἔργα, ἡ μεταφορὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Σκιοῦμπι εἰς τὴν εὐφορὸν πεδιάδα. Εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτὴν βλέπεις τὴν μέριμναν τοῦ Κράτους νὰ ἐπιβάλλῃ ὑποδειγματικὴν καλλιέργειαν ποικίλων προϊόντων, ἐνεργουμένης καὶ φυτεύσεως ὀπωροφόρων δένδρων καὶ ἀγριελαιῶν. Ἐδῶ λειτουργεῖ καὶ μία γεωργοκτηνοτροφικὴ σχολή, αἱ δὲ πέριξ γεωργικαὶ περιφέρειαι, μαστιζόμεναι ἀπὸ ἔλη, ἀποξηραίνονται. Πλεῖστα διαμερίσματα τῆς Ἀλβανίας μαστίζει ἡ ἐλονοσία, τὴν ὁποίαν δημιουργοῦν τὰ ἄφθονα στάσιμα νερά, ἀλλὰ τὸ Κράτος προσπαθεῖ νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς γεωργικοὺς αὐτοὺς πληθυσμοὺς ἀπὸ τὴν ἐξαντλητικὴν μαλάρια, ὅπως λέγουν τὴν ἐλονοσίαν οἱ Ἀλβανοί, πράγμα τὸ ὁποῖον οἱ Ἕλληνες μετὰ ἑκατονταετῆ ἐλεύθερον βίον δὲν τὸ κατώρθωσαμεν ἀκόμη.

Μετὰ δεκάωρον σχεδὸν διαδρομὴν πλήρη ὠραίων ἐντυπώσεων ἐκ τῆς ποικιλίας τῆς φύσεως, φθάνομεν εἰς τὰ Τίρανα. Ἄλλη προὑπάντησις κ' ἐδῶ. Ἀντιπρόσωποι τοῦ Δήμου καὶ τῆς

Κυβερνήσεως μᾶς ἔφεραν τοὺς χαιρετισμοὺς τῆς πόλεως. Μᾶς ᾠδήγησαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸ «Διεθνές». Εἴμεθα εἰς τὴν Ἀλβανικὴν πρωτεύουσαν. Τὰ Τίρανα ἦσαν ἄλλοτε ἓνα μεγάλο χωριό, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἔγιναν πρωτεύουσα, μορφοῦνται εἰς πόλιν εὐρωπαϊκὴν. Παντοῦ ἀνοίγονται λεωφόροι, κῆποι, βουλεβάο. Ἐγείρονται ὑπουργεῖα, δημαρχεῖα, δικαστήρια, ἐν γένει δημόσια κτίρια. Ὁ ἠλεκτρικὸς φωτισμὸς τῆς εἶναι πλούσιος. Δὲν θὰ παρέλθῃ δὲ πολὺς χρόνος πού τὰ Τίρανα θὰ μεταβληθοῦν εἰς μίαν ὡραίαν πόλιν, χάρις εἰς τὴν τοποθεσίαν πού βρίσκονται καὶ εἰς τὸν πέριξ ἀνοικτὸν ὁρίζοντα πού ἔχει.

Τὸ πρῶτόν μας καθῆκον ἦτο νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸν Ἕλληνα

Τὸ Ἀλβανικὸν Βουλευτήριον ἐν Τιράνοις.

ἐπιτετραμένον κ. Κόλλαν. Μετὰ ταῦτα μετέβημεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ ἐνεγράφημεν εἰς τὸ βιβλίον παρουσιάσεως τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλομήτορος. Κατόπιν ἐπεσκέφθημεν πάντα τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, τὸν Δήμαρχον, τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀλβανικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως Μεχμέτ βέην Κονίτσα— ἓνα ἐκ τῶν ἀρίστων διανοουμένων Ἀλβανῶν, ἰδιαιτέρας δ' εὐνοίας ἀπολαύοντα παρὰ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀλβανίας.

Εἰς τὰ Τίρανα καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ξενοδοχεῖον συνηντήσαμεν καὶ τοὺς Τούρκους συναδέλφους, τὸν Φαλιχ Ριφκὶ βέην, βουλευτὴν καὶ διευθυντὴν τῆς ἑφημερίδος «Χακιμέτ-Μιλλιέ» Ἀγκύ-

ρας καὶ τὸν Τζελάλ βέην, ἀμφοτέρους ἀνωτέρας διανοητικότητος Μωαμεθανούς.

Ἡ Βαλκανικὴ Ἑβδομάς (Java Balkanike, ἀλβανιστὶ—γιάβα μπαλκάνικε) ἤρχισε τὴν 27 Ἀπριλίου ἡμέραν Δευτέραν, ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς βαλκανικὰς πρωτευούσας. Σύμφωνα μὲ τὸ ἐκδοθὲν πρόγραμμα, μετέβημεν εἰς τὸ νεότευκτον κτίριον τῆς μαθητικῆς βιβλιοθήκης «Κάρναρβον» — δῶρημα ἀμερικανικὸν — πάντες οἱ σύεδροι, δύο Τοῦρκοι, δύο Βούλγαροι, δύο Ἕλληνες καὶ οἱ Ἄλβανοὶ—τῶν Σέρβων μὴ προσελθόντων, τῶν δὲ Ρουμάνων ἐπίσης, ἀλλ' ἀναπληρωθέντων ὑπὸ τοῦ ἐν Τιράνοις προξένου τῆς Ρουμανίας, παραστάντος ὡς παρατηρητοῦ. Ἐκεῖ ἐγένετο ἡ πρώτη γνωριμία μας μετὰ τῶν Ἄλβανῶν, ὑπουργῶν, βουλευτῶν, ἐπιστημόνων καὶ ἄλλων διανοουμένων. Προσῆλθε καὶ τὸ Προξενικὸν Σῶμα. Τὸ συνέδριον ἐτίμησαν καὶ κυρίαὶ τινὲς πολιτευτῶν καὶ διευθύντριαὶ παρθεναγωγείων.

Ὁ πρόεδρος τῆς Ἀλβανικῆς βαλκανικῆς ομάδος Μεχμέτ βέης Κονίτσας, πρῶην ὑπουργός, ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν νεαρὸν δόκτορα τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν κ. Ἰχσάν Λιμπόχοβα, ἐκ τῶν ἀρίστων καὶ εὐρύτατον μέλλον ἔχόντων νέων Ἄλβανῶν, ἐπιφανεστάτης δὲ Ἀλβανικῆς οἰκογενείας, ὅστις ἐν ἀπταιστώ Γαλλικῇ γλώσσει ἀπηύθυνεν ἐγγάρδιον χαιρετισμὸν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Βαλκανικῶν Δήμων, ἐξάρας τὴν σημασίαν τοῦ συνεδρίου τούτου, τοῦ ὁποίου πρῶτιστος σκοπὸς εἶνε, εἶπεν, ἡ ἐν εὐγενεῖ ἁμύλη συνεργασία τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, προαγωγῆς τὸν πολιτισμὸν. Κατέληξε δὲ εὐχηθεὶς ὅπως «δυνήθοῦν οἱ βαλκανικοὶ λαοὶ νὰ ἴδουν πραγματοποιούμενον εἰς προσεχῆς μέλλον τὸ ὠραιότερον ὄνειρον τῆς ἀνθρωπότητος: Εἰρήνην παγκοσμίαν».

Ἴδου μικρὰ περίληψις τοῦ λόγου του:

«Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ ἀπευθύνω, ἐν ὀνόματι τοῦ Ἀλβανικοῦ Ὁμίλου διὰ τὴν Βαλκανικὴν δρασίαν, τὸ ὡς εὔ παρέστητε εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν χωρῶν οἱ ὅποιοι ἦλθον νὰ μᾶς φέρουν τὰς εὐγενεῖς αὐτῶν σκέψεις, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἑνὸς ἰδεώδους τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκεται διὰ τὸν θρίαμβον τῆς ἀδελφότητος τῶν λαῶν τῆς Χερσονήσου, οἱ ὅποιοι μέχρι σήμερον παρέμειναν ἔξω

τῆς ἀρχῆς ἐκείνης πού θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ διευθύνουσα σκέψις των, δηλαδή «τὸ Βαλκανικὸν πνεῦμα».

«Ἡ Βαλκανικὴ Ἑβδομάς, περίοδος γόνιμος ἐνὸς ἐργώδους ἔτους, χαράσσει, διὰ τῶν ἀνταλλασσομένων γνωμῶν, βαθεῖς τοὺς πνευματικοὺς δρόμους οἱ ὅποιοι θὰ συνδέσουν στενώτερον τοὺς λαοὺς μας καὶ ἀφ' ὅπου θὰ ἀναπηδήσῃ ἡ ἀστείρευτος πηγὴ τῆς γονιμότητος τῶν γαιῶν μας, τόσον ὁμοιαζουσῶν πρὸς ἀλλήλας.

«Νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῶν Βαλκανίων, διὰ μιᾶς εἰλικρινοῦς προσπαθείας καὶ ἀμοιβαίας συνεννοήσεως, τὸ Βαλκανικὸν πνεῦμα, πηγὴ πάσης ἀληθοῦς, βασίμου καὶ ὠφελίμου συνεργασίας μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Χερσονήσου, ἰδοὺ ἡ προσπάθεια τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνουν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν πράγματι νὰ ἴδουν ἐγκαθιδρουμένην ἐπὶ στερεῶν βάσεων μίαν διαρκῆ εἰρήνην εἰς τὴν γωνίαν ταύτην τῆς Εὐρώπης.

Ἡ μουσικὴ παιανίζουσα πρὸ τῶν Ἀνακτόρων.

«Δὲν εἶναι τόσον οἱ συνδυασμοὶ τῶν διπλωματῶν καὶ οἱ λόγοι τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν ποῦ θὰ ἐπιδράσουν πολὺν διὰ τὸν θρίαμβον τῆς ἰδέας ταύτης, ὅσον εἶναι τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ὠθοῦνται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ λαοί. Δι' ἡμᾶς τὸ «Βαλκανικὸν πνεῦμα» θὰ εἶναι διὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα ὅ,τι ἡ λέξις «διαίρεσις» ἦτο κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας. Ἡ κυριαρχοῦσα ἰδέα, ἡ ἔμπνευσις καὶ ὁ σκοπός».

Ἀναπτύσσει κατόπιν ὁ ὁμιλητῆς διὰ μακρῶν τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ προκύψουν ἀπὸ μίαν τοιαύτην συνεννόησιν καὶ συνεργασίαν τῶν λαῶν ἐν γένει καὶ ἀντιθέτως τὰς συμφορὰς καὶ τὰ πένθη τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν κατὰ τὸ παρελθὸν οἱ πόλεμοι καὶ ἰδίως ὁ τελευταῖος παγκόσμιος τοιοῦτος.

Ὑποδεικνύει δι' ἀδρῶν ἐπιχειρημάτων τὸν τρόπον τῆς συνεν-

νοήσεως καὶ ἐξαίρει τὸν θεσμόν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἰς τὴν χρησιμότητα καὶ τὸ μέλλον τοῦ ὁποίου πιστεύει ἀκραδάντως.

«Οἱ λαοί, καταλήγει, εἶναι βεβαίως ἀκόμη μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχουν μίαν τελείαν ὀργάνωσιν τοῦ δικαίου μεταξύ των. Ἄλλ' αἱ πρόοδοι αἱ ὁποῖαι ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπιτρέπουν τὴν βάσιμον ἐλπίδα ὅτι καὶ εἰς τὴν διεθνῆ κοινωνικὴν ὀργάνωσιν, τὸ δίκαιον θὰ θέσῃ τέλος κατὰ μέρος τὴν βάνανσον βίαν, ὅπως ἐπέτυχεν νὰ τὸ κάμῃ διαδοχικῶς μέσα εἰς τὴν οἰκογένειαν, εἰς τὴν πολιτείαν καὶ εἰς τὸ Κράτος. Καὶ κατέληξεν οὕτω:

«Συμπληροῦντες τὸ δίκτυον τοῦτο τῆς ἐνώσεως καὶ μεταξύ τῶν λαῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου εὐχόμεθα ὀλοψύχως τὴν ταχύτεραν πραγματοποιήσιν ἐκείνου τὸ ὁποῖον θὰ κατέληγεν εἰς τὸ «Βαλκανικὸν σύμφωνον», θὰ δυνηθῶμεν τέλος νὰ ἴδωμεν, ἐν προσεχεῖ μέλλοντι, πραγματοποιούμενον τὸ ὠραιότερον ὄνειρον τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν Παγκόσμιον Εἰρήνην».

Τὸ ἀπόγευμα ἐπεσκέφθημὲν καὶ οἶκον τὸν αὐλόαρχην τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως κ. Λ. Διμπόχοβα, εὐρισκόμενον εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀναρρώσεως μέλος ἐπιφανεστάτης καὶ πολὺ ἰσχυροῦσης Ἀλβανικῆς οἰκογενείας, ὁμιλοῦντα δέ, ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἄριστα τὴν Ἑλληνικὴν, διότι ἐν Ἰωαννίνοις καὶ Κορυτσᾷ ἀμφότεροι ἐσπούδασαν.

ΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΓΕΥΜΑ

Τὴν δευτέραν ἡμέραν παρεκαθήσαμεν εἰς ἐπίσημον γεῦμα, παραταθὲν πρὸς τιμὴν τῶν συνέδρων εἰς τὸ δημοτικὸν κτίριον «Κρουστάλ», κομπῆν αἴθουσαν περιβαλλομένην ἀπὸ ὠραῖον κῆπον. Τοῦ γεύματος μετέσχον τὰ μέλη τῆς Ἀλβανικῆς Κυβερνήσεως, τὸ διπλωματικὸν Σῶμα, οἱ βουλευταί, ὁ δήμαρχος, ἀνώτεροι ὑπάλληλοι, ἀντιπρόσωποι τοῦ Τύπου καὶ ἡ καλυτέρα κοινωνία τῆς Ἀλβανικῆς πρωτευούσης, πάντες μετὰ τῶν κυριῶν των.

Ἴδου ἡ πρόσκλησις ποὺ ἐλάβαμεν:

Le Groupe National Albanais pour la Conférence Balkanique prie Monsieur Parasqevopoulos Delégué Helléne de bien vouloir

prendre part au diner qu' il offrira en l' honneur des Délégués Balkaniques au Kursal—Tirana le 27 Avril 1931, à 21 heures.

B. J. V. P.

Τὸ δὲ μενού εἶχεν οὕτω :

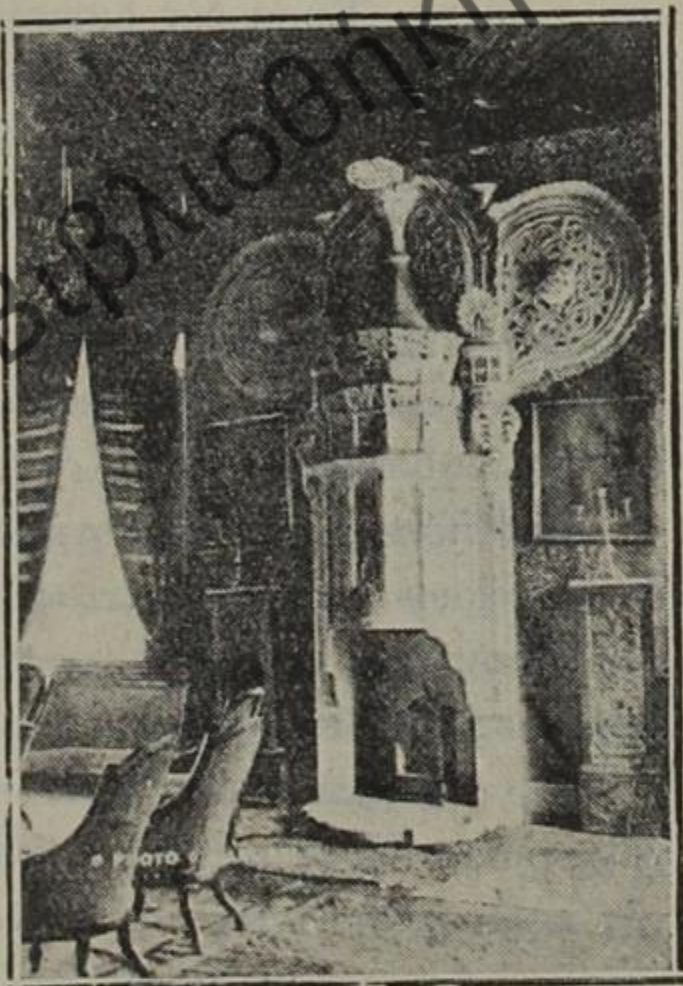
Consommé à l' albanaise, Bar sauce tartare, Vol au vent, Poulets rotis, (Pommes sotés, Petits pois, Haricots verts), Salade verte, Asperges au beurre noir, Bombe federation, Fruits, Café ture.

Kursal Tirana — 27 Avril 1931

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁ πρόεδρος τῆς Ἀλβανικῆς Βαλκανικῆς ἀντιπροσωπείας Μεχμέτ βέης Κονίτσα ἤγειρε πρόποσιν Γαλλιστί, ἐξάρας τὴν πρωτοβουλίαν ἣν ἔλαβεν ἡ Ἑλλὰς πρὸς σύγκλησιν τοῦ Βαλκανικοῦ συνεδρίου ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἐχαιρέτησε τοὺς παρισταμένους ἀντιπροσώπους τῶν Βαλκανικῶν Δήμων, ἐτόνισε τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα θὰ φέρῃ ἡ εἰλικρινῆς συνεργασία καὶ συνεννόησις τῶν βαλκανικῶν λαῶν, οἱ ὁποῖοι κυρίως ἔχουν ἀνάγκην διαρκοῦς καὶ ἀδι-αταράκτου εἰρήνης ὅπως ἐπιδο-θοῦν εἰς ἔργα εἰρήνης, προόδου καὶ πολιτισμοῦ ἵνα ἐπουλώσουν τὰς ἐκ τῶν μακροχρονίων πολέμων πληγὰς, καὶ ἠὺχήθη ὅπως ἡ Βαλκανικὴ Ἑβδομάς γίνῃ ἀφετηρία καὶ προάγγελος τῆς ἀδελφοποιήσεως ὅλων τῶν λαῶν.

Τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Βουλγαρίας ἀνα-θεσάντων εἰς ἐμὲ τὴν τιμὴν ν' ἀπαντήσω καὶ ἐκ μέρους αὐτῶν, ὠμίλησα Γαλλιστί ὡς ἑξῆς :

«Εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν συνῆλθε πρό τινος ἡ πρώτη Βαλκανικὴ Διάσκεψις. Μετεῖχον ἀπεσταλμένοι τῶν χωρῶν, τιτλοῦ-

Ἀλβανικὴ ἐστία (γωνιά).

χοι τοῦ Κράτους, ἐκπρόσωποι τῶν Βουλῶν, καὶ δημοτικαὶ ἀντιπροσωπεῖαι.

«Σήμερον αἱ πόλεις τῆς Χερσονήσου προέρχονται εἰς μίαν παμβαλκανικὴν συνάντησιν. Ἡ πρωτοβουλία ἀνήκει τὴν φορὰν αὐτὴν εἰς τὸν λαὸν τῶν δημοτῶν μόνον. Κατήλθομεν λοιπὸν εἰς τὸν λαόν, προωδεύσαμεν δηλαδὴ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς εἰρήνης. Διότι αἱ ἰδέαι τῆς πέραν τῶν συνόρων φιλίας ἔχουν ἀξίαν, ὅταν δὲν εἶναι σχέδια μερικῶν ἰθυνόντων, ἀλλὰ ἀποτελοῦν αἰσθήματα τοῦ λαοῦ.

«Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, οἱ λαοὶ ἠσθάνθησαν πρῶτοι, ὄχι τελευταῖοι, τὸ αἶσθημα τῆς παμβαλκανικῆς φιλίας. Ἀπὸ πολλοῦ, μετὰ τὰς δοκιμασίας, μετὰ τοὺς πολέμους, εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ λαοῦ τὰ τεῖχη τὰ ὅποια ὠρθοῦντο πρὶν κατὰ μῆκος τῶν μεθορίων, κατεκρημνίσθησαν. Δὲν ἔμειναν παρὰ ὄροσημα μόνον. Τώρα δὲν διακρίνονται καὶ τὰ ὄροσημα. Ὑπάρχουν γραμμαὶ νοηταί, πέραν τῶν ὁποίων τὸ βλέμμα δὲν βλέπει ἐχθρούς, ἀλλὰ ζητεῖ φίλους.

«Ἀπὸ ὅλους τοὺς τόπους τῆς Βαλκανικῆς διήλθομεν τὰς νοητὰς αὐτὰς γραμμάς καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βενιαμὶν τῆς Βαλκανικῆς, μικροτέρου, νεωτέρου, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο περισσότερον συμπαθοῦς ἀδελφοῦ, ὁ ὅποιος μᾶς ὑποδέχεται μὲ προθυμίαν καὶ ἀγάπην.

«Αἱ πόλεις τῆς χερσονήσου θὰ συζητήσουν τώρα ἐδῶ. Θὰ ἀνταλλάξουν τὰς σκέψεις, τὰς ἰδέας των, θὰ συζητήσουν τὰ ζητήματα των. Θὰ μετὰσχωμεν τῶν συζητήσεων αὐτῶν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ ἐπιτρέψητε εἰς ἐμέ, ἐκ μέρους τῆς γηραιότερας πόλεως τῆς Βαλκανικῆς καὶ τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος νὰ σᾶς χαιρετήσω ὅλους καὶ νὰ ἐκφράσω τὴν χαρὰν μου διότι μετέχω τῆς πρώτης συναντήσεως τῶν δημοτικῶν ἀντιπροσωπειῶν ὁλοκλήρου τῆς χερσονήσου.

«Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε ὅμως νὰ χαιρετήσω ὅλως ἰδιαίτερος τὸν συμπαθῆ τόπον, ὁ ὅποιος μᾶς φιλοξενεῖ, καὶ μὲ τὸν ὅποιον ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ δήμῳ Ἀθηναίων καὶ προσωπικῶς ἐγώ, ἔχομεν συγγένειαν καὶ δεσμὸν στενόν, δεσμὸν φυλετικόν, δεσμὸν γλώσσης. Ὁ Δήμαρχος τῶν Ἀθηναίων κ. Σπῦρος Μερ-

κούρης, ὁ ὁποῖος λυπεῖται διότι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔλθῃ μεθ' ἡμῶν ὅπως καὶ ἐγώ, ὅπως καὶ τόσοι ἄλλοι καὶ τόσα χωρία, καὶ τόσαι ἐπαρχίαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔχουν διττὴν τὴν μητρικὴν γλῶσσαν: Ἑλληνικὴν καὶ Ἑλληνικὴν. Οὐδὲν ἴσως ἄλλο ὅσον αὐτό, μαρτυρεῖ τὴν συγγένειαν τῶν λαῶν, οἱ ὁποῖοι οἰκοῦν ἐδῶ ἐπάνω καὶ ἐκεῖ κάτω. Καὶ οὐδὲν ἄλλο δικαιολογεῖ τὴν χαρὰν μας, διότι αἱ πόλεις ὅπου ἐσταθμεύσαμεν μέχρι τοῦδε, ἡ ὠραία Κορυτσά, τὸ Ἑλβασάν καὶ τὰ σφριγῶντα Τίρανα προσδεύουν ὡς πόλεις, ὅσον διεπιστώσαμεν.

«Ἐμπλεως ἐκ τῆς χαρᾶς αὐτῆς, ὑψώνω τὴν φωνὴν διὰ νὰ εὐχηθῶ κ' ἐκ μέρους τῶν συναδέλφων Τούρκων καὶ Βουλγάρων εἰς τὸ συνέδριόν μας γόνιμον ἐργασίαν καὶ νὰ διακηρύξω τὰ αἰσθήματα τῆς φιλίας μας πρὸς ὅλους τοὺς Βαλκανικοὺς συναδέλφους μας, καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τοὺς Ἑλλανοὺς, οἱ ὁποῖοι μᾶς παρέχουν τόσην ἀδελφικὴν φιλοξενίαν».

Ζητήσας δὲ τὴν ἄδειαν, ἀπηύθυνα καὶ Ἑλλανιστὶ χαιρετισμὸν πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἑλλανικὸν λαόν. Ἐξῆρα τοὺς δεσμοὺς ἐξ αἵματος καὶ καταγωγῆς, ἀλλὰ καὶ κοινῶν ἰδανικῶν καὶ συμφερόντων, τοὺς ὁποῖους ἔχομεν Ἑλλανοὶ καὶ Ἑλλανοί· ὑπέμνησα ὅτι εἰς τοὺς ἔθνικοὺς μας ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας μας εἶχομεν καπετάνιους κατὰ ξηρὸν καὶ κυβερνήτας κατὰ θάλασσαν Ἑλλανοφώνους ἀρχηγούς, οἵτινες εἰς Ἑλλανικὴν γλῶσσαν ἀπηύθυναν εἰς τοὺς Ἑλλανοφώνους ἐπίσης μαχητὰς τῶν Ἑδραίου, Σπετσιώτας, Κρανιδιώτας καὶ ἄλλους τὰ πρὸς μάχην παραγγέλματα. Προσέθεσα ὅτι καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπιφανέστατα μέλη τῆς Ἑλλανικῆς κοινωνίας, ναύαρχοι, πολιτευταί, ἀξιωματικοί, ὡς ὁ ἀείμνηστος Ἐμμ. Ρέπουλης, ὁ Κουντουριώτης, ὁ Μερκούρης, ὁ Δελιγιάννης, ὁ Σακτούρης, ὁ Μήτσας, ὁ Στροῖγκος, ὁ Πανοῦτσος, ὁ Κοντούλης, ὁ Πάγκαλος, ὁ Χαραμῆς καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ὁμιλοῦμεν ἑθελίτικα καὶ ὅτι, τέτοιους ἱστορικοὺς δεσμοὺς καὶ κοινὰ ἔθιμα ἔχοντες, ὀφείλομεν νὰ διατηρῶμεν ἀρίστας γειτονικὰς καὶ οἰκονομικὰς σχέσεις διὰ νὰ προαγώμεθα εἰς εὐημερίαν καὶ πολιτισμὸν, κατέληξα δὲ ὑψώσας τὸ κύπελλον ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλανίας καὶ τοῦ γενναίου καὶ φιλοτίμου Ἑλλανικοῦ λαοῦ.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ ΑΛΒΑΝΙΣΤΙ

Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς καλλιτέρας ἑφημερίδας τῶν Τιράνων τὴν «Ὁραν» (Ora), ποὺ διευθύνει ἕνας εὐφυῆς καὶ ἄριστα μορφωμένος δημοσιογράφος, ὁ κ. Δίλος, ἐδημοσιεύθησαν ὅλοι οἱ λόγοι οἱ ἐκφωνηθέντες κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ συνεδρίου καθ' ἣν παρετέθη πρὸς τιμὴν τῶν συνέδρων γεῦμα εἰς τὴν αἴθουσαν Κουρσάλ.

Παραθέτω τὸν ἐκφωνηθέντα παρ' ἐμοῦ Ἀλβανιστὶ λόγον μὲ Λατινικὰ στοιχεῖα καὶ ἐν συνεχείᾳ μὲ Ἑλληνικὰ γράμματα.

DITA E PARE

(Ἡμέρα πρώτη).

Të Hënën mbrëma, Grupi Kombëtar për Konferencë Balkanike dha një darkë madhështore në Kursal Tirana për nder të delegatëve për javën balkanike. Kishin marrë pjesë më tepër se 60 persona, prej të cilëve 34 kanë gënë gra Shqiptare, të veshura me toilette të ndryshme dhe elegante.

Kryetari i Grupit Z. Mehmet Konica, me këtë rast mbajti një fjalë shumë me rëndësi të cilër e kemi për të botuar në numrin e nesërm në gjuhën frengjishte, ashtu siç e tha. Sot botojmë tekstualisht fjalimin e Z. Paraskevopoulos, Delegat Grek Shqiptaroton, ish deputet dhe Prefekt në Selanik dhe tani Kryetar i Këshillit Administrativ të Bashkis Athinës. Delegati grek mbassi foli në gjuhën frengjishte në emër të gjithë delegateve, mbajti në gjuhën shqipe, simbas dialektit tyre, diskursin që paso që e botojmë me idiotismat dialektale :

FJATA SHQIP E Z. PARASKEVOPOULOS

(Λόγος Ἀλβανιστὶ)

Zot Zotar, Zonja e Zotëri,

Jam shumë i gëzuar që gjëndem sot në vënt tuajt bashke me vjezër Shqiptarë. Greçistët dhe Shqiptarët jemi të vërtetë vjezër, kemi në gjak, një origin. Kado prirem, nga do vete, shoh fizionomi si në Greçi.

Z'jam ntë vënd të huaj, jamtevënd ntë miqve, ntë vgavet (vellëzërve). Historia na lith shumë ngushtë. Neve grevistë, nëk harrojmë kurr pse ndë luftë për independencën tën, na ndihte juve Shqiptarët. Kishim Kapetane ka deti, dhe Kapetanë ka dhev (dheu) gjithë trima, burra të fortë. Xhavella, Boçari, Miauli, Krieziv, Kunturioti, Mitsa, ndë gluhë Shqiptarishte thojnin ordret ndë asqerë. Sot jemi ndë greçi milra shpyrtë që flasmë gluhën shqiptarishte. Amiral Kunturioti flet shqiptarisht. Kryetari i Bashkis Athinës Spiro Merkuri, shumë gëzonet kur flet gluhën të zogivet. Sahturi, Ministre ndë Vjen, generalët Kondulis dhe Mica, Senator Stringo, Deputato Kosmai Panuci, general Pangalos, K. Repouli e milra të tjerë, shqiptarisht fllasën.

Mëma jime s'dij grevist po vetëm Shqiptarisht. E para fjalë tsë gjejsh ka mëma kur u lesh, ish fjale shqiptarishte. Mëma ime—t' i kem uratënë—më psøj gluhën shqiptare e sa herrë si sot kur çojn (gjë) okazione e përzihem me shqiptarë, me hapet zëmëra të flas shqiptarisht.

Ajo gjuhë mësovi (më solli) sot ndanë ntë juve. Nga do shkoj shoh fizjomi si ntë Graçi. Java balkanike ish javë e dashurë për gjith popullin balkan, Turqt, Bullgarë, Shqiptarë, Greç, po e Serbë e Rumën që nuk erdhë, po mëndi e tyre është bashkë me neve sot. Po të duhemi, e të lidhemi, e të jamë duart do bëjmë një të madhe grup kah 70 milionë shpyrtra.

Të harrojmë të vjetrat dhe të shohmë sot çoish do rrojmë. Thojn ce politikanë evropjanë pse s' jemi nevet për liri, po dëftuam gjithë psë kemi mënt, jeme shërbëtorë e hyjmë ndë dhrome të ndrëijtë. Nga ku shkova nga Korça, Elbasani, Tirana, Krujë pash dbromë dhe jefire të fortë e të ndrequra të drejt. Nga ku shkova më bënë të medha haré. Ne Korçë ce proto—vajta këcyeme dne këndojmë tutti shqiptarisht. Nuk mundja të mbagna lotë ga hareja që jeshë bashke me vjezër shqiptarë.

Ou siev të faltura dhe të puthtura nga Zotari i Bashkis

Athinës Merkurī çe thamas trimëreshen e shqipëtareve e ndë shtëpi të tij ka palle ede ntu feqe të Kapitanëvet të luftës 1821. Ka tsa konisme që dukenë shqiptarë që këndojnë e këcejnë me armë e me lodrë.

Lemni të ngrign kupënë e të pi për Mbretin tuaj që është simbol i bashkimit shqiptar e për shëndetin tuti shqiptarët që janë vjezër me Graçët.

Ἴδου μὲ Ἑλληνικὰ στοιχεῖα μετάφρασις:

Ti xίνlνl μπρόμα, γκροῦπι Σκιπετάρο πῖο Κονφεράνς Βαλκάνικε δὰ νῖν τάρσμl ντῖ Κουρσάλ πέρ ντέρ (πρὸς τιμὴν) τῖ ντελεγκάτ (τῶν συνέδρων) πῖο γιάβινι Βαλκάνικε. Κίσνl, μαρl πῖέσl 60 ζότ, πὸ εδὲ 24 ζόῖνα (κυρῖαι) τῖ βέσουρα μὲ τουαλέτα τῖ ντρίσμε (διάφορες) ἔ ελεγκάντε (κομπές).

Κριετάρι (ἀρχηγὸς) ἰ γκρούπιτ Σκυπετάρι Μεχμέτ Κόνιτσα φόλι μπούκουρ ντῖ γκλιούχl φραντσίστε. Παστάῖ ντελεκάτι Γκρέκα (ὁ Ἑλλήν ἀντιπρόσωπος) Γ. Παρασκευόπουλοῖ τσί ἴς προφὲ (νομάρχης) ντῖ Σαλονίκ, φόλι φραντσίστ πῖο ἔμlο τοῦτ ντελεγκάτι (ἔξ ὀνόματος ὄλων τῶν Βαλκανικῶν ἀντιπροσώπων) ἔ παστάῖ φόλι ἔ Σκιπεταρίστ.

ΦΙΑΛΑ ΣΚΙΠ (ΛΟΓΟΣ ΑΛΒΑΝΙΣΤΙ)

Zòt ζοτάρ, (Κύριε πρόεδρε), Zoῖννα ἔ Ζοτερί, (Κυρῖαι καὶ Κοῖ)

Γιάμ σουμl ἰ γκλιζουάρο τσί γκίντεμ σὸτ ντl βέντ τοῦαῖγ μπάσλ μὲ βιέζιο Σκυπετάρε... Ἰστορία νὰ λῖδ σουμε γκούστl. Μαμα γῆμε ζντίγ Γκρετσίστ πὸ βέτlμl Σκυπεταρίστ. Ἐπάρα φιάλλ τσί γκιέσl κα μαμα κούρ οὔ λέσl—τῖ κέμ οὔράτlνl!— ἴσ Σκυπεταρίστ. Ἐνιέρι σὸτ πὸ πλρζίχεμ μὲ ντονὶ σκυπετάρο μὶ χάπετl ζίμlρα τῖ φλὰς σκυπεταρίστ.

Ἄο γκλιούχl μὶ σόβι ντάνl ντὲ γιοῦβετ. Γιάβα Βαλκάνικε ἴστl γιάβα ἐντάσουρl πῖο τοῦτι πόπουλιτ Βαλκάν, Τούρκ, Βουλγάρ, Σέρβ, Ρουμάν, Σκιπετάρι, Γκρέτσίστ· μπlλίδεμῖ στάτl διέτ μιλλιούν ἔ, πὸ τῖ ντούχεμῖ, ἔ τῖ γιάμl ντούαρτl ἔ τῖ λίδεμῖ, μπίνμl νl τῖ μάδε πουῖσάνς (δύναμῖν) στάτε δγιέτα μίλλερα. Πὸ τῖ χαροῖμl τῖ βιέτlρατ ἔ τῖ ντούχεμῖ, σὶ νὶ κούρμ (κορμῖ).

Οὐ σίεβ τὶ φάιλουρα ἔ τὶ πούθτουρα καὶ Μερκούρη κριετάρι
ἰ μπασκίσε Ἀθήνισ, τοῖ θαμὰς τριμλρέσιν! ἔ Σκιπλτάρβει ἔ ντ
στλπὶ τ! τὶγ καὶ βάρτουρ! πάλλ! ἔ ντουφέκε τὶ λούφτ!σε 1821
ἔ καὶ κονίσμ! τοῖ ντούκεν! Σκυπετάρ!τ! τσ! κιντόν!ν! ἔ κλτσίν!ν!
μὲ λόντρ! ἔ μὲ πάλλ! Γρετσίστ ἔ Σκπετάρ!τ! γιέμι τὶ βερτέτ!
βιέζ!ρ, κέμι νὶ γκιάκ, νὶ ζακόν, νὶ ὀριζὶν (καταγωγὴ). Γκαντὸ
πρίρεμ, καντὸ βέτε, σὸχ φιζιονομὶ σὶ ντὲ Γκρετσί.

Σγιαμ ντ! βέντ τὶ χούαῖγ, γιάμ ντὶ βέντ τὶ μίχβετ, τὶ βιέ-
ζ!ρεβετ.

Νέβε Γκρετσίστ! νίκ! χαρόϊνμ! κούρ! πσὲ ντ! λουφτ! πῖρ
λιρίνε (ἐπανάστασί μας) τένε, νὰ ντίχτ! γιοῦβετ Σκυπετάρ!τ!
Κίσιμ καπετάν γκα ντέτι ἔ καπετάν ντ! δὲ γκίθ! τρίμα, μποῦρα
τ! φόρτ! Τζαβέλλα, Μπότσαρι, Μιαούλη, Κριεζῆβ, Κουντουριώτη,
Μήτσανίτ!, ντὶ γκλουχ! Σκιπετάρ!στ γίπν! ὄρντρ!τ! (διαταγὰς) ντ!
ἀσκέρ.

Σὸτ γιέμι ντὶ Γκρετσὶ σοῦμε μίλλρα τοῖ φιάσμ! Γκλούχ!ν!
Σκυπεταρίστ. Ἀμιράλι Κουντουριώτη φλὲτ Σκυπεταρίστ, κριετάρ
ἰ μπασκίσι! Ἀθήνισ! Μερκούρη σοῦμε γκζόνετ! κούρ φλὲτ γκλου-
χ!ν! Σκύπ. Σαχτούρη μινίστρο ντὶ Βιένα, ζενεράλ! Κοντούλη
ἔ Μίτσα, σενατόρ! Στροίγκο, ντεπουτάτο (βουλευτὴ) Πανούτση,
Πάνκαλοῖ, ἰντελίεμι Μανώλη Ρέπουϊ, ἔ μίλλρα τὶ τιέρ! Σκυπε-
ταρίστ ζόνεν!

Λέμ!ν! τὶ γκοῖν κούπ!ν! ἔ τὶ πὶ πὲρ σιντέτ τὶ Μπρέτη
τούαγτ (Βασίλει! σας) τσ! ἴστ! συμβόλι ἰ μπασκίσι! Σκιπετάρι
ἔ πὲρ σιντέτι τούαγ Σκιπετάρ!τ ζὸτ ἔ ζοῖννα τσὲ γιέμι βιέζερ τὶ
βλοτέτ! ἔ τὶ ντάσουρ! καὶ φόρτ.

Γιρόνι τοῦτι!! (Νὰ ζήσετε ὅλοι).

Περὶττόν θεωρῶ νὰ προσθέσω ὅτι τὸν ἔκ τοῦ προχείρου
ἀπευθυνθέντα χαιρετισμὸν μου εἰς Ἀλβανικὴν διάλεκτον—τὴν
ὁποῖαν ὁμως ἄριστα κατενόουν καὶ Ἀλβανοὶ καὶ Ἀλβανίδες—
ὑπεδέχθησαν μὲ ζητωκραυγὰς καὶ ἐπευφημίας ὑπὲρ τῆς Ἑλλά-
δος, ἔσπευσαν δὲ νὰ μὲ γνωρίσουν καὶ νὰ μὲ εὐχαριστήσουν
πάντες, διότι εἰς τὴν γλῶσσάν των—τὴν γλῶσσαν τῶν πουλιῶν,
ὅπως τοὺς εἶπα—ὠμίλησα εἰς τόσον ἐπίσημον παναλβανικὴν
συγκέντρωσιν.

Εἰς τὰ Τίρανα βλέπει κανεὶς ἀμέσως τὴν συντελεσθεῖσαν μεγάλην ἐργασίαν. Ἡ παλιὰ τουρκικὴ πόλις ἔχει ἀλλάξει τελείως ὄψιν, ἂν καὶ ἀποτελεῖ βασικὸν σφάλμα ἢ ἀναδημιουργία τῆς πόλεως, ἐνῶ ἦτο ἐφικτὸν εἰς τὰς μεγάλας χέρσους παρ' αὐτὴν ἐκτάσεις νὰ γίνῃ ἢ νέα πόλις μὲ δαπάνας πολὺ μικροτέρας. Τὸ βουλευτὸν Μουσσολίνι, τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα, ὡς καὶ αἱ πλατεῖαι καὶ αἱ δειροφυτεῖαι, ὁ καλὸς ἠλεκτροφωτισμὸς, τὸ ἀεροδρόμιον, τὰ μέγαρα τῶν πρεσβειῶν, τὰ στρατιωτικὰ κέντρα καὶ τὰ σχολεῖα

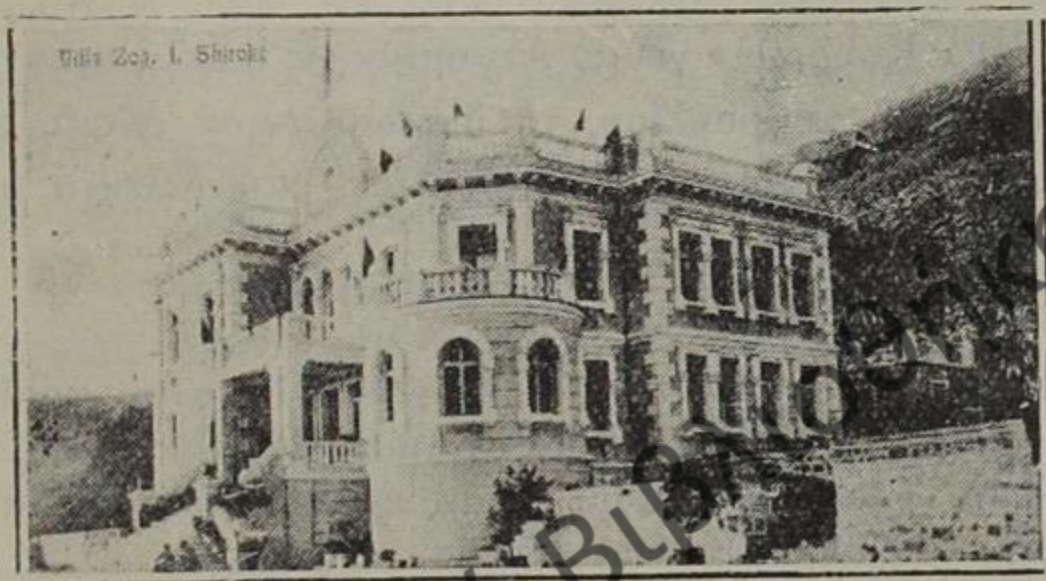
Χορὸς Ἀλβανίδων μὲ ἐθνικὸν ἔνδυμα.

καὶ τὰ ἐγειρόμενα μέγαρα διὰ τὰ ὑπουργεῖα καὶ τὰ δημόσια γραφεῖα, τὸ «Παρολαμέντο» τῆς Ἀλβανίας — ὅπως ἀποκαλοῦν τὴν Βουλὴν των — τὰ γραφικὰ Βασιλικὰ Ἀνάκτορα, δίδουν τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ὠραίας

πόλεως, πού θὰ ἔχη μεγάλην ταχέως ἐξέλιξιν. Ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀλβανίας παρουσιάζει ὄργανισμόν, μὲ μίαν φιλοτιμίαν, ἢ ὁποία τιμᾶ τοὺς Ἀλβανούς· ἐργάζονται, μέσῳ τῶν στενοχώρων οἰκονομικῶν ἡμερῶν, ὅλοι οἱ Ἀλβανοὶ διανοούμενοι καὶ πολιτικοί. Ὁ Μεχμέτ Μπέης Κονίτσας, ὁ ἐπιφανὴς αὐτὸς πολιτευτὴς καὶ διπλωμάτης, χωρὶς τώρα ἀξίωμα, ἀλλὰ ὁ ὁποῖος μὲ τὸν πατριωτισμὸν τοῦ Ἀλβανοῦ δρα εἰς τὰ παρασκήνια διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἔθνους του καὶ ὁ Ἐκρέμ Μπέης Λιμποχόβας, Αὐλάρχης τοῦ Βασιλέως, εἶναι οἱ δύο πόλοι περὶ τοὺς ὁποῖους στρέφεται μία ἀξιοθαύμαστος προσπάθεια ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ Βασιλέως, πού τὸν λατρεύουν ἀληθινὰ οἱ ὑπήκοοί του. Καὶ τοὺς δύο αὐτοὺς Ἀλβανούς διανοουμένους, τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Παντελῆ Βαγγέλη, τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Χουσεῖν Βουώνη, ἀπόγονον τοῦ Ὁμέρ Βουώνη πού ἐπολιόρχησε τὸ Μεσολόγγι, τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Κουσαῖ Κιοῦκα, τὸν

πρώην ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης κ. Βασίλειον Ἀβραὰμ καὶ πληθὺν ἄλλων Ἀλβανῶν βουλευτῶν, πολιτευτῶν καὶ ἐπιστημόνων, ἐγνωρίσαμεν ὅλους καὶ διεπιστώσαμεν τὴν καλὴν θέλησιν καὶ τὴν ἱκανότητά των. Εἰς τὰς συνομιλίαις των ὅλοι ἀπροκάλυπτα μᾶς ἐτόνισαν τὴν εἰλικρινῆ των ἐπιθυμίαν νὰ γίνουν ἀδελφικώτεραι αἱ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας.

Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο. Αἱ Ἀλβανικαὶ λαϊκαὶ μάζαι μετὰ τῶν ὁποίων ἤλθομεν εἰς ἐπικοινωνίαν ἐπιθυμοῦν διακαῶς τὴν εἰλικρινῆ σύσφιγξιν τῶν σχέσεων καὶ τὴν ἐμπορικὴν ἐπικοινωνίαν. Ἀπὸ ὅ,τι δὲ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν, τὸ Ἑλληνικὸν

Ἐξοχικὴ ἐλαυκὴ τοῦ Βασιλέως Ζώγου.

Κράτος ἀνταποκρίνεται ἀπολύτως εἰς τὰ αἰσθήματα τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἀλβανίας καὶ ταχέως θὰ ἴδωμεν ἐκδηλουμένας καλύτερον τὰς σχέσεις τῆς ἀδελφικῆς γειτονίας.

Ὁ ἐρευθερὸς σταυρὸς τῆς Ἀλβανίας μὲ ψυχὴν αὐτοῦ τὸν δόκτορα Κεμάλ Ἰοσαφὲτ καὶ βοηθόν του τὸν κ. Ἀχιλλέα Λαμπρῆν ἔχει ἀνταποκριθῆ ἀπολύτως εἰς τὸν μεγάλον προορισμὸν του, ὅπως καὶ εἰς τὰ ἄλλα Βαλκανικὰ Κράτη. Ἡ βιβλιοθήκη τῶν Τιράνων καταρτίζεται τώρα μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ ὁ νέος ἐπιστῆμων Ἰσχάν Λιμποχόβας ποὺ ὠμίλησε εἰς αὐτὴν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς διαβαλκανικῆς διασκέψεως μᾶς ἔδωσε ὅλην τὴν ὠραίαν εἰκόνα τῆς θετικῆς μορφώσεως τῶν νέων Ἀλβανῶν ἐπιστημόνων.

Ἡ ζωὴ εἰς τὴν Ἀλβανίαν εἶναι ἀκριβοτέρα ἢ εἰς τὴν Ἑλ-

λάδα. Ὁ κόσμος ὅμως ἐκεῖ εἶνε ὀλιγαρχῆς. Ἀλβανικὴ νομισματικὴ μονὰς εἶνε τὸ «λέκ», ἔχον ἀξίαν ἀργυρᾶς δραχμῆς, ἀλλὰ τὰ ξένα νομίσματα εἶνε συνήθη ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ. Ἡ ἀλβανικὴ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐργάζεται μὲ ἔδραν τὸ Δυρράχιον καὶ ὑποκαταστήματα εἰς τὰς μεγάλας πόλεις.

ΤΟ ΓΕΥΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐνάροξεως τοῦ συνεδρίου ὁ Ἀγγλομαθὴς νομάρχης καὶ Δήμαρχος Τιράνων κ. Ρετζέπ Τέλλα-περίεργον πῶς συμβιβάζονται τὰ δύο ἀξιώματα, ἐλέγχων καὶ ἐλεγχόμενος — παρέθεσε πρὸς τιμὴν τῶν συνέδρων εἰς τὴν ἐπὶ τῆς πλατείας αἴθουσαν τοῦ «Κουρσάλ» γεῦμα ἐπίσημον εἰς ὃ ἐκλήθησαν τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ διπλωματικὸν σῶμα, καὶ πολλοὶ βουλευταί, τὸ δημοτικὸν συμβούλιον καὶ ἐκλεκτὰ μέλη τῆς κοινωνίας τῶν Τιράνων.

Ἴδου ἡ πρόσκλησις :

Bashkija e Kryeqytetit i lutet Monsieur Parasqevopolos, Conseiller Munisipal d' Athènes të katë mirësinë të marrë pjesë në darkën që do të japë për ndërr të Delegatve të Ballkanit me 28 Prill 1931, në ora 21 në Kursal Tirana.

Më pranoni këtë ftesë Lutemi perqjuni deri neser në mesditë.

Ἡ μετάφρασις :

Τὸ Δημοσχεῖον τῆς πρωτεύουσῃς παρακαλεῖ τὸν κύριον Παρασκευόπουλον, δημοτικὸν σύμβουλον Ἀθηνῶν, ὅπως εὐαρεστηθῇ καὶ λάβῃ μέρος εἰς τὸ γεῦμα ὅπερ θὰ δοθῇ πρὸς τιμὴν τῶν Βαλκανικῶν ἀντιπροσωπειῶν τὴν 28 Ἀπριλίου 1931 ὥραν 21 εἰς τὸ Κουρσάλ ἐν Τιράνοισι.

Ἐὰν ἀποδέχεσθε τὴν παροῦσαν πρόσκλησιν, παρακαλεῖσθε ν' ἀπαντήσητε ἕως αὔριον τὸ ἀπόγευμα.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια πρῶτος ἔφερε πρόποσιν ὁ δήμαρχος Τιράνων ἐκφράζων τὴν χαρὰν τῆς Ἀλβανικῆς πρωτεύουσῃς φιλοξενούσῃς ἀντιπροσώπους τῶν Βαλκανικῶν γειτονικῶν χωρῶν, ἐπισκεφθέντας τὴν Ἀλβανίαν διὰ τόσον εἰρηνιστικὸν καὶ ἐπολιτιστικὸν σκοπόν. Ἐχαιρέτισε τοὺς κ. κ. συνέδρους καὶ ηὐχήθη ὅπως τὸ συνέδριον τοῦτο γείνη ἀπαρχὴ θεμελιώσεως ἐγκαρδίων γειτονικῶν σχέσεων πρὸς τὸ συμφέρον τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου.

Ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων ἀπήντησε δι' ἐνθουσιώδους λόγου ὁ δήμαρχος Μεσολογγίου κ. Εὐαγγελᾶτος, ἐξάρας τοὺς δεσμοὺς τοὺς συνδέοντας Ἑλληνας καὶ Ἀλβανοὺς καὶ ἐπαινέσας τὰς προόδους τὰς ὁποίας ἐπετέλεσεν ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεώς της ἢ φίλη Ἀλβανικὴ χώρα, ἀποδόσας τοῦτο εἰς τὴν ζωτικότητα καὶ νοημοσύνην τῆς Ἀλβανικῆς φυλῆς, μεθ' ἧς οἱ Ἕλληνες συνδεόμεθα ἀπὸ αἰῶνων δι' ἀρρήκτων δεσμῶν κοινῆς καταγωγῆς.

Καταλλήλως ἀπήντησαν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας, εὐχαριστήσαντες τὴν Ἀλβανικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν Ἀλβανικὸν λαὸν διὰ τὴν ἐγκάρδιον φιλοξενίαν ποῦ παρέσχεν εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν ὀλιγοήμερον ἐν Ἀλβανίᾳ διαμονὴν των.

Τὸ γεῦμα παρετάθη μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὥρῶν, δοθείσης οὕτω τῆς εὐκαιρίας νὰ ἀνταλλαγοῦν θερμότηται ἐκδηλώσεις φιλικῶν συνεννοήσεων πρὸς ἐπίτευξιν διαρκῆς εἰρήνης καὶ ἀμοιβαίας συνεργασίας ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐδάφους.

ΤΕΪΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑΝ

Πρὸς τιμὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς συναδελφώσεως ἐγένοντο δεξιώσεις εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν πρεσβείαν. Τὸ ἀπόγευμα εἰς τὴν πρώτην, μετὰ τὸ δεῖπνον εἰς τὴν δευτέραν. Καὶ ἔτσι μας ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσωμεν ὄχι μόνον τὴν κοίτην τῆς Ἀλβανικῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ξένων Κρατῶν. Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀμερικῆς ἀνοίγει συχνότατα τὰς αἰθούσας τοῦ κομποῦ μεγάρου του καὶ δέχεται ὠρισμένην τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν τοὺς συναδέλφους του καὶ τὸ ἄνθος τῆς Ἀλβανικῆς κοινωνίας μετὰ τὴν ἐγκαρδιότητα καὶ τὴν ἀπλότητα ἐκείνην ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς Ἀμερικανούς. Θεωρῶ δὲ καθῆκον νὰ προσθέσω ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ μετὰ ἰδιαιτέραν στοργὴν περιβάλλουν τὸ νεαρὸν Ἀλβανικὸν ἔθνος, ἰδρύνοντες σχολὰς εἰς διαφόρους πόλεις καὶ κώμας τῆς Ἀλβανίας, ἐπαγγελματικὰς καὶ γεωργικὰς, σκορπίζοντες ἀφειδῶς καὶ ἄνευ καμμιᾶς ὑστεροβουλίας τὰ φῶτά των καὶ τὸν πλοῦτόν των ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τῆς Ἀλβανικῆς νεολαίας.

ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑΝ

Ἡ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ πρεσβείᾳ δοθεῖσα ὑπο τοῦ ἐπιτετραμμένου τῆς Ἑλλάδος κ. Κόλλα—ἐκ τῶν νέων διακεκριμένων διπλωματῶν μας—χοροεσπερὶς ἀπετέλεσε τὴν κατακλεῖδα τῶν ὠραίων ἐκ τῆς Ἀλβανικῆς πρωτεύουσας ἐντυλώσεών μας. Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ στοργικὸν σπίτι τῆς Πατρίδος μας, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως παρήλασεν ὀλόκληρος ἡ κοινωνία τῶν Τιράνων, καθὼς καὶ πάντες οἱ πρεσβευταί, ἐπιτετραμμένοι ἢ πρόξενοι τῶν ξένων Κρατῶν, διαδηλώνοντες οὕτω τὴν συμπάθειάν των πρὸς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἐκτίμησίν των πρὸς τὸν ἄξιον αὐτῆς ἀντιπρόσωπον ἐν Τιράνοις. Οἱ πρεσβευταὶ Ἀμερικῆς, Γερμανίας καὶ Ἀγγλίας, μὴ ἐπισκεφθέντες τὰς Ἀθήνας, μᾶς ἐξεδήλωναν τὸν μύχιον πόθον των νὰ ἔλθουν εἰς τὴν πρωτεύουσάν μας, τὴν ὁποίαν μὲ συγκίνησιν ἀνέφεραν, μᾶς ἐζήτησαν δὲ πληροφορίας ἂν εἶνε δυνατὴ ἡ δι' αὐτοκινήτου κάθοδος αὐτῶν εἰς Ἀθήνας. Ὁ δήμαρχος Μεσολογγίου κ. Εὐαγγελᾶτος ἔσπευσε νὰ τοὺς διαβεβαιώσῃ ὅτι εἶνε εὐχερεστάτη καὶ ἀσφαλὴς ἡ δι' αὐτοκινήτου διαδρομὴ μέχρι Μεσολογγίου, παρεκάλεσε μάλιστα τοὺς εὐγενεῖς ξένους ὅπως, εἴποτε ἀποφασίσουν τὸ ταξεῖδι αὐτό, τοῦ τηλεγραφήσουν εἰς τὸ Μεσολόγγι ἵνα οὗτος σπεύσῃ καὶ προὔπαντήσῃ αὐτοὺς εἰς τὰ Ἰωάννινα καὶ τοὺς συνοδεύσῃ μέχρι τῆς ἐνδόξου πόλεως τοῦ Μεσολογγίου καὶ μέχρι τῆς Ἀθηνῶν.

Εἰς τὰς κομπὰς αἰθούσας τῆς Ἑλληνικῆς πρεσβείας ἐδέχετο ὁ Ἕλληνας ἐπιτετραμμένος μετὰ τοῦ γραμματέως τῆς Πρεσβείας κ. Διανοπούλου. Ἐπωφελήθημεν τῆς εὐκαιρίας νὰ συνομιλήσωμεν μεθ' ὅλων τῶν κεκλημένων Ἀλβανικῶν οἰκογενειῶν, δὲν ἐξεπλάγημεν δὲ ἀντικρῦσαντες κοινωνίαν πολιτισμένην, γλωσσομαθῆ, ἄριστα προσηρμοσμένην πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Πλεῖστοι Ἀλβανοὶ ἔχουν εὐρωπαϊκὴν μόρφωσιν, φοιτήσαντες εἰς σχολὰς, κολλέγια καὶ Πανεπιστήμια εὐρωπαϊκά, καὶ εἰς Ἀθήνας δὲ πάμπολλοι, ὅπως καὶ τοῦ ὠραίου φύλλου αἱ ἀντιπρόσωποι δὲν ὑστέρουν, τοῦναντίον ὑπερέβαλον τοὺς τοῦ ἀσχήμου εἰς κοινωνικὴν ἐμφάνισιν. Δὲν εὔρομεν Ἀλβανούς καὶ Ἀλβανίδας μὴ ὁμιλοῦντας καὶ ὁμιλούσας τοῦλάχιστον δύο—τρεῖς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας,

πλὴν τῆς μητρικῆς των. Τὴν παρατήρησιν ταύτην κάμνω διὰ νὰ μάθουν οἱ ἀγνοοῦντες ἢ προκατειλημμένοι ὅτι οἱ Ἄλβανοὶ κατ' οὐδὲν ὑστεροῦν εἰς ἐπιστημονικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν λαῶν.

INSTITUT MESIMTORI KYRIAS

Τέταρτον τῆς ὥρας δι' αὐτοκινήτου ἀπέχει ἀπὸ τῶν Τιράνων μία ὑποδειγματικὴ σχολὴ θηλέων, ἐπὶ ὠραίας τοποθεσίας κειμένη, ἰδρυθεῖσα δὲ πρὸ 45 ἐτῶν. Εἶνε ἰδιωτικὴ, καὶ διευθύνεται ἀπὸ δύο ἀδελφάς, διαδεχθείσας τοὺς ἰδρυτὰς γονεῖς των. Εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον τοῦτο γίνονται δεκταὶ μαθήτριάι ὅλων τῶν θρησκευμάτων. Ἄλβανίδες, μωαμεθαναί, καθολικαί, ὀρθόδοξοι. Εἶνε τὸ ἀνώτερον Ἄλβανικὸν παρθεναγωγεῖον. Προσθέτω δὲ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς θρησκείας καθόλου δὲν ἐπηρεάζει τὴν ἀρμονικὴν λειτουργίαν τῆς σχολῆς. Ὅλα αἱ μαθήτριάι, ἀνεξαρτήτως θρησκευάματος, συνδέονται ὡς ἀδελφαί. Παρέχεται δὲ πλήρης γραμματικὴ καὶ αἰσθητικὴ μόρφωσις. Κλασσικαὶ σπουδαί, γλωσσομάθεια, μουσικὴ, ζωγραφικὴ, οἰκοκροσυνή. Ἐζήτησα τὴν ἄδειαν τῶν διευθυντριῶν νὰ ἰδῶ τὰς μαθητριάς συγκεντρωμένας εἰς μίαν αἴθουσαν. Καὶ προσήλθον. Μοῦ ἀπηύθυναν χαιρετισμὸν Ἄλβανιστί. Ἐτραγουδῆσαν ρυθμικά. Ταῖς ἀνταπέδοσα τὸν χαιρετισμὸν—πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν των—εἰς τὴν γλῶσσάν των. Ταῖς εἶπα ὅτι συμπλήρωμα τῆς τελείας μορφώσεώς των πρέπει νὰ εἶνε αἱ κλασσικαὶ Ἑλληνικαὶ σπουδαί. Ὅτι αὐταὶ ἀποτελοῦν τὴν ἐλπίδα, αὐταὶ εἶνε αἱ μητέρες τοῦ μέλλοντος καὶ ὅτι ἀπὸ τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν καλὴν διαπαιδαγώγησιν των ἐξαρτᾶται τοῦ Ἄλβανικοῦ ἔθνους ἡ πρόοδος.

Ἦκουσαν μὲ προσοχὴν τὰς συστάσεις μου καὶ περιχαρεῖς, αἱ πλήρεις ὑγείας καὶ δροσιᾶς Ἄλβανίδες, διὰ τὴν ἄλβανομάθειάν μου, μᾶς προέπεμψαν ἐν ἐπευφημίαις.

Ἀφοῦ περιήλθομεν τὰς ἀπεράντους αἰθούσας τῆς διδασκαλίας, τὸ ἐστιατόριον, τοὺς κοιτῶνας, τὸ μαγειρεῖον, τὸν κλίβανον—ἐκεῖ ψήνεται τὸ ψωμί των—ἐξήλθομεν εἰς τὸ ἐκτεταμένον δῶμα, ὀπόθεν λαμπροτάτη τοῦ ποικίλου ὀρίζοντος ἡ θεά, καὶ ἔμακαρίσαμεν τὰς νεαράς Ἄλβανίδας πρὸς ὑπὸ τόσον ὑγιεινάς

καὶ παιδαγωγικὰς συνθήκας μορφοῦνται εἰς τὸ «Ἰνστιτούτον τῶν Κυριῶν», πρότυπον παρθεναγωγείου κατ' οὐδὲν ὑστεροῦντος τῶν εὐρωπαϊκῶν τοιούτων. Ἡ ἐπίσκεψις καὶ ἡ ἀναχώρησίς μας ἐγένετο δι' αὐτοκινήτου, μεταβληθέντος εἰς ὑποβρύχιον ἢ μᾶλλον πορθμεῖον, μὲ τὸ ὁποῖον διεπεραιώθημεν, διασχίσαντες εὐρύτατον, ἀλλ' ἀβαθῆ χεῖμαρρον ἀπέναντι τοῦ Ἰνστιτούτου κυλίοντος τὰ νερά του καὶ ἀποτελοῦντα μὲ τὸν φλοῖσβον του καὶ τοὺς κοάζοντας... βατράχους μουσικὴν ἑναρμόνιον.

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ Κ. ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ

Κατὰ τὴν ἐπάνοδόν μας εἰς τὴν πόλιν συνηντήσαμεν κληρικόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξωτερικὴ πολύχρωμος καὶ κτυπητὴ περιβολὴ ἐνεδείκνυεν ἀνώτερον τιτλοῦχον ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱεραρχίᾳ. Ἠρωτήσαμεν: τίς ὁ ὠραῖος κάλλει καὶ περιβολῇ κληρικός; Μᾶς εἶπαν ὅτι εἶνε ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, ὁ ἐπιτυχὸν τὴν δημιουργίαν ἀνεξαρτήτου ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ αὐτοκεφάλου Ἀλβανικῆς Ἐκκλησίας, ὁ κ. Βησσαρίων Τζοβάνι μᾶς ἐπρόσθεσαν δὲ ὅτι εἶνε ἀπόφοιτος τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πανεπιστημίου. Κρῖμα ὅτι ἀναχωρήσαντες τὴν πρωτῆν τῆς ἐπομένης δὲν ἠῦτυχήσαμεν νὰ γνωρίσωμεν τὸν ἐπιφανῆ Ἀλβανὸν κληρικόν καὶ μάθωμεν παρ' αὐτοῦ ποῖα ἡ κατάστασις τοῦ ὀρθοδόξου Ἀλβανικοῦ κλήρου καὶ ποῖαι αἱ ἀντιλήψεις του περὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἀλβανικῶν ναῶν καὶ τῆς ἐν γλώσσει Ἑλληνικῇ ἢ Ἀλβανικῇ λειτουργίας τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου.

Ὁ ἐν λόγῳ κληρικός, κατὰ τὰς ἐν Ἀθήναις σπουδὰς του, διετέλεσεν οἰκοδιδάσκαλος πολλῶν οἰκογενειῶν, ἐν αἷς καὶ γνωστοτάτου ἱατροῦ. Παραδόξως ὅμως ὁ τόσον φιλοστόργως φιλοξενηθεὶς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ μας Ἀλβανὸς κληρικός δὲν γνωρίζω πῶς τὰ κατάφερε νὰ ψυχράνη καὶ τοὺς ἐν Ἀλβανίᾳ Ἑλληνας, ὡς καὶ πολλοὺς ὀρθοδόξους Ἀλβανούς, λησμονήσας ν' ἀποδώσῃ τὰ πνευματικὰ τροφεῖα—δι' ἀπλῆς ἐκδηλώσεως εὐγνωμοσύνης—εἰς τὴν χώραν ποὺ ἐσπούδασε καὶ ἐπαιδαγωγήθη καὶ ἐμορφώθη, παραβὰς στοιχειῶδες χριστιανικόν, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπιστικόν καθῆκον ν' ἀποδώσῃ χάριν ἀντὶ χάριτος.

Ο ΑΛΒΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ἡ κοινὴ γνώμη ἐν Ἀλβανίᾳ ἐρμηνεύεται ὑπὸ τεσσάρων — πέντε ἑφημερίδων, τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κορυτσᾶς» ἐν Κορυτσᾶ, τῆς «Ὅρα» καὶ τῆς «Voullneti» ἐν Τιράνοις, τῆς «Δημοκρατίας» ἐν Ἀργυροκάστρῳ καὶ νομίζω ἄλλων δύο ἐν Σκόδρα καὶ Δυρραχίῳ. Ἐσχάτως προσετέθη καὶ ἄλλη καλὰ γραφομένη ἑφημερίς «ὁ Φίλος τοῦ Λαοῦ» (Miku i popullit) Μίκου ἢ ποπουλίτ. Ἐκδίδονται δὲ αἱ μὲν καθ' ἑκάστην, καὶ ἄλλαι τρεῖς τῆς ἑβδομάδος Τετάρτην, Παρασκευὴν καὶ Κυριακὴν. Τὰς διευθύνουν δὲ νέα παιδιὰ μορφωμένα πολὺ καλὰ, γλωσσομαθῆ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν βέβαια ἄριστα χειριζόμενα. Κρατοῦν τοὺς ἀναγνώστας τῶν ἑνημέρους πάσης ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς κινήσεως. Τῶν ἑφημερίδων τῶν περιορισμένη εἶναι ἡ κυκλοφορία (3—5 χιλ. τράβηγμα). Τετρασέλιδα δέ. Οἱ πολιτισμένοι αὐτοὶ νέοι ἦσαν οἱ ἀχώριστοί μας σύντροφοι, παρέχοντες εἰς ἡμᾶς πᾶσαν πληροφορίαν πὺν ἐχρειαζόμεθα διὰ νὰ ἐντοπισθῶμεν εἰς τὰ Ἀλβανικὰ πράγματα, αἱ δὲ ἑφημερίδες τῶν καθ' ὅλην τὴν Βαλκανικὴν ἑβδομάδα παρεμέριζαν καθε ὕλην ἄλλην, δημοσιεύουσαι ἐν μεταφράσει Ἀλβανικῇ πᾶσας τὰς ὁμιλίας καὶ συνεντεύξεις τῶν Βαλκανικῶν ἀντιπροσώπων καὶ συνοδεύουσαι ταύτας μὲ ἐνθουσιώδεις κρίσεις εἰς κύρια ἄρθρα. Πρὸς ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας ἀντιπροσώπους ἐπεδαψίλευσαν ἰδιαιτέρας περιποιήσεις καὶ λόγῳ τῶν συγγενικῶν μας φυλετικῶν δεσμῶν, ἀλλὰ καὶ διότι παρετεινάμεν τὴν διαμονὴν μας, ἐνῶ οἱ Βούλγαροι καὶ Τοῦρκοι ἀντιπρόσωποι ἀπῆλθον ἐνωρίτερα, ἐπειγόμενοι νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς πατρίδας τῶν τὸ ταχύτερον.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΕΚΕΝ ΤΗΣ ΚΡΟΓΙΑΣ

Ἡ Ἀλβανικὴ ἐπιτροπὴ μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν μίαν ὥραν ἀπέχουσαν ἀπὸ τὰ Τίρανα ἱστορικὴν Κρόγιαν, ὅπου ὑψώθη τὸ πρῶτον ἡ σημαία τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τὸν ἐθνικὸν τῶν Ἀλβανῶν ἥρωα, τὸν Σκεντέρμπεην. Ἴδου τὸ φρούριον ἐπὶ ὑψηλοῦ βουνοῦ, εἰς τὴν πλαγίαν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε τὸ ὁμώνυμον χωρίον, ἡ Κρόγια, ὅπου καὶ ἐγεννήθη ὁ Σκεντέρμπεης, Γεώργιος Καστριώτης. Ἐκεῖθεν κατήλθομεν εἰς τὸν περίφημον Τεκέν τῆς Κρόγιας.

“Ὅπως οἱ Ἕλληνες ἔχουμεν τὰ μοναστήρια, καὶ οἱ Τουρκαλβανοὶ ἔχουν τοὺς τεκέδες. Μᾶς ἐδέχθη ὁ ἡγούμενος (μπαμπᾶς), ἕνας γλυκύτατος γέρον, μὲ τοὺς μοναχοὺς του, ὁ Φασίτ Μεχμέτ. Εἶναι μία αἵρεσις μουσουλμανική, ἢ τῶν Μπεκτασήδων (Δερβισηδῶν) λεγομένη. Ἄφανατιστοι, προῶοι, φιλόανθρωποι. Φοροῦν ἐπιμήκεις λευκὰς πουκαμίσεις καὶ ἕνα κυλινδρικό καλυμαῦκι μὲ χρωματιστὰς ταινίαις μεταξωτὰς. Ὁ γέρον ἡγούμενος ὠμιλοῦσε

Ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Τεκῆ τῆς Κρόγιας.

πέντε—ἕξ γλῶσσες: τουρκικά, ἄλβανικά, βουλγαρικά, σερβικά, ρουμανικά καὶ ὀλίγον τὴν ἑλληνικήν. Φαντάζεσθε τί ἐπιδρομαὶ ἔγνων ἐκεῖθεν διὰ μέσου τῶν αἰώνων, διὰ νὰ ὁμιλῇ ὁ ἀγαθόματος, ἀλλὰ ἄκακος γέρον ἡγούμενος, τόσες γλῶσσες. Εἰς τὸν περίβολον τῆς πλουσίας ἄλλως μονῆς εἶδομεν αἰωνόβιον πανύψηλον καὶ πολυκλαδον δένδρον, τὸν κορμὸν τοῦ ὁποίου ἀμφιβάλλω ἂν θὰ ἀγκαλιάζουν ἕξ ἄνδρες. Κάτι τὸ ὑπερφυσικόν.

Ὁ Τεκὲς ἦτο σημαιοστόλιστος καὶ ἡ Ἑλληνικὴ σημαία ἦτο δίπλα εἰς τὴν Ἀλβανικήν, μέσῳ τῶν ἄλλων σημαιῶν τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν. Μᾶς ἐξήγησε

τὴν ἱστορίαν τοῦ Τεκῆ, ἰδρυθέντος τῷ 1796 ὑπὸ τοῦ Μπαμπᾶ Μίμη καὶ τὰ τῆς ιδρύσεως τοῦ Τάγματος τῶν Μπεκτασήδων ὑπὸ τοῦ σείχη Χατζῆ Μπεκτὰς ἐπὶ σουλτάνου Ὀσμὰν παρὰ τὴν Ἀμάσειαν. Οἱ Μπεκτασήδες διακρίνονται διὰ τὸ φιλελεύθερον πνεῦμα τῆς θρησκείας των, τὴν πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ἀνοχὴν καὶ τὸ φιλόξενον αὐτῶν. Κέντρον αὐτῶν εἶναι ἡ ἐν Καππαδοκίᾳ κωμόπολις Κιὸ Σείρ, ἔνθα ὑπάρχει μέγα μοναστήριον αὐτῶν καὶ ξενῶν διὰ τοὺς ὁδοιπόρους. Εἰς τὸ Τάγμα τοῦτο ἐκαυχᾶτο ὅτι ἀνήκε καὶ ὁ Ἀλῆ πασσᾶς τῶν Ἰωαννίνων. Τεκέ-

δες Μπεκτασήδων είναι εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἀρκετοὶ καὶ δύο πλησίον τοῦ Ἀργυροκάστρου.

Εἰς τὸν Τεκὲν τῆς Κροΐγιας ἔγινε μία συζητησις ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Κρατῶν διὰ τὴν Βαλκανικὴν ἔνωσιν καὶ κατὰ τὸ πλούσιον πρόγευμα εἰς τὴν σάλαν τοῦ Τεκέ, ὅπου τελοῦν τὰ συμπόσια καὶ τὰς ἐορτάς των οἱ Μπεκτασήδες, ὁ Μεχμέτ Μπέης Κονίτσα μᾶς ἔκαμε μίαν θερμὴν πρόποσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπήντησεν ὁ δήμαρχος κ. Εὐαγγελᾶτος ποιήσας εὐλαβῆ σπονδὴν ὑπὲρ τῆς μνήμης τοῦ Γεωργίου Καστριώτου, Σκενδέρμπεη, καὶ ὁ δόκτωρ Πετκὼφ ἐκπρόσωπος τῆς Βουλγαρίας. Οἱ Δερβίσηδες-μᾶς ὑπερέτουν οἱ ἴδιοι—μὲ κατάλευκες στολὲς μᾶς παρέθεσαν εἰς τὸ πρόγευμα ποικίλα φαγητὰ καὶ τοιῶν εἰδῶν κρασιά.

Οἱ Μπεκτασήδες τοῦ Τεκέ τῆς Κροΐγιας.

Περὶ τὸν κρίνω νὰ προσθέσω ὅτι ἡ φιλοξενία εἰς τὸν τεκὲν αὐτὸν ἦτο ὄντως ἡγεμονικὴ. Καὶ τὰ ἐδώδιμα ὅλα τοῦ μοναστηριοῦ, ὡς καὶ τὸ κρασί, δώδεκα ἔτων, μὲ ποικιλίαν γλυκυσμάτων, πρᾶγμα που ἐνεθουσίασε τοὺς φιλοξενουμένους Βουλγάρους, Τούρκους καὶ Ἕλληνας ἀντιπροσώπους, οἱ ὅποιοι δὲν ἐγνωρίζαμεν πῶς νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς ἀγαθοὺς αὐτοὺς μοναχοὺς.

Σ Κ Ο Δ Ρ Α

Μετὰ τὴν Κροΐγιαν ἐπανήλθομεν εἰς Τίρανα καὶ τὴν ἐπομένην διεπεραιώθημεν μετὰ τετράωρον ἐπ' αὐτοκινήτου διαδρομὴν εἰς μίαν μεγάλην καὶ ἑξακουστὴν Ἀλβανικὴν πόλιν, τὴν Σκόδραν (Σκούταρι), συνοδευόμενοι ἀπὸ τοὺς βουλευτὰς κ. κ. Παπαπάνον καὶ Σικιέλ Σερεγκή, τὸν διευθυντὴν τῆς «Ἦρα» κ. Τ. Δίλον καὶ ἄλλους. Εἶναι ἐκεῖ ἡ καρδιὰ τῆς Ἀρβανιτιᾶς. Ὅταν σᾶς

λέγουν: «Εἶμαι Ἀρβανίτης Σκοδριᾶνος», ἐννοοῦν τὸν ἡρωϊκόν, τὸν ἀνεκφύλιστον, τὸν ἀδάμαστον Ἀρβανίτην. Μεγάλη καὶ ἐνδιαφέρουσα πόλις ἡ Σκόδρα, περιβαλλομένη ἀπὸ λιμνοθάλασσαν μὲ δύο-τρεῖς μεγάλας γεφύρας, συνδεούσας τὸ ἔναντι τμημὰ της. Μοῦ ἐνθύμισεν ἡ Σκόδρα τὴν Βουδαπέστην, τὴν ἧ ὅποιαν τέμνει ὁ Δούναμις, τηρουμένων, ἐννοεῖται, τῶν ἀναλογιῶν.

Εἰς τὴν ἀκρόρειαν αὐτὴν τῆς Ἀλβανίας, ὅπου παρὰ τὴν Λαβεάτιδα λίμνην, ἐπὶ γραφικῆς θέσεως εἶναι ἡ παλαιὰ πόλις τῆς Σκόδρας μᾶς ἐπεφυλάσσετο μία ἀκόμη ἐνθουσιώδης διαδήλωσις. Αἱ ἀρχαὶ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Νομάρχην κ. Σίρρι Λεσκοβίκι (ἄλλοτε, ἐπὶ Τουρκοκρατίας, Νομάρχην Θεσσαλονίκης) καὶ

Τὸ Διοικητήριον τῆς Σκόδρας.

τὸν Δήμαρχον κ. Σουστὲν Ἰμίρη, τὰ σχολεῖα μὲ τὰς μουσικὰς τῶν καὶ ὁ λαὸς μὲ τὴν φιλαρμονικὴν καὶ μὲ ἑλληνικὰς καὶ ἀλβανικὰς σημαίας μᾶς ὑπεδέχθησαν ἐν συναγερομῶ. Οἱ καθολικοὶ καὶ οἱ Μουσουλμάνοι, καθὼς καὶ οἱ ὀρθόδοξοι τῆς Σκόδρας ἐξεδήλωσαν τὰ αἰσθήματά των μὲ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνοαλβανικῆς φιλίας.

Ὁ πληθυσμὸς της εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καθολικός. Ἔχει σχολὰς ἀρρένων καὶ θηλέων, ἡ μία τῶν Φραγκισκανῶν, ἡ ἄλλη τῶν Ἰησουϊτῶν, πλὴν ἄλλων σχολείων κρατικῶν.

Ἡ ἡμερησία ἐν αὐτῇ διαμονή μας ἀπετέλεσε σειρὰν ἐμπνεύσεων καὶ συγκινήσεων. Αἱ ἀρχαὶ πᾶσαι—νομάρχης, δήμαρχος

καὶ ἄλλοι ἐκλεκτοὶ πολῖται—μᾶς ἐπεδαψίλευσαν ἐξαιρετικὰς περιποιήσεις. Προηγῆθη, φαίνεται, καὶ ἐκεῖ ἡ φήμη ὅτι ὁμιλοῦμεν τὴν γλῶσσάν των, διὰ νὰ εὐρωμεν τόσῃν ἐγκαρδιότητα. Ἐφοῦ περιήλθομεν τὴν πόλιν, τὰ δημόσια καὶ δημοτικὰ καταστήματα, τὸ μέγαρον τῆς Διοικήσεως, πρῶν τουρκικὸν κτίριον, παρεμφερὲς πρὸς τὸ Διοικητήριον Θεσσαλονίκης—κατελήξαμεν τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸ Δημαρχεῖον. Περὶ τοὺς 40 Σκοδριάνους διανοομένους, μὲ τὸν νομάρχην καὶ τὸν δήμαρχον, ἐπρογευματίσαμεν εἰς τὸ «Σπίτι τῆς πόλεως». Ἀντηλλάγησαν αἱ ἐγκαρδιώτεραι εὐχαὶ ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν δύο ἀδελφῶν λαῶν. Ἡὐτυχήσαμεν νὰ ἔχωμεν ὁμοτρόπεζον ἓνα σοφὸν Ἀλβανὸν κληρικόν, τὸν διευθυντὴν τῆς σχολῆς τῶν

Τὸ Δημαρχεῖον τῆς Σκόδρας ἔξωθεν τοῦ ὁποίου
παρετάχθησαν οἱ μαθηταί.

Φραγκισκανῶν, τὸν πάτερ-Γκιόργκι Φίτσι, θὰ ἔλεγα τὸν μεγαλύτερον Ἀλβανὸν διανοούμενον, συγγραφέα, παιδαγωγόν, πολιτισμένον, ἔθνικὸν ποιητήν.

Αἴφνης, κατὰ τὰς διαχυτικωτέρας στιγμὰς, ἀκούομεν σάλπιγγας νὰ σαλπίζουν, μουσικὰς νὰ παιανίζουν. Τί ἦσαν; Μαθηταὶ καὶ μαθήτριάι κατὰ σχολὰς καὶ κατὰ τάξεις ἤρχοντο νὰ παρελάσουν πρὸ ἡμῶν, σταθμεύσαντες πρὸ τοῦ Δημαρχείου. Εἰς τὰς χιλιάδας τῶν μαθητῶν προστίθενται καὶ χιλιάδες κατοίκων. Ἦτο πράγματι ἓνας συναγερμὸς ὁλοκλήρου τῆς πόλεως.

Κατὰ τὸ πρόγευμα ἐχαιρέτισεν ἡμᾶς ἐγκαρδιώτατα ὁ Δήμαρ-

χος Ἄλβανιστί, ἕνας μορφωμένος νέος Γαλλιστί, ὁ ὑποφαινόμενος Ἄλβανιστί καὶ ὁ πάτερ Γκιόργκι ἐπίσης Ἄλβανιστί.

Ζητῶ τὴν ἄδειαν νὰ ἀπευθύνω ὀλίγα λόγια εἰς τὰ παιδιά καὶ ἐξελθὼν εἰς τὸν ἐξώστην μετὰ τοῦ δημάρχου Μεσολογγίου κ. Εὐαγγελάτου χαιρετίζω τοὺς Σκοδριάνους εἰς γλῶσσαν Ἄλβανικὴν, ὡς ἐξῆς περίπου :

— Νεολαία Ἄλβανικὴ. (Ντιελμιοὶ Σκιπετάο). Σᾶς φέρομεν χαιρετισμοὺς ἀπὸ τὴν πρωτεύουσάν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀπὸ τὰς Ἀθή-

Ὁ ἐθνικὸς τῶν Ἄλβανῶν ποιητὴς
Πάτερ Γκιόργκι Φίστα.

νας, καὶ ἀπὸ ἄλλην ἔνδοξον πόλιν, ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν Μεσολόγγι. (Ζητωκραυγαί: Ρόνι Γκρετσιά! Ζήτω ἡ Ἑλλάς!). Εἴμεθα γοητευμένοι ἀπὸ τὴν ἀνά τὴν ὠραίαν πατρίδα σας περιοδείαν μας, ἀπὸ τὰς προσόδους ποὺ βλέπομεν, ἀπὸ τὴν ἀγάπην ποὺ μᾶς δείχνετε. Σεῖς, προσφιλὴς νεολαία, ἀποτελεῖτε τὴν ἐλπίδα, τὸ μέλλον τῆς Ἄλβανικῆς φυλῆς. Ὅπου καὶ ἂν ἐπεράσαμε, εἶδαμε παρελαύνοντα ἐνώπιόν μας ρυθμικά, πειθαρχικά, γεμάτα ὑγείαν, πεποίθησιν καὶ χαράν, τὰ Ἄλβανόπουλα. Ξέρετε ὅλοι σας ὅτι Ἕλληνες καὶ Ἄλβανοὶ εἴμεθα ἀδέσφια. Ἔχουμε κοινὴν καταγωγὴν. Σᾶς συγχαίρω ποὺ ἔχετε ἕνα σοφὸν

καὶ ἐνθουσιώδη διδάσκαλον, τὸν πάτερ-Γκιόργκι, ποὺ ἀγωνίζεται πὼς νὰ σᾶς μορφώσῃ καὶ νὰ σᾶς παιδαγωγήσῃ. Ἀπὸ τὰς σπουδᾶς σας, ἀπὸ τὴν μόρφωσίν σας νὰ μὴ λείψουν, παιδιά μου, οἱ κλασικοὶ Ἕλληνες συγγραφεῖς, ἡ ἀθάνατη ἑλληνικὴ γλῶσσα. Μιμηθῆτε τὸν σοφὸν διδάσκαλόν σας ποὺ μεταφράζει τὸν Ὅμηρον, τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς, αὐτοὺς ποὺ ἔδωκαν τὰ φῶτα εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Νὰ εἴσθε ἀφωσιωμένοι, πιστοὶ εἰς τὴν πατρίδα σας. Ἀλλὰ ν' ἀγαπᾶτε καὶ τὴν Ἑλλάδα, χώραν

ἀδελφικὴν καὶ ὁμαίμονα. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν τιμὴν ποῦ
μας ἐκάματε. Εὐχόμεθα ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τοῦ μεγαλείου
τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ ἀναφωνοῦμεν: Ζήτω ἡ Ἑλληνικὴ
νεολαία! Ζήτω ὁ βασιλεὺς Ζώγου!

Βροντώδεις ζητωκραυγαὶ ἀντήχησαν: Ρόνι Γκρέτσια!

Βαθυτάτη ἦτο ἡ συγκίνησις ἡμῶν τῶν δύο Ἑλλήνων ἐκ τῆς
παρελάσεως τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ βαθεῖα ἡ συγκίνησις τοῦ
Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀκούσαντος τόσα ἀδελφικὰ καὶ εἰλικρινῆ λόγια
ἀπὸ ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀπῆντησε βαθυτάτα συγκινημένος ὁ πάτερ - Γκιόργκι,
ἐξάρας τὴν ἐπίδρασιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ σοφίας ἀνά

Αἱ μαθητριάδες τῆς Σκόδρας ποῦ ἐδίδαξαν τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Ταύροις.

τὴν ἀνθρωπότητα πᾶσαν, τονίσας τοὺς ἀναλλοιώτους ἱστορικοὺς
καὶ φυλετικοὺς δεσμοὺς Ἑλλήνων καὶ Ἑλλανῶν. Εἰς τὸν λόγον
τοῦ ὁ ἐπιφανὴς λόγιος καθολικὸς ἱερωμένος ἀναφέρει μὲ θαυμα-
σμὸν τὸν Ἑλληνα Πρωθυπουργὸν κ. Βενιζέλον καὶ ὑπὸ τὸν
ἐνθουσιασμὸν τοῦ πλήθους ἐζητωκραύγασεν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος
καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου, ἀναφωνήσας: Ζήτω ἡ ἀδελφο-
ποίησις τῶν δύο συγγενῶν λαῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑλλανῶν!

Η ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

Ἐκ τοῦ Δημοσχείου, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐπεσκέ-
φθημεν τὴν σχολὴν τῶν θηλέων τῶν Φραγκισκανῶν, πτωχὴν

τούς πόρους, ἀλλὰ πλουσίαν ἀπὸ μορφωτικῆς ἀποδόσεως. Εἰσῆλθομεν εἰς μεγάλην αἴθουσαν, ὅπου εὔρομεν μαθητρίας Ἀλβανίδας, φιλοτεχνούσας ἀραχνοῦφαντα κομψὰ χειροτεχνήματα, πὺ μὸυ ἐνθύμισαν τὰ ὠραῖα Κυπριακὰ πὺ εἶδα στὴν Κύπρον.

Ἐκεῖ δὲ πὺ ἐθαυμάζαμεν τὰ καλλιτεχνικὰ ταῦτα προϊόντα τῶν Ἀλβανίδων, ἀντικρούζομεν ἄλλην ἐκπληξιν: Ὁ πατὴρ Γκιόργκι μᾶς παρακαλεῖ νὰ καθήσωμεν. Εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης ἀνοίγεται τοῦ μικροῦ θεάτρου τῆς σχολῆς ἡ αὐλαία καὶ ἐμφανίζονται λευκόπεπλοι πεντήκοντα μαθήτριά, φέρουσαι ἀμφιέσεις ἀρχαίων Ἑλληνίδων καὶ κόμμωσιν ἀρχαϊκὴν καὶ ἀνθοφοροῦσαι

Αἱ πρωταγωνίστριαι εἰς τὸ δράμα Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις.

χορῆσαν, μὲ συνοδείαν ἀρμονίου, ἀνακρούοντος ρυθμὸν κλασικῆς μουσικῆς, χορεύουσαι πλαστικούς Ἑλληνικούς χορούς. Αἱ Ἀλβανίδες μαθήτριά τῆς Σκόδρας ἐξετέλουν τὴν «Ἰφιγένειαν ἐν Ταύροις»!

Ἦτο ἀδύνατον νὰ συγκρατήσωμεν τὰ δάκρυά μας ἀπὸ τὴν βαθεῖαν συγκίνησιν, διότι ἐβλέπομεν εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῆς Ἀλβανικῆς χώρας—τὴν ὁποῖαν ἀνιστόρητοι καὶ μωροὶ τινες θεωροῦν βάρβαρον—νὰ διδάσκεται ἀρχαία Ἑλληνικὴ τραγωδία καὶ νὰ ἐκτελοῦνται τὰ ὠραῖα χορικά τῆς ἀπὸ παρθένους Ἀλβανίδας, εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ὁποίων ἐνέπτυσε τὴν ἀγάπην πρὸς τὰς

Ἑλληνικὰς κλασικὰς σπουδὰς ὁ ὑπέροχος διδάσκαλός των πατὴρ Γκιόργκι.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς διδασκαλίας μία μαθήτρια, ἡ πρωταγωνίστρια, μοῦ προσέφερεν ἀνθοδέσμην, εἰποῦσά μοι ὅτι προσφέρει τὰ ὀλίγα αὐτὰ ἄνθη ἀπὸ τὴν ἀγαπητὴν τῆς πατρίδα Σκόδραν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ἀδελφικῆς χώρας ποὺ λέγεται Ἑλλάς.

Τὴν ηὐχαρίστησα διὰ τὸ δῶρον, καὶ τῆς ἀπήντησε Ἄλβανιστί!

Εἰς τὸ μέσον ὁ Νομάρχης Σκόδρας, ἑκατέρωθεν αὐτοῦ οἱ Ἕλληνες ἀντιπρόσωποι, ὁ δήμαρχος Σκόδρας καὶ ὁ βουλευτὴς Ἀργυροκάστρου κ. Παπαπάνος.

— Τσοῦπ! ἔμπούκουρ! Μάρο κίτο λούλετ! μὲ χαρὲ τὶ μάδε. Ντὸ ἱεροῦαῖν ἔ κούρ τὶ βέτε ντὶ Ἀθήνα ντὸ ἱκέβ ντὲ νὶ σκόλα τσοῦπαβετ. Ἐ ντὸ οὐ θέμ: Μίρρι κίτο λούλετ! ἡμπλιούαδι μότρατι τσοῦπε Σκυπετὰρ γκὰ ν! γκὰρδ τὶ Σκόρδ!σ!, πὶο τὶ μπάνι μέντ.

Ἐξηγῶ.

— Κόρη ὠραία. Πέρνω τὰ λουλούδια αὐτὰ μὲ εὐχαρίστηση μεγάλη. Θὰ τὰ φυλάξω καὶ ὅταν ἐπιστρέψω εἰς τὰς Ἀθήνας θὰ τὰ προσφέρω εἰς τὰς μαθητρίδας σχολῆς Ἀθηναϊκῆς. Καὶ θὰ τῆς εἰπῶ: Πάρτα αὐτὰ τὰ λουλούδια. Τὰ μαζέψανε ἡ ἀδελφού-

λες σας μαθήτριες Ἀλβανίδες ἀπὸ ἓνα κῆπον τῆς Σκόδρας καὶ
σᾶς τὰ στέλλουν γιὰ ἐνθύμησι. Συνεχάρην δὲ τὰς μαθητρίας
διὰ τὴν ὠραίαν ἐκτέλεσιν τῆς ἑλληνικῆς τραγωδίας.

ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΑΛΒΑΝΙΣΤΙ
ΜΕ ΤΗΝ Α. Μ. ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΑΧΜΕΤ ΖΩΓΟΥ

Πρὸς τὸν φίλον Μεχμέτ βέην Κονίτσα ἐξεφράσαμεν τὴν ἐπιθυ-
μίαν ἐγὼ καὶ ὁ συνάδελφος ἐν ἀντιπροσωπείᾳ δήμαρχος Μεσο-
λογγίου κ. Εὐαγγελᾶτος ὅπως, εἰ δυνατόν, λάβωμεν τὴν τιμὴν καὶ
γίνωμεν δεκτοὶ εἰς ἀκρόασιν παρὰ τῆς Α. Μεγαλειότητος, ἣτις ἠ-
δόκησε νὰ ὀρίσῃ ὥραν παρουσιάσεως τὴν 5ῃν μ. μ. Καὶ μετέβημεν.

Τὰ Βασιλικά Ἀνάκτορα εὐρίσκονται ἐντὸς τῆς πόλεως. Εἶνε
μικρόν, ἀλλὰ κομψὸν κτίριον ἐν τῷ μέσῳ μεγάλου κήπου ἀνθο-
στολίστου. Ὀλίγον δ' ἀπέναντι κεῖται ἓνα ἀπλοῦν οἶκημα, ἐν ᾧ
διαμένει ἡ Βασιλομήτωρ καὶ αἱ Ποινηήπισσαι ἀδελφαὶ τοῦ
Ἀνακτος.

Εἰσήλθομεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ὑπασπιστηρίου. Νεαρὸς
καὶ κομψὸς Ἀλβανός, φέρων βαθμὸν ταγματάρχου, ὁ ὑπασπι-
στῆς τῆς Α. Μ., μᾶς ἀδέχθη περὶχαρῆς, γνωρίζων ἐκ τῶν προτέ-
ρων τὴν ἰδιότητά μας. Παρεμείναμεν ὀλίγα λεπτὰ εἰς τὸ ὑπασπι-
στήριον, μεθ' ὃ, εὐδοκήσαντος τοῦ Μεγαλειοτάτου, ἐγενόμεθα
δεκτοὶ εἰς τὰ Ἀνάκτορα. Συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Μεχμέτ βέη
εἰσήλθομεν εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον Ζώγου τοῦ Α'. Ἡ Α. Μ.
ὁ Βασιλεύς, ὑψηλός, κομψός, σπαθάτος, φέρων κοστοῦμι σταυρωτὸ
γκρίσο, φυσιογνωμία κτυπητή, ἀρχικὴ, νοημονεστάτη, ἔτεινε πρὸς
ἡμᾶς τὴν χεῖρα καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς νὰ καθήσωμεν πλησίον Του.

Ἡ πρώτη Του λέξις ἦτο:

— Ἐμαθα εὐχαρίστως — ἀπευθύνεται πρὸς ἐμὲ ἡ Α. Μ. — ὅτι
ὀμιλεῖτε τὴν ἄλβανικὴν.

— Εἶνε ἡ μητρικὴ μου γλῶσσα, Μεγαλειότατε, ἀπαντῶ.

— Μπούκουρ (ὠραῖα) προσθέτει. Ὡστε ἡ συνομιλία μας θὰ
γίνῃ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσάν μας.

— Εὐχαρίστως, Μεγαλειότατε.

Ἡ Α. Μ. ἐξέφρασε τὴν χαρὰν Του ὅτι ἡ Ἀλβανία φιλοξενεῖ
ἀντιπροσώπους τῶν βαλκανικῶν λαῶν, ἐλθόντων εἰς τὴν πρω-

τεύουσάν Του δι' ἓνα τόσον εἰρηνικόν, φιλικόν καὶ ἐκπολιτιστικόν σκοπόν: τὴν προσέγγισιν τῶν βαλκανικῶν λαῶν, τὴν γνωριμίαν μεταξύ των, τὴν συνεννόησιν δι' ἔργα εἰρήνης καὶ πολιτισμοῦ.

— Ἰδιαιτέραν χαρὰν, μοῦ προσέθεσεν, αἰσθάνομαι διότι ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς βαλκανικῆς ταύτης συγκεντρώσεως ἐπεσκέφθητε τὴν

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀλβανίας Ἀχμέτ Ζόγου.

Ἀλβανίαν ἀντιπρόσωποι τῶν Ἑλληνικῶν Δήμων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἕλληνες καὶ Ἀλβανοὶ—εἶπεν—ἔχομεν κοινήν τὴν καταγωγὴν. Εἴμεθα ὁμαίμονες. Ἀλλὰ καὶ ἴδια ἔθιμα ἔχομεν (jakonζακόν). Οἱ Ἀλβανοὶ εἴμεθα ἓνας μικρὸς ἀκόμη λαός, πὺ μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀπεκτίσαμεν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας καὶ ἔχομεν ἀνάγκην ἡσυχίας, μακροῦς καὶ διαρκοῦς εἰρήνης, διὰ τὰ δυνηθῶ-

μεν νὰ παρακολουθήσωμεν, κατὰ τὸ δυνατόν, τοὺς ἄλλους, μᾶλλον ἡμῶν προηγμένους, λαούς.

— Καὶ ὅμως, Μεγαλειότατε—ἐζήτησα τὴν ἄδειαν νὰ εἶπω— βλέπομεν ὅτι ἡ Ἀλβανία ἔκαμε καὶ κάμνει μεγάλας προόδους εἰς ὅλους τοὺς κλάδους. Ὅσας πόλεις καὶ ἂν ἐπεσκέφθημεν, εἶδομεν ἔργα προόδου, συγκοινωνίας, ἐξωραϊσμοῦ. Αἱ πόλεις αἱ Ἀλβανικαὶ ποὺ ἐμείναμεν, ἡ Κορυτσά, τὸ Ἐλμπασάν, ἡ Σκόδρα, τὰ Τίρανα, ἀλλὰ καὶ αἱ μικραὶ πόλεις, φιλοτιμοῦνται εἰς τὸ νὰ παρουσιάσουν ἔργα ἐξωραϊστικὰ καὶ ἐξυγιαντικά.

— Εἶνε ἀλήθεια τοῦτο, μοῦ ἀπαντᾷ. Τὰ Τίρανα τί ἦσαν πρὸ δέκα ἐτῶν; ἓνα μεγάλο χωριό. Καὶ ὅμως εἶδατε ὅτι μορφώνεται εἰς πόλιν καλὴν σήμερον. Σεῖς οἱ Ἕλληγες πρέπει νὰ ἐπισκέπτεσθε συχνὰ τὴν χώραν μας, διότι ἔχετε πρὸς ἐξαγωγήν προϊόντα γεωργικὰ καὶ βιομηχανικά, τὰ ὅποια ἄριστα μποροῦν νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Ὁ τόπος μας εὐχαρίστως θὰ ἔβλεπεν Ἕλληνας ἐμπόρους καὶ βιομηχανοὺς, καὶ σπουδαστὸς ἀκόμη διὰ νὰ γνωρίσουν τὴν Ἀλβανίαν καὶ διὰ νὰ ἀναπτύξουν ἰδίως ἐμπορικὰς σχέσεις. Ἐχομεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγα προϊόντα, ὡς κτηνοτροφίαν, δέρματι, τυροκομικά, ξυλείαν καὶ ἄλλα. Ἀλλὰ σεῖς ἔχετε ἀναπτύξει καλὴν βιομηχανίαν καὶ ἔχετε ἀνάγκην νὰ ἐξαγάγητε τὰ προϊόντα σας. Εἰς ἡμᾶς θὰ εὔρετε κάθε φιλοξενίαν καὶ κάθε εὐκολίαν. Τί τὰς θέλομεν τὰς «ἱμαζινατιόν». Ἐπὶ οἰκονομικοῦ ἐδάφους πρέπει νὰ στηρίξουμε τὴν φιλίαν μας. Αἱ σχέσεις μας αἱ πολιτικαὶ εὐρίσκονται εἰς καλὸν σημεῖον. Ὑπάρχουν μερικαὶ μικροδιαφοραὶ, αἱ ὅποια εἶνε ἀσήμαντοι καὶ μὲ καλὴν θέλησιν ἐκατέρωθεν θὰ λυθοῦν φιλικῶς. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεώς σας εἶνε ἓνας πολὺ ἱκανὸς πολιτικὸς καὶ διπλωμάτης καὶ βλέπει μακρῶς, ἔδειξε δὲ καὶ δεικνύει πᾶσαν προθυμίαν πρὸς συνεννόησιν καὶ ἄρσιν τῶν διαφορῶν μας. Καὶ προσέθηκε:

— Σᾶς εὐχομαι καλὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν πατρίδα σας καὶ μὴ λησμονῆτε νὰ ἐπισκέπτεσθε τὴν Ἀλβανίαν.

Ἐσπεύσαμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὴν Α. Μεγαλειότητα διὰ τὰ τόσον φιλικὰ αἰσθήματα ποὺ ἐξεδήλωσε διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἐτονίσαμεν τὴν ἄκραν ἀσφάλειαν ποὺ ἐπικρατεῖ καθ' ὅλην τὴν Ἀλβανίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς ἀντελή-

φθημεν, ἐξήραμεν τὰς προόδους εἰς πάντας τοὺς κλάδους, ὡς καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ Ἀλβανικοῦ λαοῦ καὶ τὴν λατρείαν του πρὸς τὸν ἀγωνιζόμενον νυχθημερὸν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ προόδου τῆς Ἀλβανίας Βασιλέα.

Καὶ ἀπήλθομεν τῶν Ἀνακτόρων, μακαρίζοντες τὸν Ἀλβανικὸν λαὸν ἔχοντα τοσοῦτο συνετόν, νοήμονα καὶ ἀφωσιωμένον εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς χώρας Του Ἀνακτα.

Ἀφοῦ ἐπρομηθεύθημεν μερικὰ ταχυδρομικὰ δελτάρια ἀπὸ ἐν Ἀλβανο-αμερικανικὸν κατάστημα τοῦ κ. Ἀνδρέα Κράσνικι, ἀφήσαμεν πλήρεις ἀλησμονήτων ἐντυπώσεων τὴν Ἀλβανικὴν πρωτεύουσιν.

ΔΥΡΡΑΧΙΟΝ

Λίαν πρῶτῃ συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν ἀχώριστον σύντροφον συνοδοιπὸρον βουλευτὴν Ἀργυροκάστρου κ. Παπαπάνον ἐπιβαίνομεν αὐτοκινήτου καὶ κατερχόμεθα πρὸς τὸ Δυρράχιον, τὴν ἀρχαίαν Ἐπίδαμνον, ἣτις ἐγένετο ἀφορμὴ τοῦ Πελοποννησιακοῦ

Ἡ μεγάλη γέφυρα τοῦ Ζώγου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μάτι.

πολέμου ὅστις ἐρήμωσε τὴν Ἑλλάδα καὶ κατέστρεψεν αὐτήν, ἐν τέλει ὑποδουλωθεῖσαν. Καθ' ὁδὸν συναντῶμεν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν τὴν μόνην ὑπάρχουσαν, ἀλλ' ἀτελῆ ἀκόμη, ἣτις πρόκειται νὰ συνδέσῃ τὰ Τίρανα μὲ τὸ Δυρράχιον.

Μετὰ μίαν περίπου ὥραν φθάνομεν εἰς τὸ ἐγγύτερον ἐπίγειον τῶν Τιράνων, τὸ Δυρράχιον. Εἶναι μία ἀπὸ τὰς καλλιτέρας πόλεις

τῆς Ἀλβανίας. Ἐμπορική. Διατηρεῖ καὶ ἔμπορικὸν Ἐπιμελητήριον τὸ ὁποῖον καὶ ἐπεσκέφθην ἵνα ζητήσω πληροφορίας περὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας ἔμπορικῆς κινήσεως. Ἰταλικά μόνον ἀτμόπλοια προσεγγίζουν, οὐδὲν δὲ Ἑλληνικόν. Τὰ Ἑλληνικά μόνον εἰς Ἀγίους Σαράντα προσεγγίζουν, ἐκεῖ ἀποβιβάζουν καὶ παραλαμβάνουν ἔμπορεύματα καὶ ἐκεῖθεν δι' αὐτοκινήτων ἔξαποστέλλονται εἰς ὅλην τὴν Ἀλβανίαν. Τὸ Δυρράχιον ἦτο ἄλλοτε ἔδρα Μητροπολίτου. Ἐκεῖ ὑπηρέτησεν ὁ νῦν Μητροπολίτης Μυτιλήνης Ἰάκωβος, ἀφήσας ἀρίστας ἀναμνήσεις, τὸν ὁποῖον ἀκόμη ἐνθυμοῦνται οἱ Ἕλληνες καὶ Ἀλβανοί. Ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης καὶ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία καὶ κοινοτικὴ περιουσία διετηροῦντο μέχρι τινὸς ἄθικτα. Ἀπ' ἐδῶ ἤρχιζεν ἡ περιφήμος ὁδὸς Ἐγνατία, ἡ διασχίζουσα τὴν Μακεδονίαν, καὶ διὰ Θεσσαλονίκης καταλήγουσα εἰς Κωνσταντινούπολιν. Εἶναι ἔδρα νομάρχου, ἔχει ὄψιν καλῆς πόλεως, μὲ κτίριον τελωνείου καὶ τελωνειακὰς ἀποθήκας καὶ κρατικὴν ἐμφάνισιν ἀξίαν λόγου.

Δὲν παρετίναμεν ἐπὶ πολὺ τὴν διαμονήν μας ἐν Δυρραχίῳ, ἐπειγόμενοι νὰ κατέλθωμεν πρὸς τὰ μεσημβρινώτερα.

ΒΕΡΑΤΙ

Ἡ ὁδὸς ἐντεύθεν ἄγει πρὸς πολλὰς κατευθύνσεις δι' Ἑλβασάν, δι' Δυλῶνα, δι' Ἀγίους Σαράντα. Ἀλλ' ἡμεῖς ἐπροτιμήσαμεν τὴν κατευθυνομένην εἰς Ἀργυρόκαστρον. Καὶ ἀφοῦ προσεγγίσαμεν εἰς τὴν Καβάγιαν, μεγαλοχῶρι γεωργικὸν καὶ κτηνοτροφικόν, καὶ ἐγεύθημεν γάλακτος καὶ γιαούρτης ὀνομαστῆς, ἀπήλθομεν καὶ μετὰ δίωρον φθάνομεν εἰς τὸ ὠραῖον Βεράτι. Τὴν πόλιν χωρίζει μέγας ποταμὸς ὁ Βερατινός, ὁ Ἀῶος (Σλεμένη). Τὸ Βεράτι ἔχει ὄψιν, ἐν μικρογραφίᾳ πάντοτε, Βουδαπέστης. Ἡ πόλις τέμνεται εἰς δύο, τὴν ἐνώνει δὲ ἡ μεγάλη ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως γέφυρα. Ἐπρογευματίσαμεν ἐκεῖ προχείρως γνωρίσαντες συμβολαιογράφον Ἑλληνοαλβανὸν τὸν Rasil Jtochia, ὅστις μᾶς ἔδωκε μερικὰς πληροφορίας περὶ Βερατίου. Ἐκεῖ πού ἔκειντο ἡ Ὀρεστιὰς καὶ ἡ Ἀντιπάτρευια.

Ἐκ τὸ Βεράτι ἐκινήσαμεν πρὸς τὸ μεσημέρι καὶ δι' ἑλικοειδοῦς ἀνηφορικοῦ δρόμου ἀνήλθομεν εἰς ἀπρόσιτα βουνὰ ποῦ μόνον ἀγέλας ποιμνίων καὶ ἀγελάδων συνηντήσαμεν. Τὴ ζωὴ αὐτῆ τῶν ποιμένων ἐπάνω εἰς τὰ βουνά! Ποῦ νὰ ἴδουν κάμπους καὶ ἡμερῆ φύσιν καὶ συνανθρώπους. Δι' αὐτὸ μᾶς ἐφαίνοντο μὲ τις κάπες των σὰν ἀγριάνθρωποι. Καὶ ὅμως κατὰ τὰς πολυώρους διαδρομὰς μας διὰ μέσου φαράγγων καὶ ὄροσειρῶν ποῦ οὔτε ἀνθρώπον οὔτε καλύβην συνηντῶμεν παρὰ μόνον ἀγριοσπήλαια καὶ ἀγριοπούλια, εἴχαμεν τὸ αἶσθημα ἀσφαλείας πλήρες, ἀκλόνητον. Καὶ τί ποικιλία διαδρομῆς Ἐκ πεδιάδα ἀνερορχώμεθα εἰς κορυφογραμμὰς καὶ ἀπὸ ταύτας εἰς χειμάρους καὶ πάλιν ἀνοδος εἰς βουνὰ καὶ ἐπὶ δρόμων πρωτογόνων, ἀλλὰ χάρις εἰς τὸ εὐεργετικὸν τοῦτο μηχανήμα, τὸ αὐτοκίνητόν μας, οὐδαμοῦ ἔσταματήσαμεν, οὔτε τὰ ἐλαστικά του διετρήθησαν καὶ παρὰ τὸ ἀνώμαλον καὶ πετρῶδες τῆς ὁδοῦ, οὔτε ἡ μηχανὴ ἐβλάβη· ὀφείλω δὲ νὰ ἐπαναλάβω ὅτι καὶ ἀνωτέρω ἔγραψα ὅτι ἡ πτωχὴ χώρα ὑποβάλλεται εἰς μεγάλας, παρὰ τὰς δυνάμεις τῆς, θυσίας διὰ νὰ ἀποκτήσῃ συγκοινωνίαν. Καὶ ποῦ μὲν συναντῶμεν συνεχεῖα συντρίβοντα πετρῶδη ἔδαφη καὶ λειαινόντα τὸν δρόμον, ἀλλοῦ ἐκχωματόνοντα, ἀλλοῦ γεφυρόνοντα. Ἐνα ἀπὸ τὰ δείγματα τῆς ἐξημερώσεως τῆς χώρας αὐτῆς εἶνε ἡ ἀπόκτησις πλήρους συγκοινωνίας, ἀποκτήσεως τῆς πλήρους ἀσφαλείας.

ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ

Καὶ μετὰ τρίωρον διαρκῆ καὶ ἄνευ διακοπῆς διαδρομῆν, κάμπτοντες τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων κατερχόμεθα εἰς ἔδαφος ὁμαλόν, γλυκύ, πρασινισμένο, πλούσιον εἰς δένδρα, φυτείας καὶ χωράφια καὶ νερὰ ἄφθονα. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κλεισοῦραν, ἀληθινὴν ὄασιν κατόπιν τόσης μονοτόνου καὶ ἀγρίας κατοπιᾶς.

Ὅπως ἡ πέριξ φύσις ἡμερῆ, γλυκεῖα, καὶ οἱ κάτοικοι προῶοι, φιλόξενοι, καλοδεκτικοί. Ἐσταθμεύσαμεν ὀλίγον, ἐπήραμεν τὸν ἐρατεινὸν καφέν, ἐτραταρίσθημεν λουκοῦμι, ἐδροσίσθημεν μὲ τὸ κρυστάλλινο νερὸ τῆς Κλεισοῦρας καὶ μετὰ μισῆς ὥρας ἀνά-

παυσιν ἐξακολουθήσαμεν τὸν δρόμον μας. Ἄλλὰ τί παραδεισία, τί γραφικὴ, τί μεγαλειώδης ἡ διαδρομὴ μας διὰ μέσου τῆς Κλεισούρας. Τί θαῦμα φύσεως καὶ ὀφθαλμῶν χαρμονὴ καὶ ὀσφραντηρίων μέθη καὶ εἰσπνοὴ δρόσου οὐρανίας. Ἐπὶ μίαν ὥραν ἀπελαμβάνομεν μοναδικὸν φυσικὸν πανόραμα. Ἐνθεν κ' ἔνθεν βουνὰ πανύψηλα καὶ καταπράσινα τὰ ὅποια χωρίζει χειμαρρώδης ποταμός, ὁ Δροῦνος, τοῦ ὁποίου τὰ θολλωμένα νερὰ χυνόμενα μετὰ πατάγου, καὶ δημιουργοῦντα ποῦ καὶ ποῦ καταράκτας,

Τὸ ἐθνικὸν ἔνδυμα τῆς Πριγκηπίσης τῶν Μιδριτιῶν.

δύνανται νὰ κινήσουν μηχανὴν χιλίων ἵππων, εἰς δὲ τὰς ἑκατέρωθεν ὄχθας νὰ ὑψοῦνται ὑπερμεγέθη δένδρα, φηγοὶ, πλατάνια, δροῦς, καλαμιές, μετὰ τὸν ῥόχθον δὲ τοῦ χυνομένου ὕδατος ν' ἀκούωνται ἀηδονοκαλήματα, ἀποτελοῦντα τὴν ἀρμονικωτέραν μουσικὴν συνοδεύουσαν τὸν κατάπληκτον πρὸ τοῦ μεγαλείου τῆς φύσεως ὄδοιπόρον. Καὶ ὁ δρόμος ἄριστα συνδεόμενος μετὰ γεφύρια ἄφθονα καλοδεμένα καὶ μετὰ ἀσφάλειαν πλήρη.

Καὶ καταλήγομεν εἰς τὸ πλατύτερον σημεῖον τῆς Κλεισούρας ὅπου ἐσταθμεύσαμεν διὰ νὰ ἐπιβιβασθῶμεν μετὰ τὸ αὐτοκίνητόν μας μαζὴ ἐπὶ σχεδίας μεγάλης—

εἶδος πορθείου τοῦ Χάρωνος—ἡ ὁποία παρασυρομένη ὑπὸ τοῦ ἀκρατήτου ρεύματος καὶ τῇ βοηθείᾳ αἰωρουμένης στρόφιγγος μᾶς μεταφέρει ἐπὶ τῆς ἀντίπεραν ὄχθης τῆς Κλεισούρας.

ΤΕΠΕΛΕΝΙ

Ἀπὸ τοῦ πορθμείου ἀτενίζοντες τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ βλέποντες τείχη ὑψηλά, μακρὰ, ἰσχυρά, ἐρωτῶμεν τὸν συνοδοιπόρον μας κ. Παπαπάνον νὰ μᾶς εἰπῇ τίς ἡ περιοχὴ αὕτη.

— Αὐτὸ εἶνε τὸ περίφημο Τεπελένι!

Εὐρέθημεν λοιπὸν ἀπροσδοκῆτως εἰς τὴν πολύφημον γεννέ-
τειραν τοῦ Ἄλῃ Πασσᾶ τοῦ Τεπελενίου. Φυσικὴ ἦτο ἡ περιέο-
γεία μας νὰ ἐπισκεφθῶμεν αὐτό. Ἀνήλθομεν εἰς τὸ τόσον σπου-
δαῖον ρόλον πρὸ τῆς Ἐπανα-
στάσεως τοῦ Εἰκοσιένα, ἀλλὰ καὶ
μετ' αὐτήν, διαδραματίσαν χω-
ρίον. Εὐρέθημεν ἐπὶ ὄροπεδίου.
Εἶδομεν ἓνα εὐπρεπῆ συνοικι-
σμὸν καὶ μερικὰ καινουργῆ οἰκή-
ματα. Ἦσαν τὰ γραφεῖα τοῦ δη-
μάρχου, τοῦ ἀστυνόμου καὶ τοῦ
ταχυδρομείου. Μᾶς ἔδειξαν τὰ
ἔρεΐπια τῆς στέγης τοῦ Ἄλῃ
Πασσᾶ, τὸν ὁποῖον μὲ τόσην
παραστατικότητα ἐξύμνησεν ὁ
ποτὲ Γάλλος πρόξενος Ἰωαννί-
νων Πουκεβίλ—τοῦ ὁποίου τὰς
πρὸς τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς τῶν
Ἑλλήνων ἀγώνας συμπαθείας του
δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναμνησθῶ-
μεν μ' εὐγνωμοσύνην. Ἐκεῖ ἀνε-
μνήσθημεν τοῦ ἀθανάτου ἔργου
τοῦ ἐμπνευσμένου ἔθνικοῦ μας ποιητοῦ Ἀριστ. Βαλαωρίτου, τῆς
Κυρὰ Φροσύνης:

*Ἄτι περήφανο νὰ σὲ εἶχα γώ,
Μέσα στὰ Γιάννενα ἤθελα μπῶ.*

Καὶ πλήρης ἱστορικῶν ἀναμνήσεων, οὐχὶ ἀπηλλαγμένοι συγκι-
νήσεων, ἀφίνομεν τὸ ἱστορικὸν Τεπελένι, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ
ὁποίου ἔθεᾶτο τὸ μεγαλοπρεπὲς φυσικὸν πανόραμα ὃ Ἄλῃ
Τεπελενλῆς.

Καὶ προχωροῦμεν. Ἡ αὐτὴ μάγος εἰκὼν. Συνέχεια τῆς δια-
δρομῆς παραλλήλως τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. Μὲ τὴν προσθήκην
ὅτι εἶχομεν τ' ἀπέναντί μας βουνὰ καταπράσινα καὶ καταστόλι-
στα μὲ τὰ καλλίτερα, τὰ πλουσιώτερα, τὰ πλέον πολιτισμένα χωριά

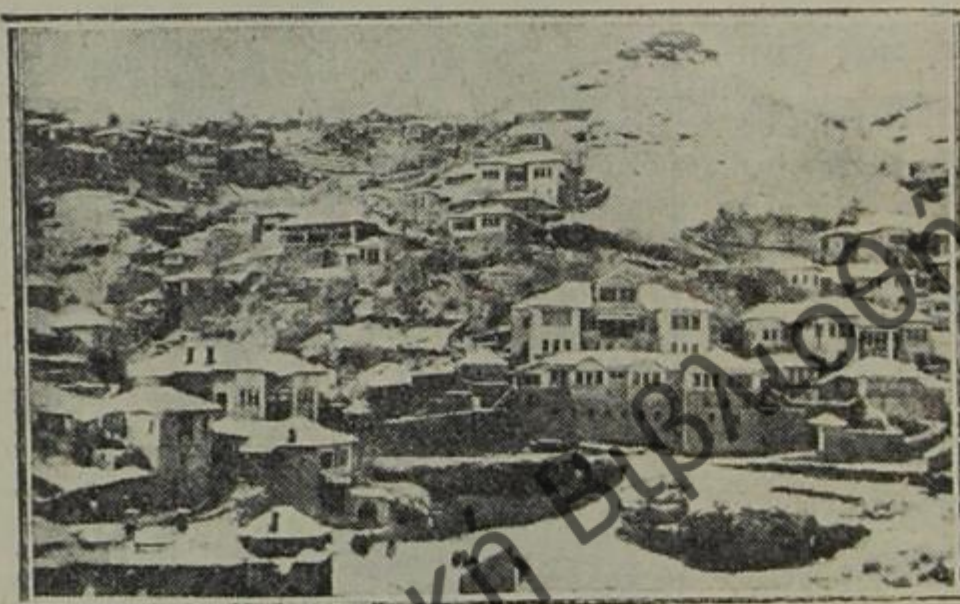

Στολή εορτάσιμος χωρικοῦ.

τῆς περιφερείας, πολλοὶ τῶν κατοίκων τῶν ὁποίων ξενητεύονται εἰς Ρουμανίαν, εἰς Αἴγυπτον καὶ Ἰαπωνίαν καὶ διατὶ νὰ μὴ τὸ προσθέσω; Εἶναι ἀθάνατα Ἑλληνοχώρια, τὰ ὅποια ἡ ἄδικη διπλωματία τῆς Εὐρώπης τὰ ἐχώρισεν ἀπὸ τὴν μητρικὴν τῶν ἀγκάλην, τῶν ὁποίων ὅμως τὰ αἰσθήματα εὐλαβεῖται σήμερον ἡ Ἰαπωνικὴ κυριαρχία.

ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΝ

Μὲ τοιαύτας ὡραίας ἐντυπώσεις ἐκ τῆς 14ώρου ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου συνεχοῦς δι' αὐτοκινήτου διαδρομῆς, φθάνομεν νύκτα

Πανόραμα τοῦ Ἀργυροκάστρου.

πρὸς τὴν Ἰωνίαν. — εἰς τὸ ἐπιπλαγιᾶς βουνοῦ ἄριστα φωτισόμενον δι' ἠλεκτροικοῦ ρεύματος Ἰαπωνοκαστρον: τὴν πρωτεύουσαν τῆς Δουϊνουπόλεως. Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ποῦ κατελύσαμεν συνήνητσα παλαιὸν φίλον καὶ συναδέλφον εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν» τοῦ Γαβρηλίδη, τὸν Γεώργιον Μέξην. Εὐρέθην ἀμέσως εἰς φιλικὸν ἐγκάρδιον περιβάλλον. Μόλις ἐγνώσθη ἡ ἰδιότης μας, προσῆλθον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἄρκετοὶ διανοούμενοι Ἰαπωνοκαστροῖται δημοσιογράφοι, καθηγηταί, ὑπάλληλοι, — προδιατεθειμένοι συμπαθῶς ἐκ τῶν ζωνῶν περιγραφῶν τῶν ἐφημερίδων τῶν Τιράνων, — καὶ ἡμιλλῶντο πάντες εἰς ἐκδήλωσιν φιλικωτάτων αἰσθημάτων.

Τὴν πρωΐαν προσῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον πρὸς ἐπίσκεψίν μας ὁ δήμαρχος Ἰαπωνοκάστρου. Μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ ἄλλων καλῶν νέων ἐξήλθομεν εἰς περιοδείαν ἀνὰ τὴν πόλιν. Κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν συναντῶμεν πομπὴν γαμήλιον. Οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης, μετ' ἐγχωρίων ὀργάνων προπορευομένων, μετέφερον τὰ δῶρά των εἰς τοὺς μελλονύμφους. Μεταξὺ

τῶν δωρημάτων εἶδα ἓναν Ἀργυροκαστρίτην φέροντα ἐπὶ τῶν ὤμων του κριὸν (κεσέμι) δυσήνιον, δυσχερῶς συγκρατούμενον καὶ ἀτίθασσον, σύμβολον ὡς φαίνεται, ὑγείας, ζωτικότητος καὶ γονιμότητος. Ἔθιμα ἀπαράλλακτα, ὅπως διατηροῦνται ἀκόμη εἰς τὰ χωριὰ τῆς Ἀττικῆς, εἰς τὴν πατρίδα μου τὸ Κρανίδι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον αἱ πομπώδεις περιφοραὶ τῶν φέρονων (προικιῶν) ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς νύμφης εἰς τοῦ γαμβροῦ τὴν στέγην. Δεῖγμα καὶ αὐτὸ τῆς κοινῆς καταγωγῆς Ἀλβανῶν καὶ Ἑλλήνων.

Ἐπεσκέφθημεν τὸν κ. Δήμαρχον εἰς τὸ δημοτικὸν κατάστημα, μικρὸν, ἀλλὰ συμπαθητικὸν οἶκημα. Τὸ καλλίτερον καὶ πρακτικώ-

τερον δῶρον ποῦ μᾶς προσέφερεν οὗτος ἦτο ἓνας πολύτιμος τόμος περὶ Ἀλβανίας, ἐσχάτως ἐκτυπωθεὶς, ἐν ᾧ δίδεται πληρεστάτη εἰκὼν τῆς Ἀλβανίας, ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, μὲ στατιστικοὺς πίνα-

Ναὸς ἐν Ἀργυροκάστρῳ.

κας, κινήσεως πληθυσμοῦ, παραγωγῆς, εἰκόνας πόλεων, τοπειῶν, πολιτευομένων καὶ μὲ περιεκτικὴν περιγραφὴν τῆς πολιτικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἀλβανίας. Γραμμένον δὲ εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν Ἀλβανικὴν.

Μετὰ τοῦτο ἀνήλθομεν εἰς τὸ Διοικητήριον, ἓνα μεγάλο κτίριον ἐπὶ περιόπτου θέσεως κείμενον, ὀπόθεν πανοραματικὴ ἦ θέα τῆς κάτωθι κοιλάδος καὶ τῶν καταπρασίνων ἀπέναντι ὄρεων, καταστίκτων ἀπὸ εὐμορφα χωριά. Ὁ νομάρχης Ἀργυροκάστρου μᾶς ἐδέχθη ἐγκαρδιώτατα καὶ μᾶς ἐπεδαψίλευσε πολλὰς περιποιήσεις. Ἐπεσκέφθημεν κατόπιν τὴν δημοτικὴν σχολὴν τῶν ἀρρένων, δίπλα δὲ αὐτῆς μίαν ἐπαγγελματικὴν τεχνικὴν σχολὴν, διευθυνομένην ἀπὸ νεαρὸν Ἰταλὸν καθηγητὴν, ὅστις μᾶς ἐξηγοῦσε τὸν τρόπον τῆς λειτουργίας αὐτῆς. Ἐκεῖ εἶδομεν

Ἄρβανιτόπουλα καὶ Ἑλληνόπουλα μανθάνοντα τέχνην σιδηροδρογοῦ, ξυλουρογοῦ, ἐπιπλοποιοῦ κλπ. Τὰ φιλότιμα παιδιὰ μόλις μᾶς εἶδαν εἰσερχομένους εἰς τὸ ἐργαστήριόν των ἔσταμάτησαν τὰ ἔργα των, ἔλαβον στάσιν προσοχῆς καὶ ὑψώσαντα τὰ χέρια

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν μᾶς ἐστάλη μὲ τὴν ἐξῆς ἀφιέρωσιν:

Për Kujtim të vizitës së sajë të paharruarshme në qytetin t'one si delegat i Bashkiyës të Greqis më 1 dhe 2 Maj 1931.

Gjirokastrë, 2 Maj 1931.

*Niko Rolas, G. Gano
Xhevat Kallajxhi*

Εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀλησμόνητου ἐπισκέψεως εἰς τὸν τόπον μας τῆς Ἑλληνικῆς τῶν Δήμων ἀποστολῆς ἀπὸ τὴν 1—2 Μαΐου 1931.

Ἀργυροκάστρον, 2 Μαΐου 1931.

Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ α'. σειρά καθήμενοι: Θωμᾶς Παπαπᾶνος Βουλευτῆς Ἀργυροκάστρου, Χρῆστος Εὐαγγελᾶτος Δήμαρχος Μεσολογγίου, Νικόλαος Ρόδης Νομάρχης Ἀργυροκάστρου, Γεώργιος Παρασκευόπουλος Δημ. Σύμβουλος Ἀθηναίων, Γεώργιος Μέξης Δημοσιογράφος. Β'. σειρά ὄρθιοι: Βεκήρ Σινάνης Διευθ. Διδασκαλείου, Ζουλντῆς Καραγκιόζης Κτηματίας, Νῆκος Τόλιας Ἐμπορος, Δημοτ. Σύμβουλος Ἀργυροκάστρου, Τζεβᾶτ Κολλαϊτζῆς Διευθ. Ἐφ. Δημοκρατία, Μπράνκο Μερτογιάννης Καθ. Διδασκαλείου, Εὐάγ. Κότσιας Δημοσιογράφος, Βασ. Λαμποβιτιάδης Ἴατρος, Τάκης Γκούντας ἀναπλ. Ἕλληνας Προξένου, ὀπισθεν ἀρχικλητῆρ Δημαρχείου.

φασιστὶ μᾶς ἐχαιρέτησαν. Πνεῦμα πειθαρχίας καὶ ἀγωγῆς ἐκυριαροχοῦσεν εἰς τὸν μικρὸν αὐτὸν οἶκον τῆς τέχνης.

Περιήλθομεν κατόπιν τὴν πόλιν. Ἐγνωρίσαμεν ἀρχετοὺς ἐπι-

στήμονας, ἰατρούς, δικηγόρους, συμβολαιογράφους. Εὕρισκόμεθα εἰς μίαν ἀπὸ τὰς καλλιτέρας Ἑλβετικοὺς πόλεις, τὴν ὠραιότεραν. Καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ καὶ οἰκονομικῆς. Μορφωμένη κοινωνία, ἀλλὰ καὶ εὐποροῦσα. Μὲ κίνησιν ἐμπορικὴν, ἀξίαν λόγου. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς συνοδεύοντας ἡμᾶς ἐπιστήμονες ἦσαν γλωσσομαθεῖς, σπουδάσαντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸ Ἐξωτερικόν. Ἄλλὰ καὶ τῶν ἀρίστων Ἑλληνικῶν σχολῶν ἡ λειτουργία ἀπὸ παλαιότερων χρόνων,—διατὶ νὰ μὴ τὸ προσθέσω;—εἰς τὸ Ἀργυροκάστρον, ἐσκόρπισε γνώσεις, μόρφωσιν, πολιτισμὸν εἰς τοὺς ἄλλως φιλομαθεῖς καὶ νοήμονας κατοίκους.

Κατὰ καθῆκον ἐπιβεβλημένον ἐπεσκέφθην καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον, εὕρισκόμενον εἰς τὴν κορυφογραμμὴν σχεδὸν τῆς πόλεως. Δὲν ὁμιλῶ περὶ τοῦ κτιρίου τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ εἶνε πλέον εὐπρόσωπον καὶ καλλίτερον ἐπιπλωμένον. Εἰς τὴν φίλην αὐτὴν χώραν ποὺ διατηροῦμεν, πλὴν τῆς Πρεσβείας εἰς τὰ Τίρανα, καὶ δύο-τρία Προξενεῖα, ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὡς Κράτος ἐμφάνισιν ὄχι βέβαια πολυτελεῖ, ἀλλ' ἀξιοπρεπῆ κάπως, χάριν τῶν αὐτόθι πολλῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐντοπίων ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι βέβαια ἄλλην σημασίαν ἀποθίδουν εἰς τὸ ζήτημα τῆς καλῆς παραστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ὁ αὐτόθι πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Σκάρπας, ἐξ ἐπιφανοῦς Κερκυραϊκῆς οἰκογενείας, ἀπὸ τοὺς νέους προξενικοὺς ποὺ δὲν ἐπιδιώκει θέσιν εἰς εὐρωπαϊκὰς μεγαλουπόλεις χάριν τῆς κοσμικῆς τῶν κινήσεως, ἀλλὰ ὑπηρετεῖ ἐδῶ εἰς τὰ Ἀλβανικὰ βουνά, θεωρῶν τοῦτο ὡς ὑποχρεωτικὴν θητείαν καὶ ὡς Κερκυραῖος,—ἡ Κέρκυρα ἀγναντεύει τὴν Ἡπειρον καὶ τὴν Ἀλβανίαν,—ἦτο ἐνδεδειγμένος δι' αὐτό, πιστεύω δὲ ὅτι καὶ αἱ Ἀλβανικαὶ ἀρχαὶ θὰ διευκολύνουν τὸ ἔργον του, ἔργον προστατευτικὸν τῆς πολυπληθοῦς ἄλλως Ἑλληνικῆς μειονότητος ἐν τῷ Ἀργυροκάστρῳ καὶ τοῖς πέριξ χωρίοις. Ἀρκεῖ νὰ ἐκμάθῃ καὶ τὴν Ἀλβανικὴν, ἀπαραίτητον ἐφόδιον διὰ τοὺς ἐν Ἀλβανίᾳ ὑπηρετοῦντας διπλωμάτας μας.

Ὁ κ. Πρόξενος μᾶς διηγήθη ἀνέκδοτον ἀρχιερέως τινὸς Ἀργυροκάστρου αὐστηρῶς κρίναντος τὴν κοινωνίαν αὐτοῦ. Τὶς οἶδεν ἐκ τίνων αἰτίων ὠρμήθη οὗτος νὰ κακολογήσῃ τὴν συμπαθῆ

πόλιν. Ἡμεῖς τοῦναντίον εὗρήκαμεν μίαν κοινωνίαν φιλόξενον, πολιτισμένην, νοήμονα καὶ ἀφωσιωμένην εἰς τὴν πρόοδον.

Ἦτο τοιαύτη ἡ ἔλξις πού μᾶς ἐκράτει δεσμίους εἰς τὴν φιλόξενον ταύτην πόλιν, καὶ τοιαύτη ἡ ἐκδηλωθεῖσα πρὸς ἡμᾶς ἀγάπη, ὥστε δυσκόλως ἠδυνήθημεν ν' ἀποχωρισθῶμεν αὐτῆς.

Ἀναχωροῦντας δέ, πλήρεις συγκινήσεων ἐκ τῆς πρωτεύουσης τῆς Δρυϊνουπόλεως, μᾶς συνώδευσαν νομάρχης, δήμαρχος, δημοτικοὶ σύμβουλοι, ἐπιστήμονες, δημόσιοι ὑπάλληλοι μέχρι τῶν συνόρων στὴν Κακαβιάν.

Ἐδῶ, εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἠθελαν αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις νὰ χωρίσουν Ἕλληνας καὶ Ἀλβανούς.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι πραγματικὴ ἢ χωριστικὴ αὕτη γραμμὴ τῶν συνόρων, εἶνε μᾶλλον νοητή. Διότι ὁ νοῦς μας, ἡ ψυχὴ μας, ἡ καρδιά μας μᾶς ἐνόουν νοερώς μὲ τὸ ἀδελφὸν Ἀλβανικὸν Ἔθνος. Τίς οἶδε δέ, ὅτι ἡ διπλωματία κακῶς ἔλυσε, ἡμεῖς αὐτοί, Ἕλληνες καὶ Ἀλ-

Μπαϊρακτάρηδες ὄρεινοὶ ἥρωες, ὀνομαστοὶ διὰ τὴν ἀφοσίωσίν των. (Μπέσα γιὰ μπέσα).

βανοί, θὰ ἔλθῃ ποτὲ ἡμέρα πού θὰ λύσωμεν μὲ σύμπνοιαν ἀδελφικὴν καὶ ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνην.

Ἐπεσκέφθημεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν σταθμὸν τὸν ἀξιωματικὸν πού διευθύνει ἓνα μικρὸν τμημα στρατοῦ, τὸν ἀνθυπολοχαγὸν κ. Ι. Γκούνταν, ὡς ἐπίσης καὶ τὸν προϊστάμενον τοῦ Τελωνοσταθμαρχείου κ. Κωνσταντινίδην. Τοὺς ἐρωτῶμεν πῶς τὰ πᾶνε μὲ τοὺς συγγενεῖς γείτονας;

Μᾶς ἀπαντοῦν:

— Περιοῦμέ μὲ ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν. Κανὲν ἐπεισόδιον,

καμμία διαφωνία,καμμία δυσαρέσκεια δὲν ἐπαρουσιάσθη ἕως τώρα.
Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία περὶ τούτου.

Κατόπιν ἀνερχόμεθα εἰς τὸ Ἑλβανικὸν φυλάκιον ὅλοι μαζῆ.
Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν Ἑλβανὸς ἀξιωματικός, ἕνας μεστωμένος
καὶ χειροδύναμος ἀνθυπολοχαγός, μᾶς δέχεται ἐγκαρδιώτατα.

Ἐκλήθη καὶ ὁ Ἑλληὴν ἀξιωματικός καὶ ἀπετελέσθη ἐκεῖ μία
ἐπίσημος συναδέλφωσις κρατικῶν ἀντιπροσώπων, Ἑλβανῶν καὶ
Ἑλλήνων, ποῦ συνεκίνησεν ὅλους μας. Ὁ Ἑλβανὸς ἀξιωματικός
μᾶς προσέφερε ρακὶ καὶ λουκούμια καὶ κονιάκ εἰπὼν εἰς ἡμᾶς:
— Εἶνε ὅλα αὐτὰ Ἑλληνικά!

Αἱ στιγμαὶ τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἦσαν ὄντως συγκινητικά. Ὁ
συνοδεύων ἡμᾶς νομάρχης μᾶς ἀπηύθυνεν Ἑλβανιστὶ τοὺς πλέον

Χωρική οἰκογένεια Ἑλβανική.

συμπαθεῖς καὶ πλήρεις εἰλικρινείας ἀποχαιρετιστηρίους λόγους,
εὐχόμενοι ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς διαρκοῦς ἀγά-
πης Ἑλλήνων καὶ Ἑλβανῶν, δύο λαῶν ποῦ ἔχουν κοινήν τὴν
καταγωγὴν καὶ εἰς τὰς φλέβας τῶν ὁποίων ρέει τὸ αὐτὸ αἷμα

Ἀπῆντησεν ὁ δήμαρχος Μεσολογγίου κ. Εὐαγγελᾶτος καὶ ὁ
γράφων ταῦτα συνεπλήρωσα Ἑλβανιστὶ ἐκφράσας τὴν βαθεῖαν
εὐγνωμοσύνην μας διὰ τὴν ἀδελφικὴν δεξίωσιν καὶ τὰς τιμητικὰς
ἐκδηλώσεις ποῦ ἐτύχομεν καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν μας εἰς τὴν
φίλην χώραν ἐκ μέρους τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῶν ἀντιπρο-
σώπων του Κρατικῶν καὶ Δημοτικῶν, καὶ ὅλου τοῦ Ἑλβανικοῦ
λαοῦ, ἐξάρας τὰς προόδους ποῦ ἐπετέλεσεν ἡ Ἑλβανία εἰς ὅλους

τοὺς κλάδους τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐθνικῆς τῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ μικρὸν χρονικὸν διάστημα ἀφ' οὗ ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του κατόπιν μακρῶν ἀγῶνων καὶ θυσιῶν, ηὐχήθη ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ ἡρωϊκοῦ Βασιλέως των καὶ τοῦ φιλοτίμου καὶ νοήμονος Ἀλβανικοῦ λαοῦ καὶ κατέληξα ἐκφράσας τὴν πεποίθησιν ὅτι οἱ δύο γειτονικοὶ ὁμαίμονες λαοί, τοὺς ὁποίους ἐνόησαν κοινοὶ ἀγῶνες καὶ κοινὴ καταγωγὴ, θὰ χωρήσουν ἀδελφωμένοι εἰς τὸ μέλλον διὰ τῆς συσφίξεως τῶν ἀρρήκτων ἐκείνων δεσμῶν τοὺς ὁποίους ἐσφυρηλάτησαν αἰῶνες, ἀφοσιούμενοι ἀμφότεροι εἰς ἔργα εἰρήνης, προόδου καὶ πολιτισμοῦ.

Ἀνταλλάξαντες δὲ ἀσπασμὸν μὲ δακρυσμένα τὰ μάτια, ἀπεχωρίσθημεν ἐν βαθείᾳ συγκινήσει, ἐκείνων μὲν ἀπελευθέρων εἰς τὰ ἴδια, ἡμῶν δὲ ἀκολουθούντων τὴν πρὸς τὰ Γιάννενα, τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἠπείρου, ἄγουσαν.

ΚΑΙ ΟΛΙΓΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τὸ αὐτοκίνητον ποῦ μᾶς παρέλαβε ἀπὸ τὴν Κακαβιά, τὰ Ἑλληνοαλβανικὰ σύνορα, ἦτο Γιαννιώτικο, ἐκτελοῦν τακτικὰ τὴν συγκοινωνίαν Ἰωαννίνων—Κακαβιάς. Ἡ διαδρομὴ τερπνὴ, ἡ φύσις ἡμερῆ. Ὁ σωφὲρ μᾶς ἔδειξε τὸν τόπον ὅπου ἔλαβε χώραν τὸ θλιβερὸν γεγονὸς, τῆς αἰχμαλωσίας ὑπὸ ληστοσυμμορίας καὶ θανατώσεως τοῦ Ἰταλοῦ στρατηγοῦ, συνέπεια τοῦ ὀποίου ἦτο ναυτικὴ ἐπίδειξις τῶν Ἰταλῶν ἐν Κερκύρα καὶ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἄρκετῶν ἑκατομμυρίων φράγκων. Καλὴ ὥρα, τόσο πολὺ στοιχίσασα διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἐξοντωθοῦν τὰ ληστρικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὴν πολυπαθῆ Ἀλβανικὴν καὶ Ἡπειρωτικὴν χώραν διὰ τῶν αὐστηροτάτων μέτρων ποῦ ἔλαβαν αἱ δύο Κυβερνήσεις.

Ὁ γράφων ταῦτα, ἐπισκεφθεὶς εἰς παλαιότερα χρόνια ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰδῶσας τὰ «Ταξείδια» ἐθεώρησα οὐσιώδη παράλειψιν—θίγουσαν τὰ ὅρια τῆς ἐντροπῆς,—νὰ μὴ γνωρίσω τὴν θουλικὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἡπείρου, τὰ Γιάννινα. Ἐπίτηδες δὲ ἐλοξοδρομήσαμεν, ἀφήσαντες τὸν Αὐλῶνα καὶ τοὺς Ἀγίους Σαράντα, ἀμφοτέρωτα ἐμπορικὰ ἐπίνεια τῆς Ἀλβανίας, διὰ νὰ ἐπισκεφθῶμεν, θαυμασταὶ καὶ προσκυνηταί, τὴν φημισμένην πόλιν. Φαντάζεσθε δὲ τὴν βαθεῖαν συγκίνησίν μου μόλις ἀντίκριψα μακρόθεν τὴν ἱστορικὴν λίμνην, τὸ ἑξακουστὸ νησί, τὸ κάστρο τῆς πόλεως.

Αἱ ὀλίγαι ὥραι ποῦ διέμεινα δὲν μοῦ ἐπέτρεψαν νὰ ἀντιληφθῶ ποῖαι πρόοδοι καὶ ποῖα ἔργα ἐκ μέρους τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Δήμου ἐξωραϊστικὰ καὶ ἐξυγιαντικὰ ἔγειναν ἀπὸ τῆς προσαρτήσεως. Ἀλλὰ καὶ ὅ,τι εἶδα κατὰ τὴν ἡμερησίαν διαμονήν μου, ἦτο ἄρκετὸν νὰ μορφώσω γνώμην ὅτι κάποιαν ἐξαιρετικὴν στοργὴν ἔδειξε τὸ Κράτος διὰ νὰ διαμορφωθῇ κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς

εὐπρόσωπον πόλιν τὰ Γιάννινα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ δημοτικῆς πλευρᾶς εὐφήμως μοῦ ἀνέφεραν τὸ ὄνομα τοῦ ἐπὶ δύο περιόδους δημαρχεύσαντος πολιτισμένου φίλου μου κ. Β. Πυρσινέλα, πολλαχῶς ἐξωραΐσαντα τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν νῦν φιλοπρόοδον Δήμαρχον κ. Βλαχλείδην ἐξαρτοῦν πολλὰς ἐλπίδας συνεχίσεως τοῦ ἐξωραϊστικοῦ προγράμματος οἱ Γιαννιωῖται.

Εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ συναντήσω παλαιὸν παιδικὸν φίλον Βουλευτὴν Ἰωαννίνων, τὸν κ. Κ. Κατσαδήμαν, ἓνα ἀπὸ τοὺς ἀκαταπονήτους ἀντιπροσώπους τῆς πρωτευούσης τῆς Ἡπείρου, τοῦ ἐξ ἴσου μεριμνῶντος ὑπὲρ τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς ἱστορικῆς πόλεως, ὡς καὶ τῶν νομίμων αἰτημάτων τῶν συμπολιτῶν του. Μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ τοῦ ἀνταξίου υἱοῦ του ἐκ τῶν σεμνῶν καὶ ἀρίστων νέων δικηγόρων τῶν Ἰωαννίνων μετέβημεν πρῶτ' ἡς Κυριακῆς, πρῶτον—κατὰ τὸ «ἀπὸ Θεοῦ ἄρχεσθαι»—εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἐν ᾧ διασώζονται πολύτιμοι βυζαντιναὶ εἰκόνες καὶ τοιχογραφίαι ἐκλεκτῶν παλαιῶν ζωγράφων, κατόπιν, εἰς τὸν παρακείμενον τοῦ θαυματουργοῦ Ἁγ. Γεωργίου, λειτουργούντων ἀμφοτέρων κατὰ τὸ αὐστηρὸν Βυζαντινὸν μουσικὸν ἰδίωμα, χάρις εἰς τὴν ἐμμονὴν εἰς τὴν πάτριον μουσικὴν τοῦ διαπρεποῦς Μητροπολίτου Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδωνος, τοῦ πολυμαθοῦς Ἱεράρχου, τοῦ συγκεντρώσαντος φιλότιμον πλειάδα Ἡπειρωτῶν λογίων καὶ ἐκδίδοντος τὸ πλούσιον εἰς περιεχόμενα καὶ εἰς καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν περιοδικόν, τὰ «Ἡπειρωτικὰ Χρονικά», περισπούδαστον μηνιαῖον τόμον, ἐνθουμίζοντα τὴν Κλειῶν καὶ τὴν Πανδώραν, τὰ κλασικὰ ἐκεῖνα ἑλληνοπρεπῆ, φρονηματικά καὶ γλωσσοπλαστικά ἐκδοτικά ἀριστουργήματα—τὰ ὅποια ἐξέλιπον ἀνεπιστρεπτί, ἀντικατασταθέντα ὑπὸ φυλλάδια στρεβλωτικά τοῦ εὐγενοῦς καὶ ἠθικοῦ ἐλατηρίου τῆς συγχρόνου νεολαίας, φθοροποιὰ δὲ τῆς ἀθανάτου Ἑλληνικῆς γλῶσσης.—Εἰς τὰ «Ἡπειρωτικὰ Χρονικά» δημοσιεύονται ἐμβριθεῖς ἱστορικαὶ καὶ φιλολογικαὶ μελέται ἀφιερωμέναι εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἡπείρου, τῆς κοιτίδος τῶν μεγάλων τοῦ Γένους διδασκάλων, καὶ τῶν μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν, τοῦ Ἀβέρωφ, τῶν Καπλανῶν, τοῦ Ἀρσάκη, τῶν Ζαππῶν, εἰς τὴν φιλοπατρίαν καὶ γεναιοδωρίαν τῶν ὁποίων ὀφείλονται τὰ καλλιμάρμαρα ἐκ-

παιδευτικά καὶ φιλανθρωπικά ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ἀλλαγῇ τῆς Ἑλλάδος ἱδρύματα, δι' ὧν προήχθη καὶ ἀνεπλάσθη ἠθικῶς, ἐκπαιδευτικῶς καὶ ἐθνικῶς ἡ Ἑλληνικὴ φυλή.

Ἐκεῖθεν κατηθύνθημεν δι' ἀκατίου κωπηλατουμένου ἀπὸ Λάκωνας—ποῦ βρέθησαν κ' ἐδῶ οἱ Μανιάται, συμπολίται τοῦ συναδέλφου μου κ. Ε. Πατσουράκου;—εἰς τὸ ἱστορικὸν νησί ὅπου τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, ἓνα πλούσιον, εὐπρόσωπον ἐκκλησιαστικὸν ἴδρυμα, μὲ αἰθούσας καὶ θαλάμους ὑποδοχῆς ἀρχοντικούς, πρᾶγμα ποῦ σημαίνει ὅτι κάποιος πολιτισμένος καὶ οἰκοκύρης ἡγούμενος τὸ διοικεῖ, καὶ παρακάτω ἓνα μικρὸ σαρακοφαγόμενον οἶκημα ὅπου, κατὰ τὴν ἱστορικὴν παράδοσιν, εὔρε τον θάνατον ὁ τύραννος τῶν Ἰωαννίνων.

Ἐπάνοδος κατόπιν εἰς τὴν πόλιν, συνάντησις μετὰ πολλῶν φίλων, τοῦ Ι. Λάππα—ἀνεψιοῦ τοῦ σοφοῦ Ἑλληνοσ Μίνωος Λάππα—τοῦ Μέκιου, τοῦ Ἀράπη, τοῦ φλογεροῦ πατριώτου Χρ. Χρηστοβασίλη, ὁ φανατισμὸς ὅμως τοῦ ὁποίου τὸν παρὰσύρει εἰς ἄτοπα δημοσιεύματα περὶ Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν, ἐνῶ χρέος αὐτοῦ καὶ ὄλων μας εἶναι ὄχι πῶς νὰ ὀξύνωμεν τὰς μεταξὺ μας σχέσεις, ἀλλὰ τοῦναντίον πῶς νὰ λειαινῶμεν αὐτὰς διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον δύο ἀδελφωμένων λαῶν, δικαστικῶν, ὡς τοῦ συμπολίτου μου κ. Ι. Βαλείου καὶ τοῦ κ. Γ. Ἐλευθεροουλάκη, ὡς καὶ ἀξιωματικῶν συναδέλφων μου ἐν ἐφεδρεῖα καὶ συμπολεμιστῶν, καὶ ἀναχώρησις πρὸς τὰς δύο τὸ ἀπόγευμα, μὲ πλημμύραν ἀναμνήσεων τῶν ἀγῶνων καὶ θυσιῶν τοῦ ἐθνικοῦ μας στρατοῦ—ὀδηγουμένου ὑπὸ τοῦ ἀνταξίου αὐτοῦ θρυλικοῦ Ἀρχιστρατήγου Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τοῦ μεγαλοπράγμονος κυβερνήτου Ἑλ. Βενιζέλου—στρατοῦ, ἐκπορθησαντος τὰ δυσάλωτα φρούρια τοῦ Μπιζανίου, τῆς Μανωλάσας καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ στήσαντος τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, εἰς τὴν μεγαλώνυμον, τὴν Ἑλληνικωτάτην Ἡπειρωτικὴν Μητρόπολιν.

ΦΙΛΙΠΠΙΑΣ — ΑΡΤΑ — ΑΓΡΙΝΙΟΝ — ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Πλήρεις συγκινήσεων ἀφίνομεν τὴν θρυλικὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἐπιβάντες αὐτοκινήτου κατερχόμεθα διὰ τῆς Φιλιππιάδος εἰς τὴν ἀπὸ δάση λεμονεῶν καὶ πορτοκαλεῶν μυρόβλη-
τεν Ἄρταν, πού τὸ ἄρωμά των καθ' ὅλην τὴν ἀπὸ Φιλιππιάδος

διαδρομὴν ἔπληττε τὰ ὄσφραντήριά μας, διέβημεν τὴν παλαιὰν ἐπὶ τοῦ Ἀράχθου, σχήματος τεθλασμένου, γέφυραν, διεσχίσαμεν τὴν πόλιν μὲ ὀλίγων λεπτῶν στάθμευσιν διὰ νὰ ρίψωμεν ἐν βλέμμα εἰς τὸν ὠραίου Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ναὸν τῆς Παρηγορίτισσας καὶ ἐκεῖθεν διὰ δρόμου ἀνάντους καὶ κατάντους, πού τὸ αὐτοκίνητόν μας ἐκυλινδεῖτο εἰς βαθμὸν προκαλοῦντα ναυτίαν, ἰδίως εἰς τὸ ὀδικὸν τμήμα τοῦ Μακρυνόρους, μοναδικὸν μὲν ἀπὸ ἀπόψεως φυσικῆς καλλονῆς, ἀλλὰ ἀπελπιστικὸν ἀπὸ ἀπόψεως κακοτοπιᾶς. Εὐλόγως δὲ ἀγανακτήσαμεν, διότι διατρέξαντες ἀπόστασιν δύο χιλιομέτρων εἰς τὴν θεωρουμένην βραχώδη καὶ ἡμιταγρίαν Ἀλβανίαν, δὲν ἐσταματήσαμεν οὐδαμοῦ λόγῳ βλάβης τοῦ αὐτοκινήτου—τόσον εὐσυνείδητα συντηροῦν τὴν ὁδοποιίαν των οἱ Ἀλβανοί,—ἐνῶ εἰς μίαν διαδρομὴν 250—300 χιλιομέτρων ἐπὶ Ἑλληνικῶν δρόμων, τὸ αὐτοκίνητόν μας ἐπανειλημμένως ὑπέστη βλάβην, τὰ ἐλαστικά του ἐροράγησαν καὶ ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους μὲς τὴν ἐρημιὰ ἀγωνιζόμεθα νὰ τὸ διορθώσωμεν.

Ἐπὶ τέλους ἐφθάσαμεν τὴν 10ην τῆς νυκτὸς εἰς Ἀγρίνιον, μίαν πόλιν ἀγνώριστον δι' ἐμὲ σήμερον. Τὴν εἶχα ἐπισκεφθῆ πρὸ 35 ἐτῶν. Ἀλλ' ἐκτοτε εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν, χάρις εἰς τὴν ἀρίστην ποιότητα τῶν καπνῶν τῆς καὶ τὴν βιομηχάνευσιν αὐτῶν καὶ εἰς τὰ ὀνομαστά καπνεργοστάσια τῶν μεγαλουργῶν καπνεμπόρων ἀδελφῶν Παπαστράτου καὶ ἄλλων Ἀγρινιωτῶν καπνεμπόρων, ἄλλαξεν ὄψιν τὸ Ἀγρίνιον, ἀποκτῆσαν δημοτικὰ ἔργα παντοῖα, πλατείας, λεωφόρους, κήπους, ἤλεκτρικὸν φωτισμὸν, φιλανθρωπικὰ μέγαρα, ἰδιωτικὰ κτίρια καὶ ἐπαύλεις πολυτελεῖς, καταστὰν μία ἀπὸ τὰς καλυτέρας καὶ πλουσιωτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Τί ἀντίθεσις Ἀγρινίου μὲ τὸ Μεσολόγγι! Στὸ Ἀγρίνιον πλοῦτος, ἀρχοντιά, σπατάλη, χρῆμα. Στὸ Μεσολόγγι πτώχεια, πτώχεια, πτώχεια. Ἀλλὰ καὶ δόξα, δόξα, δόξα. Κλείσοβα, Βασιλάδι, Βύρων, «Ἐλεύθεροι πολιορκηταί». Πλοῦτος ἠθικὸς ἀμύθητος, ἀνεκτίμητος, πού δὲν ἔχει καμμία ἄλλη ἐπὶ γῆς πόλις, σὰν τὸ Μεσολόγγι, δημιουργῆσαν μίαν Ἑλλάδα ἐλευθέραν!

Ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πτώχειαν του τὸ σημερινὸν ἱστορικὸν Μεσολόγγι δὲν καθυστερεῖ εἰς ἐμφάνισιν καὶ πρόοδον δημοτικὴν.

Χάρις εἰς ἓνα ρέκτην, φιλότιμον, φιλοπρόοδον καὶ δημιουργικὸν δήμαρχον, ποὺ ἀπέκτησε κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, τὸν κ. Χρ. Εὐαγγελᾶτον, ἔξωραῖζεται ὁσημέραι, ἀποκτᾷ πλήρη ρυμοτομίαν, πλατείας, δενδροστοιχίας καὶ ἄλλα ἔξωραϊστικά ἔργα. Τὸ κορυφωμα δὲ τῶν δημοτικῶν ἔργων ἀποτελεῖ ὁ θαυμάσιος περίπλους τῆς Τουρλίδος, ποὺ διατρέχεις πεζῇ ἐπὶ ὥραν ἐπὶ λεωφόρου μήκους πέντε χιλιομέτρων ἀγούσης πρὸς τὴν θάλασσαν· κᾶτι παρεμφερὲς πρὸς τὴν Βενετίαν. Καὶ τὸ μεγαλειῶδες Ἡρῶν, ἀντάξιον τῶν ἀθανάτων πολιορκημένων κοιμητῆρι! Μὲ τὸ ἥρωϊκό, τὸ ἔνδοξο Μεσολόγγι κλείω τὰς ἐντυπώσεις μου ἐκ τῆς 15ημέρου ἀνὰ τὴν Ἀλβανίαν ἐκδρομῆς μου.

ΔΥΟ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις.

Τὰς ἐκ τῆς Ἀλβανίας ἐνδιαφερούσας ἐντυπώσεις ἐξέθεσα ὁ γράφων τὴν 23ην Μαΐου ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσού», διὰ διαλέξεως, τὴν ὁποίαν ἐτίμησεν ὁ ναύαρχος κ. Παῦλος Κουντουριώτης, ὁ Α. Ε. ὁ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτῆς τῆς Ἀλβανίας κ. Ἀλῆ Ἀσλάνη μετὰ τῆς ἐοιτίμου κυρίας Ἀσλάνη, ὁ ὑπουργὸς κ. Β. Δηλιγιάννης, οἱ δήμαρχοι Ἀθηνῶν κ. Σπ. Μερκούρης καὶ Μεσολογγίου κ. Χρ. Εὐαγγελᾶτος, Γερουσιασταὶ καὶ Βουλευταί, ἐν οἷς ὁ Γερουσιαστὴς κ. Γ. Στρούγκος, ὁ Βουλευτὴς κ. Κ. Πανοῦτσος, ὁ μεγαλοβιομήχανος Πειραιῶς κ. Μιλτ. Πουρῆς πολλοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ οἱ στρατηγοὶ κ. κ. Κοντούλης, Μήτσας, Πετρίδης, Παπακωνσταντίνου κλπ., οἱ δημοτικοὶ Σύμβουλοι Ἀθηνῶν, ἐκ μέρους τοῦ Σ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, κωλυομένου, ὁ πρῶτος γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Ρουμπάνης, πολλοὶ ἐπιστήμονες, κληρικοί, δημόσιοι καὶ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πλεῖστοι ἄλλοι πολῖται ἐξ ὅλων τῶν τάξεων τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

Κατὰ τὴν ὁμιλίαν, διαρκέσασαν ὑπὲρ τὴν ὥραν, προεβλήθησαν περὶ τὰς 30 φωτειναὶ εἰκόνες, τοῦ ἐθνικοῦ τῶν Ἀλβανῶν ἥρωος Σκενδέρμπεη, τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀλβανίας Ἀχμέτ Ζώγου, ἄλλων Ἀλβανικῶν προσωπικοτήτων, ὡς τοῦ ἐθνι-

κοῦ τῶν Ἑλβανῶν ποιητοῦ Γκιόργκι Φίστι, τύπων τῶν διαφόρων φυλῶν καὶ πατριῶν, πόλεων, τοπείων, μνημειακῶν, ἔργων κλπ. δι' ὧν νοερῶς μετεφέρθησαν οἱ πολυπληθεῖς καὶ ἐκλεκτοὶ ἀκροαταὶ εἰς τὴν φίλην καὶ ὁμαίμονα Χώραν.

Ἐν Πειραιεῖ.

Ἡ αὐτὴ ὁμιλία ἐπανελήφθη καὶ εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Πειραιῶς, ἢ αἴθουσα τοῦ ὁποίου ἀπὸ ἐνωρὶς ἐπληρώθη ὑπὸ πολιτῶν πασῶν τῶν τάξεων τῆς Πειραιϊκῆς κοινωνίας, ἰδίως τῶν ἐξ Ὑδρας, Ἐρμιόνης, Κρανιδίου, Σπετσῶν, Πόρου, Σαλαμῖνος καὶ ἄλλων γειτονικῶν πόλεων καταγομένων καὶ ὁμιλούντων τὴν Ἑλβανικὴν γλῶσσαν.

Διεκρίνοντο δὲ μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλβανίας, ὁ πρόην δήμαρχος κ. Ἀναστάσιος Παναγιωτόπουλος, οἱ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι Πειραιῶς, πολλοὶ ἐπιστήμονες, πλεῖστοι ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ, βιομηχανικοῦ καὶ ναυτικοῦ κόσμου, δημόσιοι καὶ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, τὸ προσώπικόν τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου, μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν γυμνασίων Πειραιῶς μετὰ τῶν καθηγητῶν αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν λαϊκῶν ἰδίως τῶν ἁπείροισι.

* *

Ἐκ τῆς ἐνδιαφερόσης ταύτης ὁμιλίας δημοσιεύομεν τὴν κάτωθι περικοπὴν :

« Πολλὰς χάριτας ὀφείλω εἰς τὸν κ. Δήμαρχον Ἀθηναίων, διότι μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μοῦ ἀναθέσῃ ἐσχάτως δύο ἀποστολάς, διαφορετικὰς μὲν ὡς πρὸς τὸν σκοπόν, ἀλλ' ἐξ ἴσου ἐξυπηρετικὰς τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. Κατὰ τὴν πρώτην, ἠντεπροσώπευσα μετὰ τῶν συναδέλφων Δημοτικῶν συμβούλων κ. κ. Ε. Πατσουράκου καὶ Στ. Κωνσταντινίδου, τὸν Δῆμον Ἀθηναίων κατὰ τὰς μεγαλοπρεπεῖς τελετὰς τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν ἱστορικὴν πόλιν τῆς Παλαιστίνης, τὴν περικλείουσιν τὰ προσκυνήματα τῆς Ὀρθοδοξίας. Τῆς ἐκδρομῆς μετέσχον, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δήμου Πειραιῶς ὁ Δημοτικὸς Σύμβουλος κ. Ἡλ. Ἀράπης, ὡς καὶ ὁ Δήμαρχος Μυτιλήνης κ. Πετρόπουλος.

Ἡ δευτέρα ἐντολὴ μοὶ ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνικῶν Δήμων, ὅπως μετὰ τοῦ κ. Δημάρχου Μεσολογγίου, παρακαθήσω εἰς τὸ εἰς Τίρανα τῆς Ἑλβανίας συνελθὸν συνέδριον τῶν Δημάρχων τῆς Βαλκανικῆς.

Τὰς ἐκ τῆς δευτέρας ταύτης ἀποστολῆς ἐντυπώσεις μου ἐξέθεσα εἰς πρόσφατον διάλεξίν μου εἰς Ἀθήνας, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ». Ἄλλ' αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν καὶ τὸ καθήκον ὅπως καὶ εἰς τὴν

ἀγαπητὴν μου πόλιν τοῦ Πειραιῶς καὶ ἐνώπιον τόσον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐκθέσω ταύτας καὶ διὰ τὸ ἄμεσον ἐνδιαφέρον αὐτῆς, ὡς κατ' ἐξοχὴν ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ ἀποδίδων οἶονεὶ εἰς αὐτήν, ἐκ λόγων εὐγνωμοσύνης, τὰ πνευματικὰ τροφεῖα. Θὰ ἐνθυμοῦμαι πάντοτε μὲ ἐξαιρετικὴν συγκίνησιν ὅτι εἰς τὴν πόλιν ταύτην διηλθον τὰ πρῶτα μσθητικά μου χρόνια, ὅτι ἐδῶ διεξῆλθον τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς μου, ὅτι ἐδῶ ἀργότερον ἤρχισα τὸ στάδιόν μου ὡς δημοσιογράφος, τὸ πρῶτον ὡς ἀνταποκριτῆς τῆς «Ἀκροπόλεως» τοῦ ἀειμνήστου Γαβριηλίδου, καὶ κατόπιν ὡς συννεργάτης αὐτῆς πρὸ 45 πλήρων ἐτῶν!

Ἄλλὰ καὶ πρόσφατοι ἀκόμη δεσμοὶ μὲ συνδέουν μὲ τὸν Πειραιᾶ, δεδομένου ὅτι ἀπὸ δεκαετίας ἤδη ἔχω τὴν τιμὴν νὰ συνεργάζωμαι μὲ ἐκλεκτὰ μέλη τῆς ἐμποροβιομηχανικῆς καὶ ναυτιλιακῆς τάξεως τῆς πόλεως ταύτης, τῆς ὁποίας μὲ στοργὴν ἀλλὰ καὶ συγκίνησιν, παρακολουθῶ τὴν προϊοῦσαν ἀλματικὴν ἐξέλιξιν καὶ πρόοδον.

Ἐρχόμενος ἤδη εἰς τὸ θέμα μου, τὴν ἀνὰ τὴν Ἀλβανίαν ἀποστολήν μου, παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε ὅπως σᾶς ἀπασχολήσω ἐπ' ὀλίγον, διότι ἀληθῶς ὀφείλομεν νὰ γνωρίσωμεν καλύτερα τὴν νεαράν, γείτονα καὶ φίλην χώραν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀναμφισβήτητοι φυλετικοὶ δεσμοὶ συνδέουν ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας καὶ μετὰ τῆς ὁποίας δυνάμεθα ν' ἀναπτύξωμεν τὰς καλυτέρας ἐμπορικὰς καὶ οἰκονομικὰς σχέσεις.

Ἐδέχθην ἐπομένως προθύμως τὴν ἐντολήν τὴν ὁποίαν μοῦ ἀνέθεσεν ἡ Ἐνωσις τῶν Δήμων, καθ' ὅσον ἄλλως τε ἀκατανίκητος ἔλξις μὲ ἔσυσσεν ἀπὸ πολλοῦ πρὸς τὸ νεαρὸν βασίλειον τῶν Ἀλβανῶν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ἰδιαίτερος ἐνταῦθα εἶναι τὸ δυνατόν τῆς ἀναπτύξεως ἀρίστον οἰκονομικῶν σχέσεων Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας, πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον ἀμφοτέρων τῶν Χωρῶν.

Πρὸς τοῦτο συντελεῖ καὶ ἡ ἄμεσος μετ' αὐτῆς γειννίασις καὶ οἱ φυλετικοὶ δεσμοὶ τῶν δύο λαῶν, ἀλλὰ γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ Ἀλβανία, ἐν τῇ ἀρχῇ ἀκόμη τῆς ἀναπτύξεώς της, στερεῖται παντελῶς βιομηχανίας, τὰ προϊόντα τῆς ἰδικῆς μας δύνανται κάλλιστα νὰ προτιμηθοῦν ἐκεῖ τῶν Εὐρωπαϊκῶν τοιούτων.

Διεπίστωσα μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι τόσον ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις, ὡς καὶ ὁ ἐμπορικὸς κόσμος τῆς Ἀλβανίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς Ἀχμέτ Ζώγου, ἐμφοροῦνται ἀπὸ τὰς καλυτέρας διαθέσεις πρὸς ὅσα τὸ δυνατόν εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεών μας καὶ ἀνταλλαγὴν τῶν προϊόντων.

Πολλὰ τὰ καλὰ θὰ ἠδύναντο νὰ προκύψουν, ἐὰν ὀργανοῦτο ἐντεῦθεν μία ἀποστολὴ ἐξ Ἑλλήνων ἐμπόρων, τραπεζιτῶν καὶ βιομηχάνων, ἡ ὁποία νὰ ἐπισκεφθῇ ἐπιτοπίως τὰς μεγαλυτέρας Ἀλβανικὰς πόλεις καὶ νὰ μορφώσῃ ἀσφαλῆ γνώμην καὶ ἀντίληψιν περὶ λήψεως κοινῶν νομοθετικῶν μέτρων, πρὸς διευκόλυνσιν εἰς μεγαλυτέραν κλίμακα τῶν ἐμπορικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐν γένει σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο γειτόνων χωρῶν.

Ὡς ἐν ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων ἐπίσης θεωρῶ καὶ τὴν πύκνωσιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς θαλασσίας συγκοινωνίας μετὰ τῆς Ἀλβανίας.

Ὡς γνωστόν, μέχρι σήμερον τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια μόνον εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀγίων Σαράντα προσεγγίζουν, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ προσεγγίζουν καὶ εἰς τὸν Αὐλῶνα καὶ εἰς τὸ Δυρράχιον, διότι ὁ τελευταῖος οὗτος λιμὴν εἶναι πλησιέστερος πρὸς τὴν πρωτεύουσαν, τὰ Τίρανα, ἀλλὰ καὶ διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐλαττωθῶν αἱ ἀπὸ Ἀγίων Σαράντα εἰς ἄλλους Ἀλβανικοὺς λιμένας δαπάναι μεταφορᾶς τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων, αἵτινες δαπάναι βαρύνουν ὑπερόγκως τὴν ἀγοραίαν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων.

Οἱ Ἕλληνες ἐφοπλίσται θὰ ἔπρεπε νὰ διατηρήσουν πυκνὴν συγκοινωνίαν μὲ ὅλους τοὺς Ἀλβανικοὺς λιμένας, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ πέραν τῶν Ἀγίων Σαράντα γραμμὴ θεωρεῖται ἄγονος, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀκόμη θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνισχύσῃ τὰς Ἑλληνικὰς ἀτμοπλοϊκὰς ἐταιρείας μὲ μικρὰν ἐπιχορήγησιν. Αἱ θυσίαι αὗται δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶν ὡς μάταιαι. Τοῦναντίον ἐπιβάλλονται διὰ τὴν μελλοντικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μετὰ τῆς γείτονος χώρας καὶ διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἀλβανικῆς ἀγορᾶς, πρὸς ὄφελος τῆς βιομηχανίας ἡμῶν.

Καὶ αἱ Ἑλληνικαὶ δὲ Τράπεζαι ἀκόμη πρέπει νὰ ἐπιδιώξουν τὴν ἴδρυσιν ὑποκαταστημάτων εἰς Ἀλβανίαν, διευκολύνουσαι οὕτω τὰς συναλλαγὰς. Ἐπληροφορήθην μὲ λύπην μου ὅτι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν εἶχεν ὑποκατάστημα εἰς Τίρανα, τὸ ὅποion ὅμως κατήργησε δυστυχῶς.

Θὰ ἔπρεπεν ἐν τούτοις νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητοι ὠρισμένοι θυσίαι καὶ ἐκ μέρους τῶν τραπεζιτικῶν ἰδρυμάτων ἐν ἀρχῇ τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν ἐκεῖ, λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ αἱ ἐργασίαι τῶν θὰ βαίνουν αὐξουσαι, ἐξυπηρετοῦσαι ἅμα καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων, εἶναι προφανῆς ἡ ὠφέλεια ἣτις θὰ προκύψῃ δι' ἀμφοτέρας τὰς Χώρας.

Ἐκ λεπτότητος δὲν ἠθέλησα νὰ θίξω τὸ ζήτημα τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ἑλληνικῆς μειονότητος καὶ τῆς Ἑλληνικωτάτης Βορείου Ἡπείρου.

Εἶναι ὅμως παγκοίνως γνωστόν ὅτι ἐκεῖ διαβιοῦν χιλιάδες γνησιωτάτων Ἑλλήνων, πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων εἰς τὴν μητέρα πατρίδα, οἵτινες τρέφουν ἐνθερμον πατριωτισμὸν καὶ ἀγνὰ Ἑλληνικὰ αἰσθήματα.

Ἐχω δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι, καλλιεργουμένων κατολλήλως τῶν Ἑλληνο-Ἀλβανικῶν σχέσεων δι' ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων, ὡς ἡ ἰδική μας, καὶ διακανονιζομένων τῶν μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων ἐκκρεμῶν ζητημάτων, ἔχω τὴν πεποίθησιν, λέγω, ὅτι ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις θὰ φανῆ προθυμοτάτη εἰς τὴν εὐνοϊκὴν λύσιν τῶν ζητημάτων τῆς μειοψηφίας, ιδίως τῶν ἀφορώντων τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὰ αὐτόθι ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ τὴν εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην λειτουργίαν τῶν ὀρθοδόξων ναῶν, καὶ ἐν γένει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διεθνῶν συνθηκῶν.

ΓΕΝΙΚΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Δέν νομίζω ἄσκοπον νὰ παραθέσω ἐνταῦθα μερικὰς στατιστικὰς πληροφορίας περὶ τῆς φίλης χώρας (*).

«Ἡ θέσις τῆς Ἀλβανίας ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου ὁμοιάζει κατὰ πολὺ μὲ τὴν τῆς Πορτογαλίας ἐν τῇ Ἰβηρικῇ Χερσονήσῳ, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἡ Ἀλβανία ἀδυνατεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἐνδοχώραν αὐτῆς εἰς ὃν βαθμὸν πράττει τοῦτο ἡ Πορτογαλία, λόγῳ τῆς μορφολογίας τοῦ ἐδάφους αὐτῆς. Τὸ ἔδαφος εἶναι μᾶλλον ὄρεινόν. Τὰ ὄρη σχηματιζόμενα εἰς τέσσαρας ἄλληπαλλήλους ὄροσειράς, βαίνουν ὅλον ἐν ὑψόμενα πρὸς τὴν Μακεδονίαν καὶ φθάνουν μέχρις ὕψους 2500 μέτρων. Αἱ ὄροσειραὶ αὗται διακόπτονται ἀπὸ Δ. πρὸς Α. δι' ἐγκαρσίων κοιλάδων αἱ ὁποῖαι σχηματίζονται ὑπὸ ποταμῶν, ὡς ὁ Δρίλων, ὁ Γενοῦσος (Σκούμπι), ὁ Ἀῶος (Βοϊοῦσα), ὁ Ἄψος (Σεμένης) καὶ τοῦτο μόνον διευκολύνει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συγκοινωνίας, ἥτις ἄλλως θὰ ἦτο προβληματική.

«Ἡ Ἀλβανία εἶναι περίπου χώρα ἀλίμενος. Τὰ παράλια αὐτῆς ἀπὸ Β. μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Αὐλῶνος εἶναι χθιμαλὰ καὶ ἐλώδη, συνδεόμενα ὑπὸ πολλῶν θαλασσολιμνῶν καὶ συνεπῶς ἀκατάλληλα πρὸς ἴδρυσιν παραλιακῶν πόλεων. Ἀπὸ δὲ τοῦ κόλπου τοῦ Αὐλῶνος μέχρι τῶν πρὸς Ν συνόρων τῆς χώρας σχηματίζονται ἀπότομοι ἄκται, συνοδευόμενοι ὑπὸ ὑψηλῶν ὄροσειρῶν, αἵτινες καθιστοῦν ἀδύνατον τὴν μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ συγκοινωνίαν.

«Οἱ σπουδαιότεροι λιμένες εἶναι ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Μεδούης,

(*) Σ. Ε. Παρελήφθησαν ἀπὸ τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν Κ. Ἐλευθερουδάκη.

Καθολικὴ τῆς Σκόδρας.

τὸ Δυρράχιον, ἔχον καὶ σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν μὲ τὰ Τίρανα —μὴ λειτουργοῦσαν ἀκόμη—, ὁ Αὐλὼν καὶ οἱ Ἅγιοι Σαράντα.

«Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1923 ἡ Ἀλβανία εἶχεν 800 000 κατοίκους, ἀλλ' ἡ ἀπογραφὴ αὕτη διεξήχθη πλημμελῶς, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι οἱ κάτοικοι εἶναι ἄνω τῶν 950 000.

«Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀλβανίας διακρίνονται εἰς φυλάς αἱ ὁποῖαι ἐπὶ μακροῦς χρόνους ἐλαχίστους εἶχον μεταξύ των δεσμούς. Βορείως εἶναι οἱ Γκέγκηδες (Γίγαντες) νοτίως οἱ Τόσκηδες (Τιτᾶνες) καὶ νοτιώτερον ἀκόμη, ἐν τῇ Βορείῳ Ἡπείρῳ, οἱ Ἕλληνες.

«Κατὰ θρησκευτά οἱ κάτοικοι διαιροῦνται εἰς Μουσουλμάνους 600.000, Ἕλληνας Ὀρθοδόξους 200 000, Καθολικοὺς 100.000. Οἱ ἀριθμοὶ

Εὐγενὴς τῆς Σκόδρας.

αὐτοὶ εἶναι κατὰ προσέγγισιν. Ἀλλ' ὀλίγοι λαοὶ εἶναι τόσον ὀλίγον μισαλλόδοξοι, ὅσον οἱ Ἀλβανοὶ. Συγκρούσεις μεταξύ τῶν φυλῶν διὰ λόγους θρησκευτικοῦ μίσους δὲν συμβαίνουν, αἱ δὲ πατριὰ ἀποτελοῦνται ἀδιαφόρως ἀπὸ Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων.

«Ἡ Ἀλβανικὴ γλῶσσα μόλις μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας ἤρχισε νὰ διδάσκεται, καθόσον ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν δὲν ἐπετρέπετο ἡ λειτουργία Ἀλβανικῶν σχολῶν. Ἦδη ὅμως ἰδρύθησαν σχολεῖα δημοτικὰ καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰ ὁποῖα διδάσκεται ἡ Ἀλβανικὴ, ὑπάρχουν δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἐν γυμνάσιον ἐν Κορυτσᾷ, ἐξ Ἑλληνικοῦ κληροδοτήματος, ἕτερον ἐν Σκόδρα, γεωργικὴ σχολὴ ἐν Πουσίγια κ. τ. λ.

«Οἱ Ἀλβανοὶ εἶναι φυλὴ ἰνδογερμανικὴ καὶ θεωροῦνται ὡς οἱ ἀρχαιότεροι ἀπόγονοι τῶν εἰς βαθυ-

τάτους προϊστορικοὺς χρόνους μεταναστευσάντων ἐξ Ἀνατολῆς εἰς ΒΑ. Εὐρώπην Ἀρίων, τῶν ὁποίων τμῆμα περιλαμβάνει τοὺς ἀρχαίους Ἰλλυριοὺς, Ἡπειρώτας καὶ Μακεδόνας, τρεῖς ἀδελφικὰς τρόπον τινὰ φυλάς. Ἐκ τούτων, αἱ δύο τελευταῖαι θεωροῦνται ὡς ἀποτελοῦσαι τὸν πυρῆνα τῶν προελληνικῶν λαῶν, τῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Τυρρηνο-Πελασγῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξετάθησαν κατὰ τὰ νότια τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου, καθ' ὅλην τὴν Θράκην καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν, ἐνῶ οἱ Ἰλλυριοί, ὄντες καὶ αὐτοὶ Πελασγοί, ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν, παρέμειναν εἰς

τούς τόπους των. Ἐκ τῶν Ἰλλυριῶν τούτων κατάγονται, ὡς κοινῶς εἶναι παραδεκτόν, οἱ Γκέγκηδες τῆς Βορείου καὶ οἱ Τόσκηδες τῆς νοτίου Ἀλβανίας καὶ οἱ Λιάπηδες.

«Εἶναι δὲ διηρημένοι οἱ Ἀλβανοὶ εἰς πλεῖστας φυλάς, μικρότερα γένη καὶ πατριὰς καὶ μόνον εἰς περίπτωσιν κινδύνου ἐνοῦνται.

«Ὁ Ἀλβανικὸς λαὸς ἔμεινεν ἀνεπηρέαστος ἀπὸ ξένας ἐπιδράσεις, ὅσον οὐδεὶς λαὸς τῆς Εὐρώπης, πλὴν τῶν νοτίως τοῦ Γενούσου φυλῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπέστησαν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

«Ἡ Ἀλβανικὴ γλῶσσα εἶναι αὐτοτελὴς κλάδος τῆς ἰνδογερμανικῆς γλωσσικῆς ὁμοφυλίας, ἀνήκουσα εἰς τὸ Ἀνατολικὸν συγκρότημα αὐτῆς, τὸ λεγόμενον Θρακο - Ἰλλυρικόν.

Πάντως ἡ σημερινὴ γλῶσσα ἔχει βάσιν τὴν παναρχαίαν Ἰλλυρικὴν, προσέλαβε δὲ διὰ τῶν αἰῶνων πλεῖστα στοιχεῖα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς.

«Ἀλβανικὸν ἀλφάβητον δὲν ὑπάρχει. Κατ' ἀρχὰς οἱ μὲν Γκέγκηδες ἐδέχοντο τὸ Λατινικὸν ἀλφάβητον, οἱ δὲ Τόσκηδες τὸ Ἑλληνικόν, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἐγένετο προσπάθεια ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐπιβολῆς τοῦ Τουρκικοῦ τοιούτου. Οὐδὲν ὅμως ἀρκεῖ διὰ ν' ἀποδοσῇ πάντας τοὺς φθόγγους τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσης. Τέλος, διὰ λόγους εὐχερεστερας ἐκμαθήσεως καὶ ἄλλους, τὸ Λατινικὸν ἀλφάβητον κατέστη κοινὸν ἐπισημῶς καὶ ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τοῦ Ἀλβανικοῦ Κράτους, γενομένων δεκτῶν καὶ τινων σημείων, πρὸς ἀπόδοσιν ὅλων τῶν φθόγγων τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσης.

«Ἡ Ἀλβανικὴ ἐθνικὴ σημαία εἶναι ἐρυθρὰ μετὰ δικεφάλου μαύρου ἀετοῦ, ἔχοντος ἀναπεπταμένας τὰς πτέρυγας. Κατὰ τὴν παράδοσιν τοιαύτη ἦτο ἡ σημαία τοῦ Σκενδέρμπεη.

«Τὰ γεωργικὰ προϊόντα τῆς εἶναι ὀλίγα. Ὀλίγα δημητριακὰ παράγει, λόγῳ τῶν πρωτογενῶν μεθόδων τῆς καλλιεργείας καὶ τῶν συνεχῶν πλημμυρῶν. Ὁ ἀραβόσιτος καλλιεργεῖται ἀφθονος. Ἐξάγονται δέ, πλὴν αὐτοῦ ἔλαια, ἔλαια, ἐσπεριδοειδῆ, δέρματα, αὐγά, τυριά, ἔρια καὶ κτηνοτροφία.

«Ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀπόψεως ἡ Ἀλβανία δὲν εἶναι αὐτάρκης, τὸ ἐμπο-

«Ὁ πρίγκηψ τῶν Μιδριτῶν
μὲ ἐθνικὸν ἔνδυμα.

ρικών της ισοζύγιον παρουσιάζει ἀναλογίαν ἐξαγωγῆς πρὸς εἰσαγωγὴν 1 : 3.

«Σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ Δεκωβίλ κατεσκευάσθησαν ὑπὸ Αὐστριακῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ἀπὸ Σκόδρας εἰς Δυρράχιον, ἀπὸ Δυρραχίου εἰς Τίρανα καὶ Καβάγιαν καὶ ἀπὸ Αὐλῶνος εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἡ συγκοινωνία μεταξὺ τῶν πόλεων ἐνεργεῖται δι' αὐτοκινήτων.

«Τὸ ὄνομα τῆς χώρας Ἀλβανία παρήχθη, κατὰ τὸν γεωγράφον Πτολεμαῖον, ἀλλὰ καὶ ξένους ἱστορικοὺς ἀρχαιολόγους, ἀπὸ τὸ «Ἀλβανόν» πόλις τῆς ὁποίας τὰ ἐρεῖπια εὐρίσκονται εἰς τὴν Κροΐαν, ὅπου ὑπάρχει θέσις ἐρεπίων ἀρχαίας πόλεως. Καὶ οἱ Βυζαντινοὶ δὲ τὴν χώραν ταύτην Ἀλβανίαν ὠνόμαζαν. Πρώτη ἐθνικὴ ἐμφάνισις τῶν Ἀλβανῶν εἶναι ἡ γενομένη τὸ 1878 ἐν Κων)πόλει διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἀλβανικοῦ Συνδέσμου.

Ἡ λέξις Ἀλβανία λέγεται Ἀλβανιστὶ *Σκυπερι* καὶ ὁ Ἀλβανὸς *Σκυπετάρ* καὶ παράγεται ἀπὸ τὸ Σκὺπ=γύψ, σκὺπγε.

Σκοδριάνη οἰκοκυρά.

ἀπὸ τὰς λέξεις *σκιπέττον*, σημαῖνον πυροβόλον ὄπλον. Ἀλλ' ἡ ἐρμηνεία αὕτη ἀποκρούεται.

Οἱ ἄλλοτε Ἕλληνες διπλωμάται, ὑπηρετήσαντες εἰς τὴν Ἀλβανίαν, ὡς ὁ Ἐπ. Μαυρομάτης καὶ Ἐμμ. Ρικάκης, ἐξέδωκαν

πολλὰς ἐνδιαφερούσας μελέτας των περὶ τοῦ χαρακτῆρος, τῆς καταγωγῆς, τῶν ἐθνῶν καὶ ἠθῶν τῶν Ἀλβανῶν. Ὁ Ἐπ. Μαυρομάτης ἐξέδωκε λίαν ἐμβριθῆ μελέτην του ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἀλβανίας» κατὰ τὸ 1884, ἔκτοτε δ' ὑπεστήριξε τὴν ἰδέαν τῆς Ἑλληνοαλβανικῆς συνεννοήσεως, ἐπικαλεσθεὶς μάλιστα καὶ τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ Ἀλβανοῦ Καμάρδα, ἐκ τῶν Ἀλβανῶν τῆς Σικελίας, ὅστις, ἐνθουσιῶν ὑπὲρ τῆς Ἀλβανικῆς φυλῆς καὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῆς, ὑπεστήριξε τὴν στενὴν συγγένειαν τῆς φυλῆς ταύτης τῆς γλώσσης πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν. Ὁ Ρικάκης ἔγραψεν «Ἱστορικὴν, ἀρχαιολογικὴν καὶ λαογραφικὴν πραγματείαν περὶ Βερατίου» παραθέτων ἐν τέλει παροιμίας καὶ ἄσματα Ἀλβανικά.

Παλαιότερα ὁ Ὑδραῖος καθηγητῆς Π. Κουπιτόρης καὶ Γραμματικὴν Ἀλβανικὴν ἐξέδωκεν, ὡς καὶ «Μελέτην ἱστορικὴν καὶ φιλολογικὴν περὶ τῆς γλώσσης καὶ τοῦ ἔθνους τῶν Ἀλβανῶν», καὶ «Διατριβὴν περὶ τῆς παρ' Ἀλβανοῖς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου κατὰ τὴν διάλεκτον τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀλβανῶν, μάλιστα τὴν τῶν Ὑδραίων».

Εἰς φιλικὸς Ἀλβανικοὺς κύκλους κατὰ τὴν ἐν Ἀλβανίᾳ ἐκδρομὴν μου ἀπήγγειλα ἔμμετρον ὕμνον τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Μπότση, τοῦ ὑπερόχου ἐκείνου λόγῳ γένους καὶ μορφώσεως Σπετσιώτου Εὐπατρίδου, — καταγομένου ὅμως ἐκ Κρανιδίου—ὑπὸ τὸν τίτλον **Πέτσα**, τοῦ ὁποίου ἀντίγραφον μοῦ εἶχε προσφέρει πρὸ εἰκοσιπενταετίας καὶ τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ θαυμασίαν εἰκόνα τῆς ἀκμῆς καὶ καταπτώσεως, ἀπὸ ναυτικῆς

I. N. Μπότσης.

ἀπόψεως, τῆς συμπαθεστάτης νήσου τοῦ Ἀργολικοῦ, τῶν Σπετσῶν.
Τὸ ποίημα παραθέτω ὁλόκληρον :

ΠΕΤΣΑ—(ΣΠΕΤΣΑΙ)

Κούρ κουϊγτόνεμ ντιγάλε γιέσε, γιάνε βγιέτ ντιζέτ ἐπέσε.
Πέτσενε σὶ ἴσ ἀχιέρα, πλὸ καράβε ἐ παντιέρα.
Μάτα νιέρεζ! μάτα τρίμα! πλὸ χαρὲ ἐ πλὸ κεντίμα.
Γκρά, κοπίλε, μὲ στολίδε, σὴ νιὲ γκάρδ μὲ τρανταφύλε.
Μὲ τὲ χάπετα στὲ πίτε, ντάρζμε νιέρε, ἔμερ γιέτρι.
Κιέσ' ἀκόμη ἐ δὲ ντέτε. Κούρ ἡσόχε γκὰ μενάτε,
Τ' ἀραδιάσουρε ντὲ ντάπτε, τούτι μπούρα νιὲ ἐ νιέ.
Τούτι μπούρα, νιὲ ἐ νιέ, ἡ κουιγτόνεμ σὶ ντονιέ.
Σκάβενε σὺ λουλουκούκτε, πλὸ φεστάϊκ ἐ μπρὲζ τὲ κούκτε.
Ἐλιμνιόνα πλὸ φρεγάδε, τσὲ βουή, ἐ τσὲ ἀντάρε!
Νιέριζ, μνιέστρι! ντὲ μουράγιο, ἐ μπουλούκτε ντὲ κορνάγιο.
Κίτεϊγ ντροῦρε, ἐ κατράμι, ἀντέϊγ χέκουρα ἐ ζειάμε.
Ἐ καράβτε βέϊγν ἐ βίγνε, ντουμὲ μίλλιαρα πὸ σίβνε.
Τσὲ ζωὴ ντάγιο ἀγκώνα, σὰ ἐμπούκουρ ἡς λιμνιόνα!
Γκὰ τὲ Ντίελε μενάτε, πὸ σημὰν στολίσειγ βράπε.
Ἐ ντὲ κλήσ ἄττε καιρόνε, ἡς ἔτέρα μὲ Τινεζόνε.
Σὲ κέϊγ μπέσα μὲ θεμέλε, ἡς ἐντρέϊγτε, ἐκίστέρε.
Ἐπαστάϊγ κὰ μεσιμέρι, τσὲ βιολίρε! τσὲ ἐγλέντε!
Σοῦρε Μπούτι Ζαγορέα, Κουζουνόϊγ ἐ Ραστερέα.
Σὲν Βασίλι, σὲν Μαρίνα, καντὸ βέγτε ἦσνε τρίμα.
Χάϊνε, πίγνε, λοῦμ' ἡς βέρα, κετσὲν Πέτσα, ζλόεδιγ ἔρρα.
Τούτι ἄπτο κούρ κουϊγτόνεμ, ἔντερ ἡς τε θόμ, ἡ ζγκιόνεμ;
Σὰ ἡμπούκουρ ἄϊγκ αιροίγ! βάτε, ἡκου, βάτε, σκόϊγ!
Πέτσε, Πέτσε, τζένε ντρίσε, νάνε σὴ μοῦ καταντῆσε!
Σὴ μοῦ πρίσε ντι τσὰ βιέτ; σὴ μοῦ χούμσε κὰκὶ σπεϊγτ;
Τὴ παντέρε πρῶτο γκίτε, Ἐπαναστασίνε γκρίτε.
Λούφτενε τὴ ἔξερόβε, πράπα Τούρκουτ πρῶτο ντόβε.
Θουσιάσε τοῦτε πρᾶμε, καντὸ βέγτε, μπλε θάμε.
Ρμπόρε νιέρεζ ἐ καράβε, ντουμὲ μίλλερα ξεκάβε.
Μὰ τσὲ μπέντε, κούρε σθόγτε, παινεσίτε νὲκ ἡ ντόγτε!
Πάπι λούφτα, Τούρκου βάτε, μπὲμ Βασίλειο νιὲ μενάτε.
Γὶ σκερκόβε, γκὲ στὶ δάνε, ἀντιρίσεσε, τὲ λάνε.
Ἄστου βαθμὸ νίκὶ δάνε, θάσε, χάϊντε οὔ κὰμ κράχε.
Ἐ περίφαν ε σερμπετόρι, μπέρε κρίκνε ἔ ζερόβε.
Μὲ καράβε τσὲ τουμπέν, ἐβεζντόβε μέτα ντέν.
Κέγτε νιέρεζ, βάνε μέτα, τόρ! κόσμητ μὲ γουλέτα.
Ντὲ τσὰ βγιέτ οὔ μπέσε μέτα, μὲ παρὲ σὴ ἡς ἐ βγιέτα.

Μὰ ζντεφτόβε σούμε μέντ, πὸ οὐντέϊγσε ντάτε γλέντ.
 Ἐχαρόβε σὲ τσὲ ψόβε, πράπε λούφτε μὲ ζερόβε.
 Για μὲ Τούρκουν! τὲ ντάρε, πὸ μὲ γέτρο ὄϊς ἀντάρε.
 Κούσ ντὸ μπίνειγ Βουλευτή, ἔ δὲ Δήμαρχ, οὐ ἦ τύ.
 Ζερόϊγ ὄχτρα τσάτε ντίτε, νέκε σόχε, μπίβε σήτε.
 Νάτ ἔ ντίτε, σκέγιε γχιούμε, ἔπαρέτε βέϊγνε λούμε.
 Σὸτ μὲ ψῆφο μ' ἐκλογή, ἔξοδὴ πὰ συοή.
 Νέμε νέστρε ἔ κεσάτε, ράσε γιάστε νιὲ μενάτε.
 Σβοῦρε γκὲ ντὲ νὲ ἀγκόνε, ζγιέσε κούρε μιλιγκόνε.
 Κούρ οὐ ζγκίουσε νὲ ντίτε, ἔκούρ μίρε χάλπε σήτε,
 Ἐ κούρ πάσε σὲ κού γιέσε, ἔ πὰ μποῦκε σὲ οὐμπέσε,
 Ἐτσε, θῆρε, ἔ κερκόβε, μὰ τὲ θάν! κὰ κού ντόβε;
 Κούρ καιροῖγ ἦς νέκε φόλε, νάνι σκέμι, νάνε σκόβε.
 Μέντ κέϊγ Νύδρα! θρητ θυσίτε, νέκε λόδεϊγ νάτ ἔ ντῆτε.
 Ἐ μονιάσαρε ντὲ τοῦτι, σίπρε ντάγιο οὐ μπράζ μποῦτι!
 Ἄστου σὸτ ἴστ νοικοκύρε, μήρε ἔθρέψουρε, κοπίλε.
 Ἐ τῆ, Πέτσε, πὰ φουκί, πατακάτ, πὰ κατοικί!
 Ντάρ αἶγ κούρμι καντὸ δέμπ, πὸν ἔ δᾶστου βούρε μέντ;
 Ψὲ ζλεφτόντε τὲ ντιρόνες, πὰ γιατροὸ σὴ ντὸ σιρόνες;
 Πὸ σὴ Τούρκου μὲ κεσμέτ, οὔλιε κριέτε ἔ πρέτ.
 Τὲ τὲ ντάλιε σπίρτι ἠντάρε, πὰ βοή ἔ πὰ ἀντάρι.
 Μὰ σκὲ δίκιο, σπίρτι ζντέλ, Ἰνεζότι νεζ ἔμέρ.
 Ἐτέοιο σπίρτ τσὲ μέρη! θάμε ρμπισετ ἄστου σὴ μπερθάμε;
 Γιό, ποφλὲ ντενὶ ἔ ἀγκόνε, ἀντεϊγ τόρε ντὲ λιμνιόνε,
 Ἐ ντὸ ζγκιόντε νιὲ ντίτε, ἔ ντὸ χάλνες μέτα σήτε,
 Ἰνεζότε ντὸ τὶ ντελιέννι, Πέτσα μέτα ντὸ σερμπέν!
 Ἄττε ντέν! τσὲ ἔγκριτι, ἄττε ντένε τσὲ ἔμπιτι.
 Μὲ μπαμπόρε βραπετόρε, ἔ μὲ κράχε σερμπετόρε.
 Ἐ μὲ μπέσε μὲ ὀλπή, ἔ σπουδή, ἔ γραμματί.
 Ξαναγκοῦχτε κὰ ντάλε, ξαναμπένετε ἔμάδε.
 Ἰνεζότ, Χριστοῖγ τὲ γιάπ! ἔ ντὲ μοῦα πὲρ τὲ ροῖνι,
 Πὲρ τὲ σὸχ τὲ ξανατσόϊν,
 Πέτσενε τὲ μάδε μέτα, ἔντὲ τοῦτι σὴ ἔβγιεία.

Προσθέτω ἐπίσης καὶ τὸ μικρὸν αὐτὸ ποίημα γραφὲν εἰς τὸ
 λεύκωμα τῆς ἀδελφῆς του, Κυρίας Α. Παναγιωτοπούλου, τοῦ ἔξ
 Αἰγίου πολιευτοῦ.

Ἐ δὲ οὐ μόντρεζα γῆμε, σκρούαίγτα μὲ ντόρε τῆμε,
 Νιὰ ντῆ ξήλιε γιὸ σκλιερῆστ, πὸ ντὲ γκλούχιε ἀρμπερῆστ.
 Τέ τε θέμ σὰ μίρε σκόβα, ντὲ Λαμπίρ,* ἔ σὴ χαρόβα.

(*) Ἐξοχὴ ἐν Αἰγίῳ, ἔνθα διέμενεν ἡ ἀδελφὴ του.

Ντάνε γιοῦβεντ πέρ τρι ντήτ, τοῦτε σουή ἐ λύπ.
Ἰνεζότι τοῦ νδουρόνιε, νικήντ βίτερα τὲ ρόνε,
Μὲ σεντὲτ ἐ μὲ χαρέ, μὲ κουλέτα πλὸ παρέ.

Ντὲ 2 τὲ Γκούστιτ 1886

I. N. ΜΠΟΤΑΣΗΣ

Εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσω ποῖον ἐνθουσιασμὸν ἐπροκάλεσεν ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Ἀλβανικοῦ τούτου ποιήματος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Ἀλβανοὺς καὶ πόσον συνεκινήθησαν ἀκούοντες τοιοῦτον ἐμπνευσμένον εἰς Ἀλβανικὴν γλῶσσαν ἔρρυθμον τραγοῦδι διὰ τὸ διαμάντι τῶν νήσων τοῦ Ἀργολικοῦ, τὰς Σπέτσας, φιλοτεχνημένον μάλιστα ἀπὸ ἐπιφανέστατον μέλος τῆς ἱστορικῆς Σπετσιωτικῆς οἰκογενείας τῶν Μποτασέων. Μπότασης εἶναι λέξις Ἀλβανική, ἀπὸ τὸ μπότ! = χῶμα, ἐλέχθη δὲ διότι παιδι ἀκόμη, κάποιο φαίνεται μέλος τῆς οἰκογενείας στὰ παλιὰ χρόνια, θὰ ἔτρογε χῶμα, ἐξ οὗ καὶ Μπότασης.

Η ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΩΝ

Ἡ φυλετικὴ συγγένεια Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν ἔδωκεν ἀφορμὴν, μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐπανειλημμένας συζητήσεις καὶ συσκέψεις μεταξὺ διαπρεπῶν διπλωματῶν, στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν προσωπικοτήτων Ἑλληνικῶν καὶ Ἀλβανικῶν, αἵτινες ὑπέδειξαν τὴν ἀνάγκην τῆς κοινῆς συνεργασίας καὶ συνεννοήσεως τῶν δύο ἀδελφῶν λαῶν.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑΝ

Παραθέτω τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν ποὺ ἔλαβα ἐκ Γενεύης, ἐν ἣ ὑπατυποῦνται πολλαὶ ἱστορικαὶ ἀλήθειαι, καταδεικνύουσαι τὸ ἐπικρατῆσαν ἀπὸ πολλοῦ πνεῦμα τῆς ἐπιβαλλομένης μεταξὺ τῶν δύο λαῶν συνεργασίας.

FLORISSANT, GENÈVE (SUISSE)

18 Μαΐου 1931

Ἀξιότιμε κ. Παρασκευόπουλε,

Ἀθήνας.

Ἐν τῇ «Πρωΐα» 12 Μαΐου ἀνέγνων ἄρθρον σας περὶ τοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ ταξιδίου σας, ὅπερ μὲ μαγεύει!

Εἶδον ὅτι μεταξὺ τῆς μεγάλης παροικίας τῶν Ἀρβερωτῶν ἐν

Ἑλλάδι ὑφίστανται ἀκόμη ἄνδρες καυχώμενοι ὅτι συγγενεῦουν μετὰ τῶν ἄνω Ἀρβεριτῶν (Ἀρβανιτῶν), ἐνῶ πολλοὶ ἐντρέπονται ἢ μᾶλλον ἀποφεύγουν τὴν συγγένειαν... Μετὰ τοῦ μακ. Νερούτσου Βέη, ἀρχαιολόγου ἱστορικοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, πρὸ 45 ἐτῶν, ἐτολήσαμεν νὰ ἀποδείξωμεν δι' ἐγγράφων Βενετίας καὶ ἀλλαχοῦ, ὅτι θεία προνοία οἱ ἐν Ἑλλάδι δεσπότης, ἰδόντες τὴν τελείαν ἐρημωσιν καὶ λεηλάτησιν τῆς χώρας διὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Σαρακηνῶν, Τούρκων κλπ., ἀπετάθησαν εἰς τοὺς ἄρχοντας (Πρίγκηπας) τῆς Παλαιᾶς, Νέας καὶ ἄνω Ἡπείρου καθικετεύοντες αὐτοὺς νὰ στείλωσιν ἀποίκους ἀμέσως πολλούς.

Ἐκατοντάδες (Ἀπειρωτῶν ἢ Ἀρπειωτῶν) χιλιάδες διηνεκῶς κατείρχοντο εἰς Ἑλλάδα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ οἱ ἀποικοὶ οὗτοι ἐγέννησαν τὴν ἐρημον σχεδὸν κατοίκων Ἑλλάδα καὶ ἤρριξαν συστηματικῶς νὰ καιαδιώκωσι τοὺς πειρατὰς τῆς Μεσογείου. Νῆσοι ὀλόκληροι, ἐπαρχίαι ὀλόκληροι πανταχοῦ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου ἐγέμισαν ἀπὸ Ἀρπειώτας, οἵτινες παρεσκεύασαν καὶ τὴν Παλιγγενεσίαν καὶ τὴν Ἀνεξαρτησίαν τοῦ 1821, βοηθούμενοι καὶ ἀπὸ τοὺς ἄνω Ἀρπειώτας δηλ. τοὺς πάππους μας (Ἡπειρώτας), τῇ ὑποκινήσει τοῦ δεσπότη Ἡπειρώτου ἀλλῇ Πασσᾷ Τεπελένλῃ. Ἄνευ αὐτῶν οἱ ὀλίγοι ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος, ὡς οἱ Χῖοι, ἦσαν ἀνίκανοι νὰ ἀντιστῶσι κατὰ τῶν Τούρκων καὶ οὐδέποτε θὰ ἐσχηματίζετο Ἑλλὰς μὲ τὸ «σκότωσέ με γὰρ νὰ ἀγιάσω»!

Ὅταν ἐδημοσιεύσαμεν τὰς μελέτας μας αὐτάς, ὅλοι οἱ σοφοὶ Ἕλληνες μᾶς ἐπετέθησαν καὶ μᾶς ἐξωστράκισαν, διότι εἶπαμεν τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, ἵνα ἀποδείξωμεν τὴν ταυτότητα **φυλῆς μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου**!

Ἐπίσης, ὅταν ἐν τῷ Ἡπειρωτικῷ Συλλόγῳ Κων)πόλεως ὁ μακαρίτης εὐεργέτης γερο-Ζωγράφος ὑπέβαλε τὴν γνώμην του «νὰ εἰσαγάγωμεν τὴν ἀρχαῖκὴν Πελασγικὴν γλῶσσαν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα Ἡπείρου, Ἀλβανίας καὶ Ἀλβανικὰς ἐπαρχίας Μακεδονίας, ἵνα ἐμποδίσωμεν τὰς σλαβικὰς σχολὰς καὶ ἐπιτρέψωμεν εἰς τοὺς Μωαμεθανοὺς ἀδελφούς μας Ἀρβιρέτας νὰ φοιτῶσιν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα» καὶ ἐγὼ ἀνέλαβον τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην ἐντολήν, χάρις εἰς ὑψηλὴν θέσιν ἣν κατεῖχον παρὰ τῇ Αὐλῇ

τότε τοῦ Σουλτάν Χαμήτ, ὅλοι οἱ ἄδαεῖς, ἀνόητοι, ὁμογενεῖς, τινὲς Συνοδικοὶ μᾶς ἀπεστράκισαν ὡς Προδότας!!! ᾽Απελπισία!

Τέλος ὅταν οἱ ᾽Ηπειρο-αρβανῖται ἐν Κων)πόλει Χριστιανοὶ καὶ Μουσουλμάνοι, ἐν κρυφῷ κέντρῳ παρεσκευάζαμεν καὶ ἐθέσαμεν τὰς βάσεις τότε μιᾶς προσεγγίσεως ᾽Ελληνο-αρβανιτικῆς ἢ ἐνώσεως τελείας ἢ διαδυκῆς ἐνώσεως, τῇ ὑποστηρίξει ᾽Αρβανιτοφώνου πρεσβείας Πρίγκηπος Μαυροκορδάτου ἐν Κων)πόλει καὶ μοὶ ἀνετέθη ἡ ἐντολὴ νὰ ὑπάγω εἰς ᾽Αθήνας νὰ συζητήσω μετὰ τῶν ἀρμοδίων περὶ φλέγοντος ζητήματος καὶ πόθου τῆς νεαρᾶς μου ψυχῆς, (φεῦ)! οἱ ἀρμόδιοι δὲν ἐγνώριζον καὶ κακῶς τὴν Γεωγραφίαν διερωτώμενοι ποῦ εἶναι τὰ Σκόπια, Κοριτσᾶ, ᾽Αργυρόκαστρον, Μοναστήριον!!! ἀλλ' ἠγνόουν ἐπιτέλεστα τὴν ἐθνογραφίαν, τὴν γλωσσολογίαν, τὸν Αἰολικὸν καὶ Ἰωρικὸν χαρακτῆρα τῆς γλιουάσες (γλώσσης)-Πελάγκε-Τε-γλίουσε-Ζώγουι τε Σκύπες (τῆς Σγυποῦς-σκεποῦς) κλπ. κλπ.

᾽Ηγνόουν ὅτι αἱ ᾽Ελληνικαὶ φυλαὶ ἦσαν πρὶν Πελασγικαὶ καὶ ἀνεξαρτήτως ὅλαι κατήλθον ἐκ τῶν ἀρπειρωτικῶν χωρῶν, ἐκ τῶν τριῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Βορρᾶ, ὅπου κατοικοῦν ἀκόμα οἱ Πελασγοί. Ἡμεῖς οἱ ᾽Αρβανῖται, ᾽Ηπειρῶται, Μακεδόναί ἢ ᾽Εμαθεῖνα (ἐμαθεῖα) καὶ ὁ Βασίλευς ἀκόμη εἶναι ἐκ τῆς Μάθεια, ἢ ᾽Εμάθειας ἢ Μάτειας! ἄδαεῖστατοι ἀκόμη μὲ ἀγριοκύτταζαν: «Πῶς θέλετε, κύριε, νὰ ἐλθουν οἱ παλαιοαρβανῖται νὰ μᾶς πνίξουν διὰ τῆς πλειοψηφίας καὶ τὴν γλῶσσαν μας ἀκόμη τῶν προγόνων; ᾽Οχι, ἐξοχώτατε! οἱ ᾽Αρπειρῶται δὲν ἔχουν φιλολογίαν νὰ πνίξουν τὸν ᾽Ελληνισμόν, ὃν ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία καὶ ἡ Τουρκικὴ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διασαλεύσωσιν»!...

᾽Απηλπισμένος ἐπέστρεψα καὶ ὅταν ἤρχισεν ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος οἱ ᾽Ηπειρο-αρβανῖται μολαταῦτα (᾽Ισμαήλ Βέης Βλόρα (Vlora), Ταχσὶν Πασᾶς* καὶ ἄλλοι, ἐβοηθήσαμεν τρομερὰ τὴν ᾽Ελλάδα, ἀλλ' οἱ Κυβερνῶντες μετὰ περιφρονήσεως (ὡς οἱ Σερβοβούλγαροι) καὶ εἰς ᾽Αθήνας ἀπέβλεπον πρὸς τὴν φυλὴν τῶν ᾽Ηπειρο-αλβανῶν καὶ τὴν ἐποδ τὴν κατεκερμάτισαν ἐνῶ

(*) Σ. Ε. ᾽Ο ἐν Ἰωαννίσις σπουδάσας ἀρχιστρατήγος τῶν Τουρκικῶν στρατευμάτων κατὰ τὸ 1912 ἐν Μακεδονίᾳ, ὃν ἐγνώρισα ὡς αἰχμάλωτον ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ἐνας υἱὸς του εἶναι ζωγράφος καὶ ἄλλος πρεσβευτὴς εἰς Λονδῖνον.

μόνος μου διὰ τῆς ἐν Κερκύρα συσκέψεως εἶχον καταπέσει τὴν Ἑλβ. Κυβέρνησιν καὶ τοὺς Ἄγγλο-γάλλους νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν Ἡπειρωτικὴν αὐτονομίαν ἄνευ αἵματος!

Τώρα σεῖς, Κύριε Παρασκευόπουλε, ὡς ὁ στρατηγὸς Κοντούλης, ἀναζωπυρεῖτε τὰ αἰσθήματα ὁμοφυλίας, ἀγάπης ἀδελφικῆς, ὡς εἶχον ἐργασθεῖ ὅλον μου τὸν βίον. Ἐξακολουθεῖτε, κύριε, μαζὺ μὲ ἄλλους, ὡς ὁ φίλτατός μου κ. Σαχτούρης ἐσκέπτετο, νὰ διευκολύνητε τὴν ἀδελφικὴν συνεννόησιν, σύμπραξιν, προσέγγισιν δύο ὁμαιμόνων γειτόνων λαῶν! Βοηθήσατε νὰ ἀρθῶσιν ἐμπόδια πολιτικά, οἰκονομικά, ἵνα συζήσουν ὡς ἀγαπημένα ἀδέλφια. Δὲν ἔχομεν κανένα ἄλλον συγγενῆ γείτονα εἰς τὴν Βαλκανικὴν εἶναι καθῆκον νὰ μάθωμεν τὴν ταυτότητα τῶν δύο φυλῶν καὶ νὰ μὴ εἴπωμεν ὡς μέλος τι τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Γενεύῃ ἐπιτροπῆς εἶπε «Μὲ τοὺς Παλαιοαρβανίτας δὲν θέλομεν σχέσεις». Τί βαρεῖς λόγος! ἀνόητοι! Συγγνώμην, διότι πρὸ αἰῶνος δὲν γράφω Ἑλληνιστί.

Ἐυσεβάστως

τατοῦς G. ADAMIDIS

Υ.Γ. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον σωβινισταὶ καὶ ἀναγραμμάτιστοι κυβερνῶντες ἢ διέποντες τὰ Ἐθνικά, ἂν ὁ ἀνώτερος κληρὸς ἐπίσης ἐν Κων)πόλει ἦτο εἰς θέσιν νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ ἄδυτα τῆς μυστικῆς Ἐταιρείας μας Ἑλληνοκρατῶν Ἡπειρο αλβανῶν, Μωαμεθανῶν Βεκτασιδῶν, καὶ Ὀρθοδόξων Ρωμηῶν πρὸς ἀνάπλασιν καὶ διεΐσδυσιν ὅλων τούτων τῶν ἄγαν φιλελληνικῶν στοιχείων εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας, Περσίας καὶ πέραν, ἔάν, τέλος, οἱ ἐν Ἀθήναις συνειργάζοντο μεθ' ἡμῶν ἕς τὰς ὄχθας τοῦ Βασποροῦ καὶ ἦρῳναν τὰς δυνάμεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ μετὰ τοῦ ἰσχυροτάτου στοιχείου ἐν Βαλὰν (τῶν Ἀλβανο-ηπειρωτῶν) ὅχι μὲ Σλαύους, ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος ἦτο ἐντελῶς ἄχρηστος καὶ ἡ καταστροφὴ ἐν Ἀνατολῇ θὰ ἦτο ἀδύνατος. Ὁ στρατηγὸς Ἑλλήν Π. ἀπῆτει 50.000 ἀκόμη στρατιώτας· ἠδύνατο νὰ ἔχη διακοσίας χιλιάδας Ἀρβανιτάδων καὶ τί στρατόν! ὡς μᾶς ἔλεγεν ἐδῶ ὁ δυστυχῆς στρατηγὸς Χατζηανέστης:— "Ἄν εἶχα τοὺς Ἀρβανίτας μαζὺ μου, ἔσπανα τοὺς ἐχθρούς! Περιεφρόνησαν τοὺς Ἀρβανιτᾶδες καὶ ἐπῆλθεν ἡ καταστροφὴ καὶ ἐχάσαμεν καὶ ὅλην τὴν Τουρκίαν!

Γ. Α.

Ἄλλα καὶ ἄλλαι παραπλήσιαι ὑποδείξεις καὶ ἀνταλλαγαὶ σκέψεων καὶ γνωμῶν ἐπηκολούθησαν πρὸ εἴκοσι πέντε περίπου ἐτῶν ἐν Ἀθήναις μεταξὺ τοῦ Κεμάλ μπέη, ἐκ τῶν πεφωτισμένων καὶ μετριοπαθῶν καὶ λογικευομένων Ἀλβανῶν, ὅστις εἶχε προέλθῃ εἰς ἐπανειλημμένας συνεννοήσεις ἐν Ἀθήναις, διαμένων ἐπὶ πολλοὺς μῆνας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, μετὰ

Τύπος Σκορδιανῆς.

τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Μερκούρη εἰς τὰ 1906 καὶ τοῦ στρατηγοῦ κ. Κοντούλη, εἶχον δὲ λάβῃ καὶ ἐπισημότερον χαρακτῆρα αἱ συνεννοήσεις αὗται.

Ἄλλα καὶ μετὰ τοῦ ἄλλοτε Μεγάλου Βεζύρη Φερχτ Πασσᾶ, ἐκ τῶν ἑλληνομαθῶν καὶ πολὺ ἰσχυόντων ἄλλοτε παρὰ τῇ Πύλῃ πολιτικῶν Ἀλβανῶν εἶχεν ὁμιλήσῃ περὶ Ἑλληνοαλβανικῆς συνεννοήσεως ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Μερκούρης ἐπισκεφθεὶς κατὰ τὸ 1907 αὐτὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει μετὰ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ν. Καλλικούνη καὶ τοῦ Δ. Μιχαλοπούλου. Πάντα ταῦτα δὲν ἐμφαίνουν τίποτε ἄλλο παρὰ τὸν κοινὸν πόθον καὶ τὰς κοινὰς προσ-

πάθειας πρὸς φιλικὴν προσέγγισιν τῶν δύο λαῶν, ἐπ' ἀγαθῶ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἀμφοτέρων.

ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΜΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΚΑΛΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ

Ἄλλ' ὅ,τι ἄρᾳ γε δὲν κατωρθώθη εἰς τὸ παρελθόν, δὲν δύναται —ἔστω πολὺ ἄργά— νὰ πραγματοποιηθῇ σήμερον, ὅποτε πνέει παγκόσμιος πόθος συνδιαλλαγῆς καὶ συμφιλιώσεως τῶν λαῶν;

Ποῖος ἀνέμενε τὴν φιλικὴν προσέγγισιν δύο ἀλληλομισουμένων ἀπὸ ἑπτὰ δεκάδων ἐτῶν μεγάλων λαῶν, τῶν Γάλλων καὶ τῶν Γερμανῶν; Καὶ ὅμως ἀντηλλάγησαν ἐσχάτως ἐπίσημοι ἐπισκέψεις

μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τῶν Κυβερνήσεών των καὶ διαλλακτικότης ἐπέστεψεν αὐτάς.

Ποῖος δὲν ἐκπλήττεται σήμερα μανθάνων ὅτι δύο λαοί, τοὺς ὁποίους ἐχώριζον μίση ἄσπονδα καὶ ἐκατέρωθεν ἀγῶνες καὶ θυσίαι αἱματηρότατοι ἐπὶ πέντε αἰῶνας, οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Τοῦρκοι, θὰ ἤρχοντο εἰς ἐγκαρδίους καὶ εἰλικρινεῖς συνεννοήσεις καὶ ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Τουρκικοῦ Ἔθνους, εἰσερχόμενοι εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον, θὰ ἐχειροκροτοῦντο ὡς καλοὶ φίλοι καὶ ἀγαπητοὶ γείτονες ἀπὸ μυριάδας Ἑλλήνων, ἐπευφημησάντων αὐτοὺς εἰλικρινῶς;

Καὶ ἂν ἐπομένως ἐπιδιώκεται ἡ προσέγγισις καὶ ἡ εἰλικρινῆς συνεργασία ἐπὶ ζητημάτων οἰκονομικῆς ἰδίως φύσεως μεταξὺ λαῶν πατροπαραδότως ἐχθρῶν, κατὰ περισσότερον λόγον θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ Ἑλληνο-Ἀλβανικὴ προσέγγισις, λόγω τῆς κοινῆς ἡμῶν καταγωγῆς, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν ὑπάρχουν ζητήματα τὰ ὁποῖα χωρίζουν ἡμᾶς σήμερον. Ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπάρξῃ ἐκατέρωθεν ἡ καλὴ θέλησις καὶ ὁ εἰλικρινῆς πόθος πρὸς ἐπίτευξιν τῆς συνεννοήσεως ταύτης.

Ὁ ποτὲ Τοῦρκος μονάρχης Χαμίτ, ὁ εὐφυέστατος καὶ πονηρότατος ἐκεῖνος Σουλτάνος, ὅτε τὸν ἐπεσκέφθη εἰς τὸ Γιλδιζ Κιὸσκ (τί παράδοξος ἡ μοῖρα τῶν ἀνθρωπίνων! Εἰς τὸ Γιλδιζ Κιὸσκ καὶ τὸν Δολμᾶ Μπαξὲ συνέρχονται κατ' αὐτάς 150 ἀντιπρόσωποι τῶν Βαλκανίων ὅπως κηρύξουν τὴν ἀδελφοποίησιν τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου!) ὁ ἀπεσταλμένος ἐκ μέρους τῆς «Ἀκροπόλεως» τοῦ Γαβριηλίδου τουρκομαθῆς δημοσιογράφος Νικόλαος Σπανδωνῆς, εἰς τὸ 1888 νομίζω, καὶ μεταξὺ ἄλλων τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν Τουρκικῶν μετὰ τῶν Ἑλλη-

Ἀλβανὶς μετὰ τὴν ῥόκα της.

νικῶν σιδηροδρόμων, πράγμα πού θά ὠφελοῦσε ὑπό πολλές ἀπόψεις τοὺς δύο λαούς, τοῦ ἀπήντησεν εὐφυέστατα ὁ Χαμίτ:
— "Ἀκουσέ μου, ἐφέντη μ' γαζέτατζη Γκιουνάν, θά προχωρήστε σεῖς λίγο ἀπὸ κεῖ, θά προχωρήσωμε καὶ μεῖς λίγο περισσότερο ἀπὸ δῶ καὶ . . . ὁ Θεὸς θά μᾶς ἐνώση!

Τὸ ἀνέκδοτον αὐτὸ ἀναφέρω προκειμένου νὰ τεθῆ ἐπὶ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς Ἑλληνοαλβανικῆς συνεννοήσεως.

Τί ζητήματα μᾶς χωρίζουν; Τί ζητοῦμεν οἱ Ἕλληνες:

Ἀπλούστατα, σεβασμὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Ἀλβανία μειονότητος, ὡς τοιοῦτου ἀπολαμβάνουν πᾶσαι αἱ ἄλλαι μειονότητες ἐν τῇ χώρᾳ των.

Ἄνοιγμα ἐκκλησιῶν τινῶν καὶ μονῶν καὶ ἀποκατάστασις τῶν ἐπιγραφῶν δι' Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τέλεσις ἐν τοῖς ναοῖς Ἑλληνιστῶν τῶν θρησκευτικῶν ἀκολουθιῶν.

Ἄρσις τῆς καταργήσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ τὰ ὀλίγα σήμερον ἐν Ἀλβανία Ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἰδίως εἰς τὴν Κορυτσάν καὶ τὴν βόρειον Ἡπειρον καὶ διορισμὸς ἐν αὐτοῖς διδασκάλων τῶν θρησκευτικῶν διὰ τοὺς Ὀρθοδόξους, ὅπως ἐπιτρέπεται καὶ διὰ τοὺς Μουσουλμάνους.

Γνωστοῦ δὲ ὄντος πόσον νομιμόφρων, εὐπειθῆς καὶ πιστὴ εἰς τὰ γενικὰ Ἀλβανικὰ συμφέροντα εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ μειονότης, ὅπως ὁμολογεῖται σήμερον καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων Ἀλβανῶν, δὲν ζητοῦμεν τίποτε πλέον εἰμὴ στοιχειώδη εὐλάβειαν τῆς Ἀλβανικῆς Κυβερνήσεως εἰς ζητήματα θρησκείας, ἐκπαιδεύσεως καὶ γλώσσης. Φίλος Βορειοηπειρώτης ἐν Θεσσαλονίκῃ διαμνων, μοῦ ἔλεγεν ἐσχάτως: "Ἄς ἐπιτραπῆ τουλάχιστον εἰς τὰ σπίτια τῶν Ἑλλήνων ἐν Ἀλβανία ἡ χρῆσις τῶν ραδιοφῶνων διαδοτῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης!

Ἴδου καὶ κατάλογος σχολῶν Ἑλληνικῆς μειονότητος ἐν Ἀλβανία τὸν ὁποῖον μοῦ ἔδωκεν ὁ φίλος βουλευτῆς Ἀργυροκάστρου κ.Θ. Παπαπάνος, διατελέσας ἄλλοτε ἐπιθεωρητῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως:

Ἐν ὄλῳ σχολεῖα 62, διδάσκαλοι 92.

Ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὡς ἄνω σχολείων πληρώνει ἔτησίως φράγκα χρυσᾶ 61.000.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τοῖς σχολείοις φοιτῶντων μαθητῶν εἶναι 3100.

Σχολεῖα Ρουμανικῆς μειονότητος 2. Διδάσκαλοι 8. Ἀριθμὸς μαθητῶν 188.

Τί ζητοῦν ἐξ ἄλλου οἱ ἀδελφοὶ Ἀλβανοί; Κάτι ἀποζημιώσεις μπέηδων καὶ ἄλλων Ἀλβανῶν ὑπηκόων τῶν ὁποίων, μετὰ τὸν πόλεμον, τὰ κτήματα ἀπαλλοτριώθησαν, ἐκκρεμοῦν δὲ ἀπὸ ἐτῶν αἱ αἰτήσεις τῶν ζητούντων ἀποζημιώσεις. Πόσα ἑκατομμύρια χρειαζόμεθα δι' αὐτά; Δέκα, εἴκοσι, τριάντα, πενήντα; Νὰ τὰ δώσωμεν ἐπὶ τέλους ἀποζημιώνοντες τοὺς τυχόν ἀδικηθέντας. Ἀρκεῖ νὰ στείλουν ἀντιπροσώπους των Ἑλληνομαθεῖς, καὶ ὑπάρχουν ἀπειροὶ τοιοῦτοι ἐν Ἀλβανίᾳ, εἰς Ἑλλάδα, οἱ ὅποιοι ν' ἀναλάβουν νὰ ἐκκαθαρίσουν τοὺς ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπάρχοντας φακέλλους τῶν διαφόρων Ἀλβανῶν δικαιούχων, ὅτι δὲ αὐτοί, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν ζημιῶν των, προτείνουν, νὰ γείνη ἀμέσως ἀποδεκτὸν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Εἶναι εἰλικρινεστέρα πρότασις ἀπὸ αὐτήν; Καὶ ἂν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα αἰτήματά των, νὰ συζητηθοῦν καὶ αὐτὰ μὲ εὐμένειαν καὶ ὑποχωρητικότητά ἐκ μέρους τῆς ἐπισήμου Ἑλλάδος, ἣτις ἄλλως τε ἀείποτε ἐπέδειξε παρομιώδη ἀνεκτικότητα καὶ ἐλευθεριότητα εἰς πάσας τὰς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Κράτει βιούσας ξένας μειονότητας. Ζητήματα συνόρων, ὁρίων, ἐπεκτάσεων ἑδαφικῶν ἑκατέρωθεν δὲν ὑπάρχουν, ἐπὶ τοῦ παρόντος, διότι καθωρίσθησαν ταῦτα διὰ συνθηκῶν ἐπικυρωθεισῶν ὑπὸ τῶν διεπουσῶν τὸν κόσμον Μεγάλων Δυνάμεων. Τί μένει ἐπομένως; Διατήρησις φιλικῶν σχέσεων, σχέσεων καλῆς γειτονίας καὶ ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης. Εἰς ἐποχὴν δὲ πού οἱ λαοὶ ὅλοι, ἔνεκα τῶν δυσχερῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν πού διατρέχομεν, ἀγωνίζονται τοῦ ἀγῶνα τοῦ ἐπιουσίου, δημιουργοῦνται δὲ κύματα ἀπειλοῦντα τὴν ἀνατροπὴν τοῦ κρατοῦντος συντηρητικοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, ἡμεῖς οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν μικρὰν Βαλκανικὴν Χερσόνησον ἅς παύσωμεν ἀλληλομισούμενοι καὶ ἀλληλοὑποβλεπόμενοι καὶ ἅς δώσωμεν τὰ χέρια.

Εἰς τὴν ἀδελφωσιν ταύτην καλούμεθα πρῶτοι πάντων, λόγῳ τῆς κοινῆς καταγωγῆς των, Ἕλληνες καὶ Ἀλβανοί. Ἄς δώσωμεν ἡμεῖς τὸ παράδειγμα. Οἱ ἄλλοι γειτονικοὶ λαοὶ κατ' ἀνάγκην θὰ μᾶς μιμηθοῦν.

ΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Παραθέτομεν κατωτέρω τὰς κρίσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ἀλβανικοῦ Τύπου περὶ τοῦ ἐν Τιράνοις Βαλκανικοῦ συνεδρίου.

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 23 (Ἀπριλίου). (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).—Προερχόμενοι ἐκ Σόφιας, διηλθον σήμερον ἐντεῦθεν μεταβαίνοντες εἰς Κορυτσᾶν καὶ Τίρανα οἱ δύο ὑποδήμαρχοι τῆς Σόφιας, διὰ νὰ μετάσχουν τοῦ συγκροτουμένου ἐκεῖ συνεδρίου τῶν Δήμων τῆς Βαλκανικῆς.

Ἐπίσης διηλθον ἐντεῦθεν μεταβαίνοντες εἰς Ἀλβανίαν διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑνώσεως τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος ὁ Δήμαρχος Μεσολογγίου κ. Εὐαγγελάτος καὶ ὁ δημοτικὸς σύμβουλος Ἀθηναίων κ. Παρασκευόπουλος.

«Πρωΐα»

ΘΕΡΜΗ ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΙΣ ΑΛΒΑΝΙΑΝ

Οἱ κ. κ. Εὐαγγελᾶτος, Δήμαρχος Μεσολογγίου καὶ Παρασκευόπουλος Δημοτικὸς Σύμβουλος Ἀθηναίων, οἵτινες θ' ἀντιπροσωπεύσουν τὴν Ἑνωσιν τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Βαλκανικὸν Συνέδριον τῶν Δημάρχων, τὸ συγκροτούμενον εἰς Τίρανα τὴν 28ην τρέχοντος, διὰ τηλεγραφήματός των πρὸς τὸν Δήμαρχον Ἀθηναίων κ. Μερκούρη, γνωρίζουν, ὅτι ἐγένοντο δεκτοὶ ἐγκαρδιώτατα εἰς Κορυτσᾶν ὑπὸ τοῦ Δημάρχου Ὁμέρ Φαζλῆ, τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου καὶ τῶν Ἀρχῶν, ὑψωθείσης τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου κατέλυσαν. Εἰς γεῦμα παρατεθὲν ἐν τῇ Μονῇ Προφήτου Ἡλιοῦ, ἀντηλλάγησαν θερμότηται προπόσεις ὑπὲρ ἀδελφικῆς συμπνοίας τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν. Τοῦ γεύματος μετέσχε καὶ ὁ Ἕλλην πρόξενος κ. Μαυρουδῆς.

«Ἐστία»

ΤΟ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Οἱ κ. κ. Εὐαγγελᾶτος, δήμαρχος Μεσολογγίου καὶ Παρασκευόπουλος δημοτικὸς σύμβουλος Ἀθηναίων, οἵτινες θ' ἀντιπροσωπεύσουν τὴν Ἑνωσιν τῶν δήμων τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Βαλκανικὸν συνέδριον τῶν δημάρχων, τὸ συγκροτούμενον εἰς Τίρανα τὴν 28ην τρέχοντος, διὰ τηλεγραφήματός των πρὸς τὸν δήμαρχον Ἀθηναίων κ. Μερκούρη, γνωρίζουν ὅτι ἐγένοντο δεκτοὶ ἐγκαρδιώτατα εἰς Κορυτσᾶν ὑπὸ τοῦ δημάρχου Ὁμέρ Φαζλῆ, τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου καὶ τῶν ἀρχῶν.

«Ἐλεύθερον Βῆμα»

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΧΕΤΑΙ ΕΙΣ ΑΛΒΑΝΙΑΝ

Τὴν 28ην τρέχ. συνέρχεται εἰς Τίρανα τὸ συνέδριον τῶν Δημάρχων τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Βαλκανικῆς. Εἰς αὐτὸ θ' ἀντιπροσωπεύσουν τὸν Δῆμον Ἀθηναίων καὶ τὴν Ἐνωσιν τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος οἱ κ. κ. Εὐαγγελᾶτος δήμαρχος Μεσολογγίου καὶ Γ. Παρασκευόπουλος δημοτικὸς σύμβουλος Ἀθηναίων, οἵτινες καὶ ἀνεχώρησαν ἤδη διὰ Τίρανα.

«*Βραδυνή*»

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ ΕΙΣ ΑΛΒΑΝΙΑΝ

Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Κορυτσᾶς ὁ αὐτόθι δήμαρχος παρέθεσεν εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ Βουλγάρους ἀντιπροσώπους τοῦ συνεδρίου τῶν δημάρχων τῆς Βαλκανικῆς γεῦμα, καθ' ὃ ἀντηλλάγησαν ἐγκάρδιοι προποσεί. Ὁ Δημ. Σύμβουλος κ. Παρασκευόπουλος ὠμίλησεν ἄλβανιστὶ ἐνθουσιᾶσας τοὺς Ἀλβανούς. Ἐπηκολούθησαν χοροί, τραγούδια, παρελάσεις προσκόπων, εἶτα δὲ οἱ ἀντιπρόσωποι προσπέμφθησαν εἰς Τίρανα.

«*Ἑστία*»

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ ΕΙΣ ΤΙΡΑΝΑ

Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Τιράνων, ἤρχισε χθὲς τὸ συνέδριον τῶν δημάρχων τῶν Βαλκανίων, τῆς κηρύξεως τοῦτου γενομένης ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἀλβανικῆς ἐπιτροπῆς Μεχμέτ βέη Κονίτσα, ἐκφράσαντα τὴν χαρὰν τοῦ διὰ τὴν παρουσίαν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Βαλκανικῆς εἰρήνης. Εἰς τὸ παρατεθὲν γεῦμα, εἰς ὃ μετέσχον Ἀλβανοὶ ὑπουργοί, βουλευταί, τὸ προξενικὸν Σῶμα, κ. ἄ. ὁ Μεχμέτ βέης Κονίτσας ἐχαιρέτησε τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Βαλκανίων, ὠμίλησε δὲ ἐξ ὀνόματος αὐτῶν ὁ δημοτικὸς σύμβουλος Ἀθηναίων κ. Παρασκευόπουλος, ὅστις ἐν συνεχείᾳ ἐξεφώνησεν ἄλβανιστὶ λόγον, χαιρετίσας ἐκ μέρους τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων τοὺς παριστάμενους, τονίσας τὴν ἀνάγκην τῆς συνεννοήσεως τῶν Βαλκανικῶν λαῶν καὶ ἐξάρας τοὺς φυλετικούς δεσμοὺς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν.

«*Ἔθνος*»

Η ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΤΙΡΑΝΑ

ΤΙΡΑΝΑ, Τετάρτη, (Ἀθηναϊκὸν Πρακτορεῖον). — Συνεχιζομένων τῶν ἑορτῶν τῆς «Βαλκανικῆς Ἑβδομάδος», ἐγένετο χθὲς εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἀλβανικῆς νεολαίας μεγαλοπρεπῆς δεξίωσις πρὸς τιμὴν τῶν ξένων ἀντιπροσωπειῶν.

Ὁ Χασὰν Λιμπόχοβα, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας τῆς Βαλκανικῆς Ἐνώσεως, ὠμίλησε διὰ μακρῶν περὶ τῆς

ανάγκης τῆς προσεγγίσεως τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Κατόπιν ὠμίλησεν ὁ Ἑλλήν ἀντιπρόσωπος κ. Παρασκευόπουλος, ὅστις, μετὰ τοῦ δημάρχου Μεσολογγίου, ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἑνωσιν τῶν Ἑλληνικῶν Δήμων εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς «Βαλκανικῆς Ἑβδομάδος» ἐν Ἀλβανία. Ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἐξῆρε τοὺς σκοποὺς τοῦ μέλλοντος νὰ συνέλθῃ Συνεδρίου τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Δήμων τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου. Ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἐπεράτωσε τὸν λόγον του εἰς τὴν Ἀλβανικὴν γλῶσσαν, ἐκφράσας τὴν εὐχαριστήσιν του, διότι εὐρίσκεται μεταξὺ ὁμαιμόνων ἀδελφῶν.

« *Εστία* »

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Βελιγραδίου, ὁ Βασιλεὺς Ζώγου ἐδέχθη εἰς μακρὰν ἀκρόασιν τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Δήμου Ἀθηναίων εἰς τὸ ἐν Τιράνοισι συνελθὸν συνέδριον τῶν Δημάρχων κ. Γ. Παρασκευόπουλον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του διὰ τὴν παρουσίαν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Βαλκανικῆς εἰς τὴν Ἀλβανίαν.

Ἐτόνισε τοὺς ἰδιαιτέρους δεσμοὺς τῆς καταγωγῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν καὶ ὠμίλησε περὶ οἰκονομικῆς συνεργασίας τῶν δύο Κρατῶν, αἱ ἐκκρεμοῦσαι δὲ διαφοραὶ, προσέθηκε, θὰ λυθῶν, ὡς ἐντελῶς ἀσήμαντοι.

Ἐπίσης ὁ Ζώγου εἶπεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη στενωτέρας ἐπαφῆς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν, διὰ τῆς ἀποστολῆς σπουδαστῶν, ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων, ὅπως γνωρίσουν τὴν Ἀλβανίαν.

Ἐξύμνησεν εἶτα τὸν κ. Βενιζέλον, βλέποντα μακρὰν καὶ ἐπιδιώκοντα τὴν Ἑλληνοαλβανικὴν συνεννόησιν, προσθέσας ὅτι ἡ Ἀλβανία εἶνε εἰλικρινῆς φίλη τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἀπήντησε καταλλήλως εὐχαριστήσας διὰ τὴν ὑποδοχὴν ἧς ἔτυχον οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Δήμων τῆς Βαλκανικῆς.

« *Εστία* »

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΤΙΡΑΝΩΝ

Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Τιράνων, ἤρχισε χθὲς τὸ συνέδριον τῶν Δημάρχων τῶν Βαλκανίων, τῆς κηρύξεως τούτου γενομένης ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἀλβανικῆς Ἐπιτροπῆς Μεχμέτ Βέη Κονίτσα, ὅστις ἀκολούθως ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν Ἰσχάν Βέην Λιμπόχοβα, ἐκφράσαντα τὴν χαρὰν του διὰ τὴν παρουσίαν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Βαλκανικῆς εἰρήνης. Εἰς παρατεθὲν γεύμα, εἰς ὃ μετέσχον Ἀλβανοὶ ὑπουργοί, βουλευταί, τὸ προξενικὸν Σῶμα κ. ἄ, ὁ Μεχμέτ Βέης Κονίτσα ἐχαιρέτισε τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Βαλκανίων, ὠμίλησε δὲ ἐξ ὀνόματος αὐτῶν ὁ Δημοτικὸς Σύμβουλος Ἀθηναίων κ. Παρασκευόπουλος, ὅστις ἐν συνεχείᾳ ἐξεφώνησεν ἀλβανιστὶ λόγον χαρετίσας ἐκ μέρους τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων.

« *Εσπερινή* »

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑΝ

Ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀλβανίας ὁ Δημοτικὸς Σύμβουλος Ἀθηναίων κ. Γ. Παρασκευόπουλος ὅστις μετέβη ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Ἑλληνικῶν Δήμων ἐν Τιράνοις τῆς Ἀλβανίας χάριν τῆς ἐκεῖ γενομένης Βαλκανικῆς διασκέψεως. Ὁ κ. Παρασκευόπουλος περιῆλθεν ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν Ἀλβανίαν, καὶ ἰδίως τὰς μεγαλειτέρας πόλεις αὐτῆς, ἦτοι Κορυτσᾶν, Τιράνα, Ἐλμπασάν, Σκόδραν, Βεράτιον, Ἀργυρόκαστρον, Δυρράχιον κ.λ.π., δὲν περιορίσθη δὲ μόνον εἰς τὴν ἰδιαίτεραν ἀποστολὴν ποῦ εἶχε, τὴν τῆς Βαλκανικῆς συνεννοήσεως πρὸς ἀρμονικὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν Βαλκανικῶν λαῶν ἐπ' ἀγαθῶ τῆς εἰρήνης, ἀλλ' ἐνδιέτριψεν ἰδιαίτερος εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐξαγωγῆς Ἑλληνικῶν προϊόντων ἐν Ἀλβανία.

Ἐγνωρίσθη μὲ ὅλους τοὺς αὐτόθι ἐμπόρους εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τοὺς ὁποίους εὗρηκεν ἄριστα διατεθειμένους πρὸς ὑποστήριξιν τῶν γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀλβανίας δεχθεὶς εἰς μακρὴν ἀκρόασιν τὸν κ. Παρασκευόπουλον καὶ ὁμιλήσας μετ' αὐτοῦ Ἀλβανιστί, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τοῦ ὅτι ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἀλβανίαν ἀντιπρόσωποι φιλικῆς χώρας, ἀρρήκτως συνδεδεμένης μὲ δεσμοὺς κοινῆς καταγωγῆς, προσθέσας δὲ ὅτι οἱ δεσμοὶ οὗτοι διὰ νὰ διατηρηθοῦν καὶ παγιωθοῦν πρέπει νὰ βασισταθοῦν καὶ ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐδάφους. Πρέπει, εἶπε, νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἔμποροι καὶ βιομήχανοι διὰ νὰ γνωρισθοῦν μὲ τοὺς Ἀλβανοὺς τοιούτους καὶ ἴδουν ὅτι θὰ εὗρουν πᾶσαν προτίμησιν καὶ ὑποστήριξιν ὑπὸ τῶν ἐδῶ συναδέλφων τῶν.

Ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἀντελήφθη ὅτι ὑπάρχει μέγα ἔδαφος εἰσαγωγῆς τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων ὅχι μόνον τοῦ κονιάκ, τοῦ οὔζου, τῆς σταφίδος, τῶν σύκων καὶ γεωργικῶν τοιούτων, ἀλλὰ καὶ βιομηχανικῶν ἀκόμη προϊόντων, ἀρκεῖ μόνον νὰ διευκολυνθῇ διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ δασμολογίου ἢ εἰσαγωγῆ τῶν ἵνα δυνηθοῦν τὰ Ἑλληνικὰ προϊόντα νὰ συναγωνισθοῦν μὲ τὰ ξένα.

Εἰς πρώτην δὲ εὐκαιρίαν ὁ κ. Παρασκευόπουλος θὰ κάμῃ τὰς δεούσας ἐνεργείας πλησίον τῆς Κυβερνήσεως, θὰ κάμῃ δὲ καὶ μίαν διάλεξιν εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ ἵνα δώσῃ μίαν εἰκόνα τῆς προόδου καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἀλβανίας καὶ ὑποδείξῃ τὸν τρόπον τῆς συσφίξεως τῶν ὑφισταμένων σήμερον φιλικωτάτων σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας, ὡς καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν μετ' αὐτῆς σχέσεων.

«Σφαῖρα» Πειραιῶς

Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑΝ

Διῆλθε προχθὲς τῆς πόλεώς μας, ἐρχόμενος ἐξ Ἀλβανίας, ὁ κ. Γ. Παρασκευόπουλος, δημοτικὸς σύμβουλος Ἀθηναίων, ὅστις μετὰ τοῦ Δημάρχου Μεσολογγίου κ. Εὐαγγελάτου ἀπετέλει τὴν Ἑλληνικὴν Βαλ-

κανικὴν ἀντιπροσωπείαν ἐν Ἀλβανίᾳ. Οἱ κ. κ. Εὐαγγελᾶτος καὶ Παρασκευόπουλος ἐγένοντο δεκτοὶ πανταχοῦ τῆς Ἀλβανίας μὲ ἐξαιρετικὴν ἐγκαρδιότητα. Ἐπεσκέφθησαν ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις Κορυτσᾶν, Τίρανα, Σκόδραν, Ἀργυροκάστρον, Βεράτιον καὶ Ελβασάν, ἐνεθουσιάσθησαν δὲ οἱ ἐν Ἀλβανίᾳ, διότι ὁ κ. Παρασκευόπουκος τοῖς ὠμίλησεν Ἀλβανιστί.

Ἐγένοντο ἐπίσης δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλβανοῦ βασιλέως, μεθ' οὗ συνὼμίλησεν ἐπίσης Ἀλβανιστί ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἐφ' ὅλων τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας. Ὁ βασιλεὺς ἐπὶ ὀλόκληρον ὥραν ἐκράτησε πλησίον του τοὺς Ἑλληνας ἀντιπροσώπους καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του διὰ τὴν παρουσίαν των ἐν Ἀλβανίᾳ. Ἐτόνισε τοὺς δεσμοὺς καταγωγῆς καὶ αἵματος ποὺ συνδέουν τοὺς δύο ἀδελφοὺς λαοὺς, συστήσας καὶ συχνότεραν ἐπικοινωνίαν διὰ τῆς ἀποστολῆς σπουδαστῶν, ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων πρὸς στενωτέραν σύσφιγξιν.

Ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν φιλοξενίαν καὶ τὴν ἐγκαρδιότητα, μεθ' ὧν ἐγένετο δεκτὴ ἡ Ἑλληνικὴ ἀποστολή.

«*Νεολόγος*» Πατρῶν.

Ἡ ΕΝ ΤΙΡΑΝΟΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

Χθὲς τὸ ἑσπέρας ἀφίκοντο εἰς τὴν πόλιν μας ἕξ Ἀργυροκάστρου συνοδευθέντες μέχρι τῆς Κακαβιάς ὑπὸ του Νομάρχου καὶ τῶν ἀρχῶν Ἀργυροκάστρου οἱ κ. κ. Χρῆστος Εὐαγγελᾶτος, Δήμαρχος Μεσολογγίου καὶ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ἑνώσεως τῶν Δήμων τῆς Ἑλλάδος καὶ Γεώργιος Παρασκευόπουλος, δημοτικὸς σύμβουλος Ἀθηναίων, ἀποτελοῦτες τὴν Ἑλληνικὴν ἀντιπροσωπείαν ἐν τῇ Βαλκανικῇ διασκέψει τῶν Δήμων ἐν Τίρανοις.

Οἱ Ἑλληνας ἀντιπρόσωποι ἔτυχον ἰδιαιτέρων φιλοφρονήσεων ἐν Ἀλβανίᾳ καὶ λαϊκαὶ ἐκδηλώσεις καὶ ἐνθουσιώδεις ὑποδοχαὶ ἐγένοντο εἰς αὐτοὺς, ἐν Κορυτσᾶ, Βιγλίστῃ, Χοψίστῃ, Πογραδέσ, Κρόγια, Σκόδρα, Τεπελενίῳ, Δυρραχίῳ, Βερατίῳ, Ἀργυροκάστρῳ. Εἰς τὴν Σκόδραν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς λαϊκῆς ὑποδοχῆς ἦσαν ἡ φιλαρμονικὴ τῆς πόλεως καὶ αἱ τέσσαρες μουσικαὶ τῶν σχολείων, σημαῖαι δὲ ἑλληνικαὶ εἶχον ὑψωθῆ εἰς τὸ Δημαρχεῖον καὶ τὰ καταστήματα.

Ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεία τῶν Τυράνων πρὸς τιμὴν τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ἔδωκε χορὸν τὸ ἑσπέρας τῆς Πέμπτης εἰς ὃν παρευρέθησαν ὅλοι οἱ ὑπουργοὶ καὶ πρεσβευταὶ τῶν ξένων κρατῶν καὶ αἱ ἐπιφανέστεραι προσωπικότητες τῆς Ἀλβανίας.

Οἱ κ. κ. Εὐαγγελᾶτος καὶ Παρασκευόπουλος ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς ἰδιαιτέραν μακρὰν ἀκρόασιν παρὰ τῷ βασιλεῖ Ἀχμέτ Ζώγου, ὅστις μὲ πνεῦμα ἐγκαρδιότητος πρὸς στενωτέραν σύσφιγξιν τῶν ἑλληνοαλβανικῶν σχέσεων τοῖς ὠμίλησε. Μὲ ἐνθουσιώδεις ἐκφράσεις ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀλβανίας ὠμίλησε διὰ τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος κ. Βενιζέλον.

Ὁ ἀλβανικὸς Τύπος δημοσιεύει λεπτομερῶς ὅλας τὰς ὑποδοχὰς καὶ τοὺς λόγους τῶν ἐλλήνων ἀντιπροσώπων, οἱ ὅποιοι ἐπροκάλεσαν παντοῦ ὅπου διηλθον ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ κ. κ. Εὐαγγελᾶτος καὶ Παρσκευόπουλος ἀναχωροῦν ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ Μεσολογγίου εἰς Ἀθήνας. «*Ἐφημερὶς Μεσολογγίου*»

ΤΙ ΕΓΡΑΨΕΝ Ο ΑΛΒΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ἡ καλὴ ἔφημερὶς τῶν Τιρανῶν Vullneti ἐδημοσίευσε τὴν κάτωθι ἀνταπόκρισιν τοῦ ἐν Σκόδρα συνεργάτου της, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ τῆς Ἑλληνικῆς Βαλκανικῆς ἀποστολῆς εἰς τὸ Σκούταρι».

Ἴδου αὕτη:

ΣΚΟΥΤΑΡΙ 30/4/31 (τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).

Ἡ ἐπὶ τούτῳ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Βαλκανικῆς ἀποστολῆς εἶχε χαράξει λαμπρὸν πρόγραμμα ἐορτῶν καὶ ἐπιδείξεων, ἀλλὰ δυστυχῶς ὅλαι αἱ προετοιμασίαι καὶ ἡ χαρὰ πού θὰ ἐδεικνύετο εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν, ἔμειναν μόνον ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἐπειδὴ ὁ ἐλάχιστος χρόνος πού ἔμεινεν ἐδῶ ἢ ἀποστολῇ δὲν ἐπέτρεψε τὴν ὀλικὴν τῶν ἐορτῶν ἐφαρμογὴν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ τιμαὶ αἱ ὅποιαι ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βαλκανικὴν ἀποστολὴν περιορίσθησαν εἰς ἓν γεῦμα τὸ ὅποιον παρέθεσαν αἱ ἐντόπια ἀρχαὶ εἰς τὸ Δημαρχικὸν μέγαρον, ὅπου ἐγένονται καὶ αἱ τῆς περιστάσεως προπόσεις, τὰς ὁποίας δυστυχῶς δὲν τὰς ἠκούσαμεν, ἐπειδὴ δὲν εἴμεθα οὔτε ἐξ ἐκείνων τῶν μοδέρνων ἀνταποκριτῶν διὰ γὰ καμφομεν l'intrus, οὔτε ἐξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἐπαινοῦν τὰς προσωπικότητας, ὅταν αὐταὶ ἐκτελοῦν τὸ καθήκον των.

Τὰς τιμὰς καὶ τὸν μέγαν ἐνθουσιασμόν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Βαλκανικὴν Ἀποστολὴν διὰ τὴν προσέγγισιν τῶν λαῶν τῶν Βαλκανικῶν ἔκαμεν ἡ νεολαία τοῦ Σκουτάρεως καὶ μάλιστα οἱ μαθηταί, οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ καθηγηταί τῶν ἐντοπίων σχολῶν, οἵτινες ἐτίμησαν πραγματικῶς τοὺς μεγάλους ξένους καὶ τὴν πόλιν μας.

Ὅλοι οἱ μαθηταί τῶν διαφόρων σχολείων τῆς πόλεως, ἂν καὶ ἦτο ἡμέρα τοῦ Baigam, τὴν 1 μ. μ. μὲ σημαίας καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν μουσικὴν ἐπερίμεναν ἔξω τοῦ δημαρχείου ἕως ὅτου ἐτελείωσε τὸ γεῦμα.

Τὴν 4 μ. μ. ἡ ἀποστολὴ μαζὺ μὲ τοὺς προσκεκλημένους εἰς τὸ γεῦμα ἐξῆλθον εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ Δημαρχείου, κάτωθεν τοῦ ὁποίου παρήλασαν ὅλοι οἱ μαθηταί τῶν διαφόρων σχολῶν, χειροκροτηθέντες ἀπὸ τὴν Ἀποστολὴν καὶ τὰς ἀρχάς.

Ἀφοῦ οἱ μαθηταί καὶ ὁ λαὸς συνεκεντρώθησαν ἐκ νέου ἔμπροσθεν

τῆς Δημαρχίας, ὁ Ἕλληνας ἀπεσταλμένος τοῦ Δήμου Ἀθηναίων κ. Γ. Παρασκευόπουλος, παλαιὸς δημοσιογράφος καὶ πρῶην Νομάρχης Θεσσαλονίκης, ὠμίλησε μετ' ἀκράτου ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὴν Ἀλβανικὴν γλῶσσαν διὰ τὴν Ἀλβανικὴν νεολαίαν, τονίσας ὅτι εἰς αὐτὴν προέβλεπε τὴν ἀνθησιν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Ἔθνους καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἤθελε καταστήσει γνωστὸν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μορφώσεως καὶ τῆς προόδου.

Οἱ λόγοι τοῦ Ἑλλήνος ἀπεσταλμένου προκάλεσαν ἐξαιρετικὸν ἐνθουσιασμὸν παρὰ τοῖς ἀκροαταῖς, διὰ τοῦτο καὶ ἐχειροκροτήθησαν πολλάκις εἰς κάθε στιγμὴν πού ὁ ὁμιλητὴς ἔθιγε ζητήματα ἐξυψοῦντα τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀξιοπρέπειαν καὶ ὑπόστασιν.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ Ἑλλήνος ἀπεσταλμένου ὁ αἰδ. Γ. Φίστα ἀπὸ τοῦ ἐξώστου καὶ ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ ἀπηύθυνεν εἰς αὐτὸν μεγαλειώδη λόγον, τονίζων ὅτι ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν δυσμοίρων Ἀλβανῶν, οἵτινες ἐπανεκτίθησαν πρὸ ὀλίγου τὴν ἀνεξαρτησίαν των, διατηρήσαντες τὴν μητρικὴν γλῶσσαν καὶ ἔθιμα, ἔχουν ἤδη ἀποκτήσει καὶ τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν μὲ τὴν ὁποίαν διευθύνονται τώρα πρὸς τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν καὶ πρόοδον.

Οὕτω τὸ Ἔθνος μας, εἶπε, *θα προσπαθήσῃ νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἐκέρδισαν αὐτὴν προτύτερον καὶ συγκεκριμένως ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἣ ὁποία ἄλλοτε ἦτο ὁ διδάσκαλος τοῦ κόσμου καὶ τώρα εἰς τὰ Βαλκάνια εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον προοδευμένα κράτη.*

Οἱ λόγοι τοῦ πατρὸς Γκέργκι ἐχειροκροτήθησαν πολλάκις ὑπὸ τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς Ἀλβανικῆς νεολαίας, διότι εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ἠσθάνθησαν πλήρως τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ ὡς Ἔθνος, τὸ ὁποῖον κατέχει μίαν λαμπρὰν ἱστορίαν καὶ τὸ ὁποῖον κληρονομεῖ ἀρετὰς αἵτινες εἶναι τὰ θεμέλια διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῆς μορφώσεως, τῆς οἰκονομίας, χρησιμεύουσαι συγχρόνως καὶ ὡς βάσις διὰ τὴν συναδέλφωσιν καὶ εἰρήνην μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν λαῶν καὶ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου.

Ὁ αἰδ. πάτερ Γκέργκι ἐτελείωσε τὸν λόγον του μὲ τὴν ἀναφώνησιν : «*Ζήτω ὁ Βασιλεὺς*» καὶ «*Ζήτωσαν οἱ κλασσικοὶ τῆς Ἑλλάδος*».

Ἀπὸ τὸ Δημαρχεῖον οἱ Ἕλληνες ἀπεσταλμένοι ἐπεσκέφθησαν τὰ τρία Γυμνάσια τῆς πόλεώς μας, τὸ Σχολεῖον καὶ τὸ Οἰκοτροφεῖον τῶν Καθολικῶν, καὶ ἐκεῖθεν ἐξεκίνησαν διὰ Τίρανα, προπεμπόμενοι ὑπὸ τῆς ἐκλεκτῆς κοινωνίας μας καὶ τῶν ἐγγχωρίων Ἀρχῶν καὶ ἀπὸ τὴν εἰλικρινῆ συμπάθειαν τοῦ λαοῦ τῆς Σκόδρας.

VULLNETI.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΩΝ

ΤΟΥ κ. ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπηύθυνε διὰ τοῦ ἰδιαιτέρου γραμματέως αὐτοῦ τὸ ἑξῆς γράμμα:

Ἀθῆναι τῇ 23ῃ Μαΐου 1931.

Κύριε,

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως λυπεῖται διότι, λόγω προηγουμένης ἀνειλημμένης ὑποχρεώσεως, δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ παρασιτῇ εἰς τὴν διάλεξίν σας.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Διευθ. τοῦ ἰδιαιτέρου γραφείου
ΣΤ. Ι. ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΕΥΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ἡ Α. Ε. ἔστιν Ἀθήναις Πρεσβευτῆς τῆς Ἀλβανίας Ἀλῆ Ἀσλάνης, ὁ ὅσων συμπαθειῶν παρὰ τῇ Ἀθηναϊκῇ κοινωσίᾳ ἀπολαύων δια τὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον καὶ τὰς ἐνεργείας ποὺ καταβάλλει διὰ τὴν σύσφιγξιν τῶν Ἑλληνοαλβανικῶν σχέσεων, μοῦ ἀπηύθυνε τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν:

Athènes le 27 Mai 1931.

Mon Cher Ami,

J'ai l'honneur de venir par la présente vous exprimer mes remerciements les plus vifs pour les bonnes paroles dont vous vous êtes servis en faveur de mon pays, tant par la voie du journal «PROIA» dans des articles très élogieux,

que dans votre récente conférence à laquelle vous n'avez pas manqué des propos bien obligeants envers ma Patrie.

C'est avec un intérêt et un bonheur tout spécial que j'ai

**Ο ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτὴς τῆς Ἀλβανίας Ἀλῆ Ἀσλάνη*

suivi la publication de vos articles, pleins de louanges qui m'ont touché bien profondément.

En vous disant encore une fois merci, je vous prie d'agréer, Mon Cher Ami, l'expression de ma reconnaissance émue.

ALI ASLANI

Ο Κ. ΑΛ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὁ πατὴρ τῆς ἰδέας τῆς συγκροτήσεως τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως καὶ Πρόεδρος

τῆς Ἑλληνικῆς ομάδος τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως κ. Α. Παπαναστασίου, μοῦ ἀπηύθυνε τὴν κάτωθι ἐπιστολήν :

Φίλτατε κ. Παρασκευόπουλε,

Λυποῦμαι πολὺ διότι, λόγω τῆς ἀσθενείας μου, δὲν ἠδυνήθην νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν διάλεξίν σας περὶ Ἑλβανίας. Σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου ὡς ἀτόμου καὶ ὡς Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ὀμάδος τῆς Βαλκανικῆς Διασκέψεως, διὰ τὸν λίαν ἐπιτυχῆ τρόπον ποῦ μᾶς ἀντιπροσωπεύσατε κατὰ τὴν τελευταίαν συγκέντρωσιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Δήμων εἰς τὴν Ἑλβανίαν, διὰ τὰ ἄρθρα σας εἰς τὴν «Πρωίαν» καὶ διὰ τὴν ἀρίστην ἐμπνευσιν ποῦ εἶχατε νὰ κάμετε τὴν διάλεξιν. Τοιοῦτοτρόπως ὑπερηκοντίσατε τὰς προσδοκίας ποῦ εἶχαμεν στηρίξει εἰς τὴν ἀποστολήν σας καὶ κατωρθώσατε νὰ συμβάλῃτε εἰς μέγαλον βαθμὸν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο λαῶν καὶ γενικώτερον εἰς τὴν ἐνίσχισιν τῆς ἰδέας τῆς Βαλκανικῆς Ἑνώσεως.

Με φιλικώτατα αἰσθήματα
Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Ο ΕΛΛΗΝΟ-ΑΛΒΑΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Ἐπίσης ὁ Ἑλληνο-Ἑλβανικὸς Σύνδεσμος διὰ τοῦ ἀντιπροέδρου αὐτοῦ κ. Π. Καλογεροπούλου :

Ἀξιότιμε κύριε,

Ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἑλληνο-Ἑλβανικοῦ Συνδέσμου λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἐκφράσω ὑμῖν θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ περιγραφικωτάτῃ διαλέξει σας καὶ ὁμοθύμους εὐχαριστίας πάντων τῶν μελῶν τῆς ἡμετέρας Ἀδελφότητος ἐπὶ τῇ πατριωτικωτάτῃ διαδρομῇ σας εἰς Ἑλβανίαν, ἣτις πεποίθαμεν ὅτι θὰ συντελέσῃ σὺν ὀλίγον πρὸς στενωτέραν σύσφιγξιν τῶν φιλικῶν δεσμῶν τῶν δύο ὁμαιμόνων λαῶν καὶ πρὸς ἀδελφικωτέραν ἀλληλεγγύην τῶν Ἑλβανῶν καὶ Ἑλλήνων.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
ΠΑΝ. Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο κ. Λ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γερουσίας κ. Λ. Παρασκευόπουλος:

Ἀθῆναι 23 Μαΐου 1931

Ἀξιότιμε κύριε Παρασκευόπουλε,

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν εὐγενῆ σας πρόσκλησιν ὅπως προσέλθω εἰς τὴν διάλεξίν σας τὴν τόσον ἐνδιαφέρουσαν, ὅπου πολλὰ θὰ μάθῃ τις περὶ Ἀλβανίας. Δυστυχῶς, ἔνεκεν λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς μου, δὲν θὰ κατορθώσω νὰ ἔλθω. Βεβαιωθῆτε, ὅτι ἡ ἐπὶ τούτῳ λύπη μου εἶναι διπλῆ, πρῶτον θὰ στερηθῶ μιᾶς πνευματικῆς ὥραίας ἀπολαύσεως, πὺν τόσον ὥραία περιγράφετε καὶ διηγείσθε καὶ δεύτερον καὶ ἐκ τῆς συνωνομίας θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρίσταμαι, ἔτι δὲ περισότερον διότι φρονῶ ὅτι οἱ ἐπιτυχῶς ἐργαζόμενοι πρέπει ἠθικῶς ν' ἀμείβωνται ὑπὸ τῶν πολιτῶν.

Ἐκ τῶν προτέρων σᾶς συγχαίρω καὶ σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι λυποῦμαι, διότι δὲν θὰ σᾶς ἀκούσω.

Μαζὶ μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς ὑπολήψεώς μου, σᾶς σφίγγω θερμῶς τὸ χέρι.

Μὲ ἐκτίμησιν

Λ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ
ΕΙΣ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Εἰς ἐπιστολὴν πὺν ἀπηύθυνα εἰς τὸν Βούλγαρον παρὰ τῷ συνεδρίῳ τῶν Τιράνων συνάδελφον κ. Πετκώφ, ἔλαβα τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν:

MUNICIPALITÉ DE LA VILLE SOFIA

Sofia 3 Juillet 1931

Cher Monsieur Paraskevopoulos,

J'ai eu le plaisir de recevoir votre lettre du 25 juin dernier dont j'ai fait part à M. Detcheff.

*Sous peu vous vous enverrons des photos et les extraits de nos discours.**

M. Decheff et moi nous sommes très touchés de votre attention et je m'empresse de vous envoyer nos meilleures salutations.

Dr P. PETKOFF

ΓΡΑΜΜΑ ΕΝΟΣ ΑΛΒΑΝΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ

Ἴδου τὶ μοῦ γράφει ὁ εὐφυέστατος ἀρχισυντάκτης τῆς «Ora» τῶν Τιράνων καὶ τῆς νεοφανοῦς «Miku i Popullit» κ. Τ. Ντίλος:

Ἀγαπητέ κ. Παρασκευόπουλε,

Ὅλας τὰς ἀνταποκρίσεις σας εἰς τὴν «Πρωϊαν» τὰς ἔχω ἀναδημοσιεύσει μαζὶ μὲ τὴν φωτογραφίαν σας. Ἐχουν κάμει τὴν ἀρίστην ἐντύπωσιν, τόσον εἰς τὰς ἐπισήμους ἀρχάς, ὅσον καὶ εἰς τὴν δημοσίαν γνώμην. Ἐχουν ἀναγνωσθῆ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως καὶ ἐνδιαφέροντος. Νὰ εἴσθε βέβαιος ὅτι ἔχετε ἐπιφέρει μεγίστην βελτίωσιν εἰς τὰς Ἑλληνοαλβανικὰς σχέσεις. Πάντως εἶνε καὶ μερικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐμμένουν εἰς τὰς παλαιὰς τῶν πεποιθήσεις. Εἶνε φυσικόν, ἀγαπητέ μου, νὰ ὑπάρξουν καὶ τοιοῦτοι. Τὸ ἴδιον φαντάζομαι νὰ συμβαίη καὶ εἰς τὸν τόπον σας. Καὶ δι' αὐτὴν τὴν βελτίωσιν ἔχετε ὅλο τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερηφανεύεσθε. Ὅτι δὲν ἔχουν κάμει Πρεσβευταί σας ἐπὶ δεκαετίαν, σεῖς κατωρθώσατε νὰ ἐφειλύθητε τὴν συμπάθειαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα μιᾶς μεγάλης μερίδος τοῦ Ἀλβανικοῦ λαοῦ, μόνον σὲ 2—3 ἡμέρας.

Ἐκτὸς τούτου, ἀλλὰ καὶ προσωπικῶς ἔχετε γίνει πολὺν συμπαιθητικὸς καὶ σᾶς ἐνθουμοῦνται μετ' εὐχαριστήσεως. Ὁ μπαμπᾶς τοῦ Τεκὲ δὲν σᾶς ξεχνάει. Εἶχα πάει προχθὲς εἰς τὴν Κρόγια καὶ τὸν συνήντησα. Ἐπίσης καὶ ὁ ποιητὴς Φίστας καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν προκρίτων Σκόδρας.

Ταχυδρομικῶς σᾶς στέλλω ὅλας τὰς ἐφημερίδας μὲ τὰς ἀναδημοσιεύσεις.

* Σ. Ε. Ἀτυχῶς δὲν ἐλήφθησαν.

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ καὶ διὰ τὰ περιοδικὰ καὶ σᾶς συγχαίρω ἐγκαρδίως, ὄχι μόνον ὡς φίλος, ἀλλὰ καὶ ὡς συνάδελφος. Εἶσθε πραγματικῶς τσιράκι τοῦ Γαβριηλίδη, καθὼς καὶ ὁ ἴδιος τὸ ἔχετε τονίσει εἰς τὴν διάλεξιν Πειραιῶς.

Περαίνων εὐχαριστῶν σας διὰ τὰς ἐπιστολάς πού μοῦ ἔχετε στείλει, διὰ τὰ καλὰ λόγια γιὰ τὴν πατρίδα μου καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ μᾶς ξεχάσητε.

Μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ φιλία
Τ. ΝΤΙΛΟΣ

ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ κ. Θ. ΠΑΠΑΠΑΝΟΥ

Τίρανα, 3 ΚΤ 1931

Ἄξιότιμε κ. Παρασκευόπουλε,

Μόλις αὐτὰς τὰς τελευταίας ἡμέρας μοῦ ἐστείλαν ἀπὸ τὸ Ἀργυροκάστρον μίαν μόνην φωτογραφίαν τὴν ὁποίαν καὶ ταχυδρομίζω σήμερον ἐπ' ὀνόματί σας.

Ἐνδιαφέρθηκα καὶ ἀνέγνωσα τὰς ὡραίας ἀνταποκρίσεις σας εἰς τὴν «Πρωΐαν» καὶ τὸ ἀρθρον τοῦ κ. Εὐαγγελάτου εἰς τὸν «Ἐλεύθερον Ἄνθρωπον».

Σᾶς συγχαίρομεν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ καλὰ λόγια, ἰδιαιτέρως διὰ τὸ Ἀργυροκάστρον.

Ἄνέγνωσα εἰς τὴν «Πρωΐαν» περὶ τῆς διαλέξεώς σας εἰς τὸν Παρτάσσον. Εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ μοῦ στείλετε τὸ ἀντίγραφον ἂν δὲν δημοσιευθῇ; Πολὺ θὰ μὲ ὑποχρεώσετε καὶ θὰ μὲ εὐχαριστήσετε.

Μεθ' ὑπολήψεως καὶ ἀλησμονήτων ἀναμνήσεων

Ἕμέτερος
ΘΩΜΑΣ ΠΑΠΑΠΑΝΟΣ
Βουλευτῆς

ΤΕΛΟΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Ταξείδια ἀνά τὴν Ἑλλάδα.

Ταξείδια ἀνά τὴν Ἑλλάδα (μὲ εἰκόνας ἔκδοσις Β΄)

Ἡ Μεγάλη Ἑλλάς. (Περιηγήσεις ἀνά τὴν Ρωσσίαν, Ρουμανίαν, Βουλγαρίαν, Σερβίαν, Τουρκίαν, Μακεδονίαν, Κορίνθον, Κύπρον, Αἴγυπτον καὶ Παλαιστίνην).

Οἱ Δήμαρχοι τῶν Ἀθηνῶν (1833—1907).

Σελίδες ἀπὸ τὸν Α΄ Βαλκανικὸν πόλεμον.

Τὸ Ἅγιον Ὄρος.

Ἑλληνικὸς κόσμος.

Ἐντυπώσεις ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Τόπους.

Ἐπὶ ἐκτύπωσιν :

Πενήντα χρόνων ἀναμνήσεις (1880—1931).

Οἱ Δήμαρχοι τῶν Ἀθηνῶν 1907—1933. (Τόμος Β΄).